

LEV!COVINY

ZPRAVODAJ STRANY LEVICE

PODZIM/ZIMA 2025

LEV!CE DO SNĚMOVNY

JEDNODUŠE SPRÁVNÁ VOLBA

Kampaň pro parlamentní volby 2025

Ohlédnutí za naší samostatnou kandidaturou a kampaní

Více na straně 4-14

Zadavatel/zhotovitel: Levice

LISTOPAD – DEN PŘIPOMÍNKY OBĚTÍ TRANSFOBIE (TDOR).

Levicová historie -
milníky a sociální zápasy
v historii ...

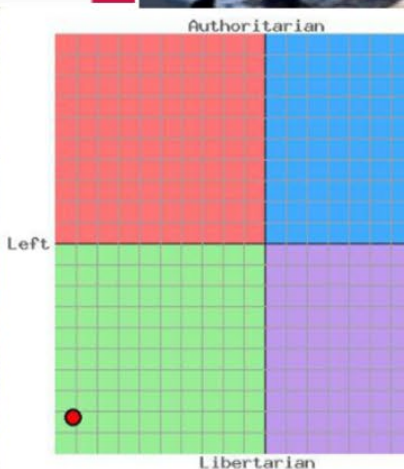
Zmiňujeme řadu významných dnů,
například 20. listopad - den
připomínky obětí transfobie, nebo
narození Bedřicha Engelse (28.11.)
více na str. 31

ZA ČTYŘI DNY SI TAKÉ PŘIPOMENEME
NAROZENÍ BEDŘICHA ENGELSE.

Fotoreportáž
z kampaně
str. 14

Fotoreportáž
z kampaně
str. 14

Politickým kompasům se
věnujeme na str. 53 a Bedřišce
pak na straně 37 a 38

Rozhovor s Antiimperialistickým kolektivem o české (a
československé) historii Více na straně 42-51

Úvodní slovo

Vážené čtenářstvo,

opět vychází nové číslo Levicovin. Připomeneme naši účast ve volbách – seznamem čelních kandidujících (str. 4) a volebními prioritami (str. 10), které shrnují náš program (celý je k nalezení na www.jsmelevice.cz), fotoreportáží z kampaně (str. 14) i analýzou výsledků voleb (str. 18).

V první, historické části vás informujeme o vzniku stránky o levicové historii (str. 23), a v této sekci si připomeneme si výročí Alexandra Dubčeka, Kathariny Hammersmidtové a Lva Trockého, vzdáme čest památce Karla Hanauera (str. 27), výročí událostí v Hirošimě, 21.srpna 1968, 28. října 1918 a 17. listopadu 1989, stejně jako další významné události.

Také se podíváme do zahraničí – přetiskujeme prohlášení Kurdistánské komunistické strany z Rojavy k výročí jejich založení (str. 51). Přinášíme rozhovor s antiimperialistickým kolektivem o jejich interpretaci české historie (str. 42). O umělé inteligenci přinesl příspěvek náš čelní kandidát v Plzeňském kraji – Prokop Hapala („Jak mohou slabí kontrolovat silné – Levice ve věku myslících strojů“, str. 57).

Odsoudíme fašistický útok na demonstraci ve Frýdku-Místku (str. 34), neoliberalismus v krajně-pravicovém hávu v podobě nové vlády (str. 35), vojenskou agresi USA proti Venezuele (str. 35) i demolici Bedřišky (str. 38). Číslo uzavírá Přihláška do Levice (str. 62) a naše petice za progresivní zdanění a proti vyvádění zisků do zahraničí (str. 63).

Pomozte nám budovat stranu pracujících, jedinou, která dokáže samostatně kandidovat ve volbách, aniž by závisela na penězích oligarchů, nebo se přizpůsobovala jejich neoliberální ekonomické ideologii. Vyplňte přihlášku do strany (str. 62), a pošlete nám ji.

Redakční rada Levicovin

26. prosince 2025

LEVICOVINY – zpravodaj strany Levice

Vydavatel: Levice, Žirovnická 3133/6, Praha 10 – Záběhlice, 106 00

Odpovědná redakce, grafika a sazba: Redakční rada Levicovin

Elektronické vydání, vychází 4-5x ročně.

Kontakt: info@jsmelevice.cz , RRLevicoviny@protonmail.com

Obsah čísla

Úvodní slovo	2	28. říjen: vznik samostatného Československa	28
Naše kampaň pro parlamentní volby	4	Alexander Dubček je nesmrtelný!.....	28
Představujeme naše kandidáty	4	Připomínání 7. listopadu.....	29
Markéta Juřicová, celostátní lídryně a lídryně v Moravskoslezském kraji.	4	Mezinárodní den studentstva - 17. listopad	30
Prokop Hapala, lídr v Plzeňském kraji.	5	Den připomínky obětí transfobie (TDOR) a Engelsova narození	31
Roman Sikora, lídr v Karlovarském kraji.....	5	Den boje proti násilí páchanému na ženách	31
Romana Howe, Lídryně v Ústeckém kraji.....	5	Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem - 29.listopadu.....	33
Jan Májiček, lídr ve Středočeském kraji.	6	Včera Frýdek-Místek, zítra u vás: proč musíme zastavit fašismus včas	34
Pavel Čížinský, lídr v Praze.	6	Nová vláda je převlečený neoliberalismus	35
Antonín Hořčica, lídr v Jihočeském kraji.....	7	Odsuzujeme vojenskou agresi USA proti Venezuele	35
Leoš Kovář, lídr v Pardubickém kraji.	7	Bedřiška	37
Jiří Šteg, Lídr v Královéhradeckém kraji.	7	Ruce pryč od Bedřišky!.....	38
Patrik Vágner, kandidát na čtvrtém místě v Královéhradeckém kraji	7	Evropská Levice k Bedřišce.....	38
Petr Vokatý, lídr v Libereckém kraji.	8	Etické financování	39
Martin Šaffek, Lídr na Vysočině.....	8	Rozhovor	42
Anežka Michnová, lídryně v Jihomoravském kraji	8	Osvětlit stezku	42
Zdeněk Beil, lídr v Olomouckém kraji	9	Jednotná fronta vs předvojová strana	42
Jitka Štěpánková, kandidátka na druhém místě v Olomouckém kraji.....	9	Postavení České republiky	43
Jan Macháček, Lídr ve Zlínském kraji	9	Osobnosti a hnutí.....	44
Priority strany Levice ve volbách do parlamentu v roce 2025	10	Osvobození, nová demokracie a únor 1948.	44
Fotoreportáž z volební kampaně	14	Padesátá léta.....	46
Politická analýza výsledku voleb	18	Šedesátá léta.....	49
Volební výsledky	18	Pražské jaro a Dubček.....	49
Socio-ekonomické pozadí: krize českého kapitalismu	18	Normalizace, rok 1989 a role starých kádru v novém režimu.	50
Město–venkov, centrum–pohraničí: prostorová podoba třídního konfliktu	18	Prohlášení k 42. výročí založení Komunistické strany Kurdistanu (KKP) (Rojava)	52
Neoliberální vláda Fialy: arogance a rozklad „liberálně-demokratické pravice a středu“	20	Politické kompas	53
ANO + SPD + Motoristé: česká varianta fašizace.....	20	Tisková zpráva Levice k programovému prohlášení vlády	55
Zařazení do evropského kontextu	21	Jak mohou slabí kontrolovat silné - Levice ve věku myslících strojů	57
Stav levice: kolaps starých značek Stačilo!, SOCDEM, KSČM	21	Příhláška do Levice	62
Piráti a Zelení	21	PETICE:	63
Co to znamená pro radikální levici.....	22		
Strana Levice	22		
Historické stránky	23		
Katharina Hammerschmidt	24		
Lev Trocký je nesmrtelný	24		
Invaze revizionistů do Československa.....	26		
Hirošima	27		
Čest památce Karla Hanauera	27		

Naše kampaň pro parlamentní volby

Strana Levice šla do parlamentních voleb 2024 dle rozhodnutí vnitrostranického referenda samostatně. Kandidovali jsme ve všech čtrnácti krajích, kampaň měla charakter mediálních příspěvků do rozhlasu, televize (náš volební klip tematizoval apel k zastavení genocidy v Gaze, Česká televize má v tomto případě snahu dívat se jinam, ale toto odvysílat musela – i kdyby jen proto, mělo smysl se voleb účastnit), happeningu k zahájení před sněmovnou,

videospotů, příspěvků na sociální sítě, výlepu plakátů a především petičních stánků (témata petic bylo progresivní zdanění, regulace vyvážení zisků do zahraničí – ta je také přiložena na konci Levicovin, „5 milionů práv zaměstnanců“ a některá další).

Níže uvádíme skupinové foto čelních kandidujících v jednotlivých krajích, a letákové fotografie s krátkou biografií pro každého z nich a některé další kandidující

Čelní kandidující (až na Anežku Michnovou, která na focení, žel, nemohla dorazit)

Představujeme naše kandidáty

Markéta Juřicová, celostátní lídryně a lídryně v Moravskoslezském kraji.

žím jako vedoucí. Střední školu dokončila dálkově v květnu letošního roku a nyní nastupuje

Narozena v roce 2000 v Ostravě, vyrůstala v Orlové, v 17 letech se přestěhovala do Prahy, kde od té doby pracovala v gastru, ve výrobě a poslední 3 roky v prodejně s outdoorovým zbo-

na FFUK, obor politologie.

V Levici je od roku 2019 (tehdy Strana demokratického socialismu), od roku 2020 je členkou Předsednictva, v současnosti také spolupředsedkyní Levice a zástupkyní strany Levice ve Výkonném výboru Evropské levice. Kromě toho působí také v Socialistické solidaritě, kde je členkou redakční rady časopisu Solidarita, a v iniciativě Společně proti rasismu a fašismu. K aktivismu a politické činnosti ji dovedla zejména vlastní zkušenost s životem v sociálně znevýhodněném prostředí.

Prosazuje levicovou politiku, která je důsledně sociální, antifašistická a udržitelná, je totiž přesvědčená, že svět může být spravedlivý jen

tehdy, když mají všichni nejen co jíst, kde bydlet a když mohou rozhodovat o tom, jak to funguje (nejen) na jejich pracovišti, ale také když nikomu nehrozí útoky a vyloučení na základě jejich původu, barvy kůže nebo orientace. Svět může být spravedlivý jen bez válek a okupací, které vždy odnesou nevinní lidé a které jen přináší prospěch těm nejbohatším.

Prokop Hapala, líder v Plzeňském kraji.

Vede výzkumnou skupinu v oblasti výpočetní molekulární nanotechnologie. V roce 2021 obdržel cenu Neuron za vysvětlení submolekulárního rozlišení v mikroskopii atomových sil. Tato

práce jej velmi naplňuje a přál by si, aby všichni lidé na světě mohli pracovat na něčem, co má smysl.

Od útlého věku vnímá pokrok lidstva jako nejvyšší hodnotu, a snil vždy o tom, že k němu bude moci sám přispět. Škola i rodiče jej vychovali v přesvědčení že člověk má pečovat o celou společnost a společnost o každého člověka, a tím dosáhneme společně blahobytu pro všechny. O to více je rozčarován z posledních desetiletí neoliberalismu ve kterých prožil dospělost, a ve kterých se normalizovalo přesvědčení, že společnost je spíš arénou pro soupeření o osobní prospěch a status.

Proto se rozhodl politicky se angažovat. Přesto že miluje vědu a technologii, obává se, že pokud nezměníme strukturu a hodnoty naší společnosti, tak překotný technologický pokrok především v oblasti automatizace a umělé inteligence nás nepovede k technologické utopii pro všechny, ale naopak k mizerii neofeudalismu.

Roman Sikora, líder v Karlovarském kraji.

Narodil se v roce 1970 v Třinci. Vyučil se s maturitou na třineckém hutnickém učilišti. Po vojenské službě a práci v Třineckých železárnách vystudoval obor činoherní dramaturgie na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Absolvoval v roce 1999. V roce 2007 se přestěhoval z Brna do Prahy, kde se svou rodinou žije dodnes.

Během svého života napsal na 40 divadelních her a adaptací, z nichž byly mnohé uvedeny na českých i zahraničních scénách. Často se v nich zabýval politickými tématy. Kritikou polistopadového kapitalismu, rostoucích nerovností, novodobého ideologického žvástu, neoliberalní ideologie, bezohledného individualismu a nadvlády oligarchie.

Živil se také jako noční vrátný, novinář a překladatel. Pracoval v Literárních novinách, v Deníku Referendum, psal divadelní kritiky pro Lidové noviny a Český rozhlas. V současnosti pracuje jako cukrář a pekař.

Romana Howe, Lídryně v Ústeckém kraji.

Narozena roku 1970 v Chomutově, do roku 1980 žila v Klášterci nad Ohří, poté v Prachaticích. Vystudovala PF JU v Českých Budějovicích obor český a anglický jazyk pro střední

školy.

Učila na různých školách, např. Gymnázium Prachatic, ZŠ Na Příkopech v Chomutově, Canadian School of Warsaw, mimo učení

pracovala ve firmách v ČR i zahraničí. Kvůli práci a rodině strávila část života také v Hodoníně, Praze, Varšavě, dále v Belgii, Británii, La Paz v Bolívii. Nyní bytem v Kralupech nad Vltavou.

V Levici od roku 2024, předtím bez politické příslušnosti. Od mládí tíhla k idejím a činnostem, které podporují sociální spravedlnost. Do politiky vstoupila v momentě, kdy se válkou v Gaze stalo zřejmým, že bez důrazu na spravedlnost a právo budou bez milosti obětovány miliony těch, kdo stojí v cestě vyšším ziskům pro nadnárodní korporace a oligarchy. Věří, že bez aktivizace společnosti se společnost pro budoucnost vybudovat nepodaří.

Kromě práce a rodině se dlouhodobě věnuje také ochraně přírody, úsilí za dodržování zákona o třídění. Prioritou je vzdělávání mládeže a dospělých ve škole i na ulici, aktivismus, petiční aktivity. V politické práci se hodlá zaměřit na organizování pomoci znevýhodněným regionům v rámci prevence vytváření znevýhodňujících podmínek a aby potřební dostávali včasnou a efektivní pomoc ke zvládnutí nesprávné ekonomicko-sociální politiky vlády. Dále by ráda pracovala v komisi pro vzdělávání, abychom jako společnost měli propracované účinné metody k učení solidaritě a k sebeřízenému vzdělávání a sebepoznávání.

Kromě pedagogické činnosti je jejím největším koníčkem geopolitika, historie, literatura a příroda. Domluví se dobře anglicky, dále také rusky, polsky, holandsky, francouzsky a španělsky.

Jan Májiček, líder ve Středočeském kraji.

Narozen v roce 1984 na Kladně a poté se s rodinou přestěhoval do Prahy. Studoval na Filosofické Fakultě Univerzity Karlovy filozofii a poté politologii.

Je jedním ze

zakládajících členů strany Levice. Dlouhodobě se angažuje v organizaci Socialistická Solidarita, byl mluvčím iniciativy Ne základnám a jedním z organizátorů Iniciativy ProAlt, kde se zaměřoval na spolupráci s odbory. Ve své publikační práci se zaměřuje na sociální hnutí a levicovou politiku. Jeho přesvědčením je, že bez antikapitalistické perspektivy se levice v ČR ani ve světě nemůže pohnout kupředu.

Pavel Čížinský, líder v Praze.

48 let, právník a politolog, je advokátem v centru Prahy, kde vyrostl a nyní zde žije s manželkou Zuzanou a dvěma syny. Specializuje se na imigrační právo a právo sociálního zabezpečení.

Jako advokát úspěšně zastupoval například senátory před Ústavním soudem, levicové a pro palestinské aktivisty nebo přípravný výbor pro místní referendum na Praze 7. Více než 20 let je členem vládního Výboru pro práva cizinců. Byl zakládajícím členem hnutí Antikomplex nebo mluvčím iniciativy ProAlt.

V rámci v hnutí Praha Sobě, které vedl jeho bratr Jan Čížinský, starosta Prahy 7, byl v letech 2018 až 2020 starostou Prahy 1. V této funkci se mu podařilo zabránit výstavbě vjezdových ramp do podzemních garáží na Václavském náměstí v Praze nebo rozprodávání obecních bytů. Nepodařilo se mu však zkrátit developera – Pentu na pražské Masaryčce ani vyřešit problém nemocnici Na Františku s nespolehlivým zřizovatelem.

Po svém odvolání z funkce starosty v roce 2020 působí – a to navzdory opětovnému vítězství v komunálních volbách v roce 2022 – jako opoziční zastupitel.

Jeho koníčky jsou historie a duchovno; rád zpívá v kostele při mších/bohoslužbách.

Antonín Hořčica, lídr v Jihočeském kraji.

Narodil se v roce 1957 v Kroměříži, více než 40 let žije v Českých Budějovicích. Vystudoval potravinářskou chemii na VŠCHT Praha a regionální ekonomii na Jihočeské univerzitě. Je v důchodu,

pracoval v Madetě, Gamexu, Pribině a Schwan-cosmetics, má zkušenosti z Egypta, Austrálie a Brazílie. Příležitostně překládá. Je doktorandem na Jihočeské univerzitě se zaměřením na udržitelnost.

V Levici je od roku 2020, byl ve vedení, je členem Antifašistické platformy. Angažoval se v ProAlt a DiEM25. Byl členem komunistické strany, podporoval perestrojku, po roce 1989 však vystoupil. V roce 2013 se aktivně postavil proti rasistickým protiromským pochodům v Českých Budějovicích.

Prosazuje levicovou politiku založenou na rovnosti, solidaritě, sociální spravedlnosti a ekologické udržitelnosti. Inspirován ekomarxistou Kohei Saitem podporuje nerůstový demokratický ekosocialismus. Hlásí se k internacionální levici, která odmítá rasismus, xenofobii a fašismus a staví se na stranu obětí válek a globálních nespravedlností.

Leoš Kovář, lídr v Pardubickém kraji.

Narozen v roce 1995 ve Vysokém Mýtě. Vystudoval učební obor cukrář na Obchodní akademii a Střední odborné škole cestovního ruchu v Chocni. Po vyučení se rozhodl okamžitě nastoupit do

pracovního procesu – od té doby pracuje jako dělník ve výrobním závodě, kde se vyrábějí autobusy.

Díky své životní zkušenosti dobře chápe problémy běžných lidí – ví, co znamená každodenní práce ve směnném provozu i nejistoty, kterým čelí zaměstnanci a jejich rodiny. Není mu lhostejný osud sociálně slabších. Zároveň patří mezi mladou generaci, která si uvědomuje důležitost ochrany přírody a udržitelného rozvoje. Aktivně se zajímá o ekologii, podporuje rozvoj obnovitelných zdrojů energie, ochranu krajiny a udržitelnou dopravu.

Vyrůstal v Pardubickém kraji, ke kterému má silný vztah. Chce se podílet na tom, aby se stal místem, kde se dobře žije nejen dnes, ale i v budoucnu.

Jiří Šteg, Lídr v Královéhradeckém kraji.

Ročník 1955, vystudoval národohospodářské řízení na VŠE. Pracoval v oblasti zahraničního obchodu a poté v diplomatických službách. Od roku 1993 se věnoval projektům restrukturalizace výrobních firem.

Pracoval na projektech v ČR, Bulharsku, Německu a Francii. Poté několik let vyučoval na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů makroekonomii. Zároveň působil jako lektor na geopolitická témata a fungování EU.

Postupně se zapojoval více a více jako aktivista do kritiky fungování ČR, mj. byl mluvčím iniciativy ProAlt. Nyní se občas věnuje publicistické činnosti a je aktivní v oblasti pomoci integrace cizinců v ČR.

Patrik Vágner, kandidát na čtvrtém místě v Královéhradeckém kraji

Má 46 let a žije v Náchodě. Hlásí se k levicovým hodnotám, mezi které patří rovnost,

solidarita a ochrana slabších. Vystudoval učební obor prodavač a následně si dálkově doplnil maturitu na Střední škole oděvní, služeb a ekonomiky v Červeném Kostelci. Více než dvacet let pracoval v textilní firmě Bartoň. Kvůli zdravotním problémům nyní působí ve firmě Emedis. Z vlastní zkušenosti dobře zná těžkosti běžného života, ví, co znamená pracovat vlastníma rukama a potýkat se se zdravotními omezeními.

Zajímá se o levicovou filosofii a literaturu beatníků a prokletých básníků, která formovala jeho pohled na svět. Ve volném čase hraje šachy a poslouchá rockovou hudbu. Chce hájit zájmy pracujících, nemocných a všech, na které společnost zapomíná. Věří, že politika má být hlasem lidí, ne kapitálu.

Petr Vokatý, lídr v Libereckém kraji.

Narozen v roce 1980 v Liberci, kde v roce 1999 maturoval. Po vykonání základní vojenské služby v roce 2000 zahájil studium oboru Historie na MU v Brně, kde v roce 2006 promoval a získal titul Bc.

Obživu poté hledal na nejrůznějších dělnických pozicích, až se v roce 2012 přestěhoval zpět do Liberce a dva roky působil na Odboru azylové a migrační politiky MV ČR.

Zakladatel české pobočky antifašistického motoklubu Kuhle Wampe, aktivní v místní skupině Food Not Bombs, neúspěšně vystupuje proti korupci v obci svého dětství – Bedřichově v Jizerských horách. Aktuálně podniká v oboru stěhování a servisu strojů pro automotive. Z povahy svého povolání často cestuje, proto mu vadí negativní obraz ČR v zahraničí tvořený zejména místní politickou reprezentací.

Martin Šaffek, Lídr na Vysočině.

Narozen v roce 1973 v Praze. Vystudoval bakalářský stupeň filosofie na ÚFaR FF UK. Ve straně Levice je od samého počátku, v současnosti je členem celostátního výboru. Je členem antifašistické

platformy strany Levice.

Kromě toho je činný v iniciativě Společně proti rasismu a fašismu; je také členem Socialistické Solidarity, kde je šéfredaktorem časopisu Solidarita. Občanským povoláním je knihovník, pracuje v Národní knihovně, tam je zapojený do odborové práce.

Anežka Michnová, lídryně v Jihomoravském kraji

Anežka Michnová je nestranická kandidátka, je referentka Family a Senior Pointu, Brno. Dětství prožila na klidném venkově na Vysočině, o to více ji vtáhl studentský aktivismus a politika v

Brně, kde studovala. Slovo „feminismus“ vždy slychala jen jako nadávku nebo něco nevhodného, o to více se o ženská práva zajímala, a nakonec se z toho stalo první téma jejího aktivismu.

Její názorová pozice vychází z intersekcionálního feminismu, který se nezaměřuje jen na jeden aspekt naší identity (tedy „ženství“), ale zkoumá nerovnosti ve společnosti z více úhlů pohledu (třída, etnicita, postižení apod.) Je součástí feministického kolektivu Sdružený, který se věnuje lidskoprávnímu (queer) aktivismu.

Klíčovým tématem je pro ni reprodukční spravedlnost a v širším smyslu i tělesná autonomie, svoboda volby a dekolonizace. Přestože se země Evropské unie více či méně deklarativně hlásí k principům liberální demokracie, v této oblasti se neshodnou a někdy jdou i proti tomu, čemu se dnes říká „západní hodnoty“. Je potřeba tyto rozdíly překlenout a vytvořit právní rámec, který by všem obyvatelům EU zajistil rovná práva ve všech členských zemích.

Zdeněk Beil, lídr v Olomouckém kraji

Je mu 72 let, OSVČ a člen strany Levice. Vystudoval VUT v Brně, stavební fakultu, obor geodezie a kartografie. Do politiky vstoupil v letech 1990 až 1998, kdy byl starostou obce Do-

lany u Olomouce. V dalších letech pracoval v komisi města Olomouce a v komisi a ve výboru Krajského úřadu v Olomouci. Podílel se na přípravě a ustanovení Olomouckého kraje. Spolupracoval na vzniku strategických rozvojových dokumentů Olomouckého kraje.

Jako spoluzakladatel UNO (Unie neziskových organizací Olomouckého kraje) se podílel na organizaci řady projektů neziskových organizací v Olomouckém kraji, například byl členem správní rady UNO, vedl sociální komisi a 7 let byl redaktorem čtvrtletníku bulletinu OKNO a následně UNO. Několik let pracoval pro Nadační fond OKNO v Olomouci. Byl spoluzakladatelem alternativní waldorfské školy v Olomouci, s kterou i v současnosti spolupracuje.

V letech 2011-2015 spolupracoval na evropském projektu "Vývoj, ověření a realizace systému dalšího vzdělávání v sociálně právní oblasti" v PPŠ institutu dalšího vzdělávání v Přerově. V současnosti se věnuje politickým analýzám a psaní komentářů s převážně s tématem sociálně spravedlivé a aktivní občanské společnosti. Jeho celoživotním koníčkem je šachová

hra, v současnosti je šachovým trenérem mládeže.

Jitka Štěpánková, kandidátka na druhém místě v Olomouckém kraji

59 let, učitelka, nestraník. Vystudovala jsem FF UP v Olomouci, obor: učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů – český jazyk – francouzský jazyk. Vyučovala jsem na základních a středních školách. Mám praxi i na jazykové škole a umělecké škole.

Chci prosazovat kvalitní vzdělávání a bezplatné dostupné zdravotnictví. Nízkopříjmovým pracujícím je potřeba snižovat daně, souběžně zvýšit daňovou zátěž velkým firmám a bohatým. Požaduji rovné mzdy žen a mužů, kratší pracovní týden a důstojné ohodnocení pečovatelské práce. Je nutno posílit sociální služby, včetně terénní a domácí péče. Potřebná je podpora drobných zemědělců a družstev.

Jan Macháček, lídr ve Zlínském kraji

Narozen 1972 v Pelhřimově. Tam prožil celé dětství až do maturity na jaře 1990. Odchodem na univerzitu do Prahy se stal pracovním migrantem. Na Univerzitě Karlově získal magisterské ti-

tuly z chemie a fyziky, doktorát už udělal jen z chemie a pracuje jako vědecký asistent v Ústavu anorganické chemie AV ČR v Řeži v České republice.

Světový názor formován problémy s šikanou ve školce, romány Julese Vernea a komunistickou ideologií. Nutnosti bít šikanátory a spojit se k tomu s dalšími outsidersy se zbavil na základní škole, kde si získal uznání spolužáků studijními úspěchy. Tím vzrostl jeho zájem o sci-fi a studium věd, zato úplně odvykl třídnímu boji. Od prvních pokusů psát sci-fi to daleko nedotáhl a ve vědecké kariéře nakonec vlastně taky ne.

Zahradničí a pěstuje exotické rostliny, hlavně kaktusy, rád pije kvalitní čaje. Politicky dlouho převážně pasivní. Do 1989 chráněn rodiči před střety s režimem, po 1989 dlouho věřil, že stačí svobodně mluvit a chodit k volbám. Jednou podepsal petici proti zavádění bakalářských zkoušek, jindy se zúčastnil demonstrativního spaní na dlažbě na Staroměstském náměstí proti zdražování kolejného, tenkrát ze dvou set korun měsíčně na pět set.

K výraznějšímu aktivismu vyburcován až 2010 hrozbou ztráty obživy, jestli se ODS podaří zničit Akademii věd. Patří k zakládajícím členům

Fóra věda žije!, zároveň se připojil k Iniciativě za práva migrantů. Od dětství vzhlížel k husitům a obrozencům. Za vlastence se přestal označovat, když Viktor Orbán vyhlásil Uprchlíckou krizi, Petr Fiala se promenoval kolem jeho plotu a slovo vlastenec si přivlastnily kreatury, s jakými nechce mít nic společného. Od prvního ročníku Prague Pride chodí do jejího průvodu. Kromě Fóra věda žije! je členem DiEM25 a Amnesty International. 2024 kandidoval za Levici do Evropského parlamentu.

Priority strany Levice ve volbách do parlamentu v roce 2025

(Kompletní volební program naleznete na www.jsmelevice.cz)

Spravedlivá společnost musí být založena na rovnosti, solidaritě a důstojné práci. Už přes třicet let u nás rostou nerovnosti a bohatství se koncentruje v rukou menšiny, která si přizpůsobuje in-

stituce ve svůj prospěch.

Výsledkem neoliberální vlády jsou nízké mzdy, které nestačí ani na základní životní potřeby, škrtů, privatizace, zvyšování důchodového věku a likvidace sociálního státu. Takzvaná opozice nabízí jen jinou formu oligarchické politiky, která slouží byznysu a prodává lidem falešné naděje. A populisté i „tradiční levice“ využívají situaci k cestě k moci, místo aby přinesli skutečná řešení.

Chceme to změnit: lidé musí mít kontrolu nad ekonomikou, veřejnými službami a svými životy – ne kapitál. Levice proto nekompromisně požaduje důstojné mzdy, spravedlivé důchody a

právo zaměstnanců spolurozhodovat o chodu podniků.

Prosazujeme:

- Důstojné mzdy za poctivou práci – aby každý mohl důstojně žít.
- Minimální mzdu na 60 % průměrné mzdy, automaticky navyšovanou.
- Spravedlivou důchodovou reformu – žádné mechanické zvyšování věku, ale férový systém.
- Práva pracovníků v digitální ekonomice – férové mzdy a sociální ochranu i na platformách.
- Ochranu pracujících při změnách – garance zaměstnání a rekvalifikace.

K tomu potřebujeme:

- Silná odborová práva a kolektivní vyjednávání.
- Stabilní pracovní smlouvy – dohody (DPP/DPČ) jen výjimečně, žádný švarcsystém ani výpověď bez udání důvodu.
- Ekonomickou demokracii a spolurozhodování zaměstnanců o chodu podniků.

Práce má zajistit důstojný život rodinám, ne chudobu a nejistotu.

Chceme společnost založenou na rovnosti, solidaritě, důstojné práci a sociální spravedlnosti.

Výsledkem neoliberalních vlád je, že si instituce přizpůsobují pro sebe. Vláda se spoléhá na trh,

škrtá a privatizuje veřejné služby, a ještě tvrdí, že „stát nefunguje“. Odmítá regulaci a výsledkem jsou předražené byty a nedostupné nájemy. Opozice jen recykluje staré recepty, chce snižovat daně korporacím a podporuje oligarchy. A populistická „levice“? Využívá nespokojenost lidí a nabízí jen líbivá hesla.

Chceme to změnit.

Prosazujeme:

Bydlení jako právo, ne luxus.

- Stát musí stavět byty, regulovat nájemné a zastavit spekulace.
- Podporujeme družstevní a komunitní bydlení.
- Ubytovny sloužící ke kšeftování s chudobou převedeme obcím a budou sloužit k důstojnému bydlení.

Zajištění základních potřeb

- Dostupné zdravotní a sociální péči jako právo, ne zboží.
- Dostupné léky díky silné státní lékové politice.
- Regulaci cen energií, vody a základních potravin.

K tomu potřebujeme:

Posílit roli státu

- Stát jako aktivní hráč a poskytovatel klíčových služeb.
- Demokratickou kontrolu ekonomiky, ne diktát trhu.
- Veřejné vlastnictví strategických odvětví – energie, voda, doprava, banky.
- Deprivatizaci tam, kde privatizace selhala, podporu státních, obecních a družstevních podniků.

Férový daňový systém

- Progresivní zdanění: vyšší pro firmy a bohaté, nižší pro pracující.
- Majetkové daně a zdanění luxusu, mimořádných zisků a spekulací, digitální daň.
- Boj proti daňovým únikům a daňovým rájům.
- Nižší DPH na základní potřeby, vyšší na luxus.

Bydlení a základní péče musí být jistotou, ne

zdrojem obav.

Kapitalismus u nás i ve světě prohlubuje nerovnosti, bohatí bohatnou, zatímco miliony lidí nemají ani na základní potřeby. Chudoba, drahé bydlení, energie a léky jsou ostudou systému, který vět-

šině upírá prosperitu. Vláda jen škrtá a privatizuje, opozice slibuje úlevy bohatým a populisté odvádějí pozornost od nutných změn.

Chceme to změnit: chce zavést nepodmíněný základní příjem ve spojení s konceptem nepodmíněných základních služeb a cenovou regulací životních potřeb.

Prosazujeme:

Nepodmíněný základní příjem (NZP), který:

- chrání před chudobou a dává svobodu odmítnout vykořisťování,
- umožní svobodně rozhodovat o práci, rodině, vzdělání či péči, zajistí, že nikdo nezůstane bez prostředků.

Nepodmíněné veřejné služby dostupné všem:

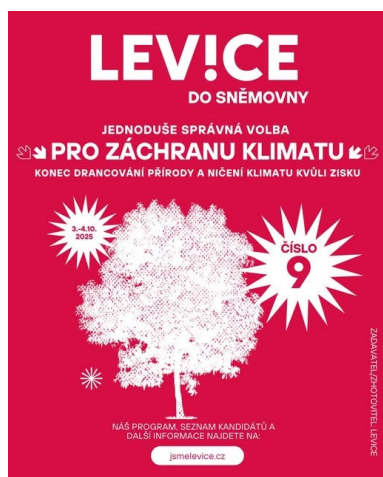
- zdravotnictví pro každého a dostupné léky, sociální péče pro seniory, děti a zdravotně postižené,
- vzdělání zdarma od školek po vysoké školy, bydlení jako právo,
- bezplatná veřejná doprava, energie a voda za férové ceny, dostupné potraviny.

Jak toho dosáhnout: kombinací NZP, nepodmíněných služeb, státem garantovaných cen a důstojných mezd.

K tomu potřebujeme:

- silný stát a veřejné podniky,
- spravedlivý daňový systém s progresivním a majetkovým zdaněním,
- regulaci cen a sníženou DPH na základní potřeby,
- dividendu pro všechny jako spravedlivý podíl na bohatství společnosti.

Nepodmíněný příjem a veřejné služby nejsou luxus, jsou právem každého člověka.

trémní počasí, povodně, sucha, znečištěné řeky a vymírání druhů.

Ochrana klimatu je otázkou přežití. Současný Green Deal je „zelený kapitalismus“ s novými zdroji zisků, zatímco náklady transformace nesou lidé a nerovnosti rostou. Neoliberální vláda ponechává zdroje v rukou kapitálu, dotuje uhlíbarony a přihlíží miliardovým ziskům energetických firem, a lidem rostou účty. Opozice nabízí jen prázdnou kritiku beze změny. A populisté a „levice“ klima krizi popírají, straší „zeleňým šílenstvím“ a berou lidem šanci na budoucnost.

Chceme ochranu klimatu i přírody a spravedlivou transformaci. Náklady ekologické transformace, mají nést ti, co ji způsobili.

Prosazujeme:

- ochranu klimatu jako prioritu, demokratický ekosocialismus místo zeleného kapitalismu,
- odklon od fosilních paliv, veřejnou kontrolu nad energiemi, vodou a surovinami,
- investice do obnovitelných zdrojů a komunitní energetiky, jadernou energii ano, ale ne pro kšeft a megaprojekty,
- ekologickou dopravu, rozvoj železnic a místní dopravy, ne letišť,
- ochranu životního prostředí před zájmy developerů, přírodě blízká řešení místo betonování.
- K tomu potřebujeme:
- silný stát, který nepodřizuje přírodu kapitálu,
- veřejné vlastnictví strategických odvětví, včetně energetiky,
- vyšší zdanění znečišťovatelů, a mimořádných zisků,
- spravedlivou transformaci, která nenechá nikoho na holičkách.

Kvalita života je důležitější než růst. Levice dává přednost lidem a přírodě před

Kapitalismus je založený na nekontrolovaném růstu, kde je přednější zisk než lidé a příroda. Způsobil, že emise CO₂, skleníkový efekt a překročení limitů vedly ke změnám klimatu. Dnes je pocítujeme všichni: ex-

kapitálem a ochraně životního prostředí před zájmy developerů.

Věda a technologie mohou přinést blahobyť, ale v rukou korporací a bez kontroly mohou být rizikem. Automatizace, digitalizace a AI zásadně mění charakter práce, některá povolání mizí, jiná vznikají.

Pokud to řídí jen trh, budou jen sloužit k zisku, prohlubování nerovnosti, vykořisťování a dohledu.

Neoliberální vlády nechávají rozhodovat trh a korporace, opozice nabízí jen deregulaci a populisté straší technologickými změnami.

Chceme změnu: technologie musí posílit svobodu, demokracii a kvalitu života.

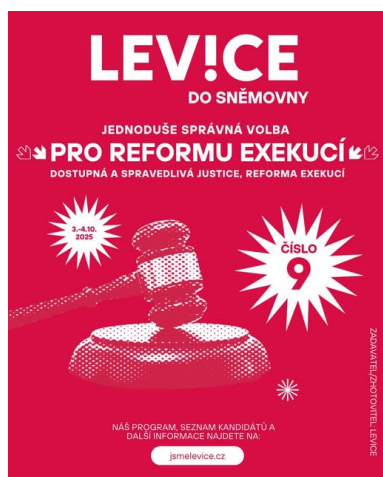
Prosazujeme:

- veřejnou kontrolu nad technologiemi, digitalizací a AI,
- ochranu digitálních práv a osobních dat, online prostředí musí být bezpečné a transparentní,
- svobodný software pro veřejné instituce nezávislost na korporacích,
- regulaci technologických gigantů pod veřejnou kontrolu nebo nahradit státními podniky, veřejné platformy bez reklamní a algoritmické manipulace,
- využití AI a růst produktivity ke zkrácení pracovní doby bez snižování mezd, rekvalifikace pro lidi, jejichž práce zaniká,
- vzdělávání pro kreativitu, kritické myšlení a porozumění technologiím.

K tomu potřebujeme:

- aktivní roli státu, který řídí digitalizaci a AI ve prospěch lidí,
- veřejné financování a vlastnictví klíčových výsledků vědy,
- veřejné instituce, univerzity a výzkumné ústavy, jako hlavní nositele vývoje AI a digitalizace,
- otevřený přístup k vědeckým poznatkům a dílům financovaným z veřejných peněz.
- spravedlivé odměňování autorů a vědců.

Technologie nesmí sloužit zisku a dohledu, musí sloužit lidem, ulehčovat práci, zlepšovat kvalitní život a přispívat k udržitelné budoucnosti.

Kapitalismus proměnil justici v nástroj ochrany mocných. Kdo má peníze, domůže se práva, kdo je nemá, je drčen nespravedlivým systémem. Ukradený rohlík je pro stát větší „zločin“ než milionové podvody a korupce. Exekuce se staly byznysem, exekutoři vydělávají na lidském neštěstí, dlužníci splácí celý život. Místo spravedlnosti vznikl trh s chudobou, který ničí celé rodiny.

Vláda i opozice tento systém jen udržují, nabízejí fráze o „rychlejších soudech“, ale exekutorskou lobby ani spravedlnost za peníze se neodvážejí omezit. Populisté slibují změnu, jejich návrhy jsou ale zůstávají polovičaté.

Chceme tuto nespravedlnost ukončit, protože dostupná justice pro všechny není jen výsada pro bohaté. Exekuce musí být spravedlivým nástrojem, ne doživotní pastí.

Prosazujeme:

- Dostupnou a spravedlivou justici – rovný přístup k právní pomoci a soudům pro všechny.
- Rovnost před zákonem – konec beztrestnosti mocných, spravedlnost i pro chudé.
- Reformu exekucí – konec exekutorského byznysu.
- Boj proti nenávisti a násilí – žádný prostor pro rasismus, fašismus a politické násilí.
- Zákaz soukromých bezpečnostních složek – ochrana lidí nesmí být komerčním byznysem.
- Ochranu soukromí – žádné masové sledování a dohled bez soudu.
- Přísnou regulaci zbraní – přístup ke střelným zbraním musí zůstat omezený.

K tomu potřebujeme:

- Aktivní roli státu v ochraně občanů před vykořisťováním, lichvou a nenávistí.
- Nezávislou a kvalitní justici – spravedlivé odměňování soudců i pracovníků soudů.
- Státem zajištěnou právní pomoc pro ty, kdo si ji nemohou dovolit.
- Nový zákon o exekucích – nahrazení soukromých exekutorů soudními pod veřejnou kontrolou.
- Spravedlivé sankce a pokuty – odstupňované podle příjmů.

Spravedlnost nesmí být luxus, je právem každého.

jinde ve světě.

Vláda i opozice se tváří, že hájí bezpečnost, ale jen navyšuje rozpočet na armádu podle požadavků NATO a USA. Posiluje militarizaci a zvyšuje zisky zbrojařů. Populisté se tváří, že stojí na straně míru, ale odmítají skutečná řešení i solidaritu s napadenými. To nepomáhá obětem, ale nahrává agresorům.

Chceme ukončit politiku pro zisk zbrojařů, a ne pro ochranu životů lidí.

Prosazujeme:

- Solidaritu s napadenými a humanitární pomoc lidem postiženým válkou či katastrofami.
- Antiimperialismus padni komu padni, odmítáme agresi Ruska, genocidu Izraele v Gaze a hrozbu silou kdekoliv.
- Právo na obranu a mír bez okupací a anexí, podle mezinárodního práva a Charty OSN.
- Vystoupení z NATO a systém kolektivní bezpečnosti.
- Zbrojní průmysl pod veřejnou kontrolou a konec zisků na válkách.
- Konec neokoloniálního vykořisťování globálního Jihu.
- Spravedlivou migrační politiku s ochranu lidí prchajících před válkou a chudobou.
- Skutečnou bezpečnost a obranu před hrozbami, ale také jistotu práce, bydlení a zdraví.

K tomu potřebujeme:

- Celoevropský systém kolektivní bezpečnosti založený na Chartě OSN.
- Výdaje na obranu podle reálných hrozeb, ne podle diktátu NATO.
- Nezávislé vyšetřování válečných zločinů, podporu Mezinárodního trestního soudu.

- Podporu levicových a protiválečných hnutí – na Ukrajině, v Rusku, po celém světě.
- Kombinaci diplomacie, materiální podpory a aktivní účasti na mírovém hnutí, nikoli pasivní neutralitu.

Skutečné bezpečí musí vyrůstat z míru, solidarity a spravedlivé politiky.

Kapitalismus stojí na vykořisťování lidí i přírody. Je spojen s kolonialismem a rasismem, které rozdělují lidi podle barvy pleti, původu, víry či genderu. Chudí, menšiny, ženy, LGBTQ+ lidé i migranti prchající

před válkou či chudobou jsou terčem diskriminace a násilí. Na globálním Jihu ničí životy chudoba a závislost, z níž bohatý Sever profituje.

Vláda i opozice místo řešení sociálních problémů nahrávají strachu a xenofobii. Uprchlíci jsou obětními beránky, Romové čelí diskriminaci a lidé v exekucích či chudobě jsou líčeni jako viníci. Populisté i tzv. „konzervativní levice“ koketují s extrémní pravicí a prosazují kulturní

války. To vede k nenávisti a toleranci rasismu, místo ochrany lidské důstojnosti.

Stojíme jasně proti rasismu, dehumanizaci a vykořisťování.

Prosazujeme:

- Rovnost práv a důstojnost pro všechny bez rozdílu.
- Boj proti rasismu, fašismu, homofobií a politickému násilí.
- Ochranu menšin, migrantů a lidí v nouzi před diskriminací a dehumanizací.
- Právo LGBTQ+ na rovná manželství a adopce dětí, reprodukční svobody.
- Spravedlivou politiku pro lidi prchající před válkou, chudobou či klimatickou krizí.
- Férové podmínky pro pracovní migranty a jejich ochranu před vykořisťováním.
- Konec neokoloniální závislosti – férový obchod a spravedlivé vztahy.

K tomu potřebujeme:

- Silný stát, který chrání práva všech lidí bez rozdílu.
- Spravedlivé zákony proti diskriminaci a jejich důsledné prosazování.
- Vzdělávání, které rozvíjí respekt a kritické myšlení místo předsudků.
- Zahraniční politiku založenou na respektu, míru a spolupráci, ne na podřízenosti velmocím.

Společnost postavená na solidaritě a rovnosti je jedinou cestou k důstojné budoucnosti – doma i ve světě.

Fotoreportáž z volební kampaně

Z facebookového postu strany Levice 2. září: „V uplynulých dnech jste nás mohli potkat s peticí za progresivní zdanění například v Olomouci, Zlíně, Ústí nad Labem, Teplicích, Hostinném či Nové Pace.“

Volně citováno z Facebooku strany Levice: „mohli jste nás potkat v Praze, Kralupech, Děčíně, Roudnici, Teplicích nad Metují, v Ostravě, Bruntále či Krnově a mnoha dalších městech a vesnicích po celé ČR!“

Petiční stánky v Jihomoravském kraji

Brno 2.září

Vyškov 7.září

Brno, 12.září

Den Seniorů, 20. září

Brno, 24. září

Petiční stánky v Moravskoslezském kraji

Nový Jičín a Kopřivnice

Havířov

Petiční stánky ve Středočeském kraji

Kutná Hora

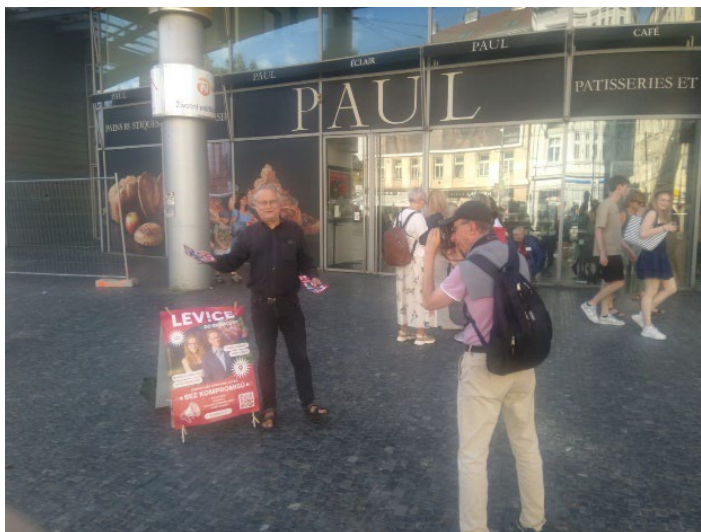

Kladno

Kampaň v Ústeckém kraji a v Praze

Roudnice nad Labem)

Praha - Anděl

Politická analýza výsledku voleb

(Tomáš Starý)

Pozn.: jde o soukromý autorský text, nikoli výstup za stranu jako celek

Volební výsledky

- ANO Andreje Babiše vyhrálo se zhruba 34,5 % a 80 mandáty.
- Dosavadní vládní blok SPOLU (ODS-KDU-TOP09) spadl na 23,4 % (52 mandátů) a STAN na 11,2 % (22 mandátů).
- Piráti mají 9 % a 18 mandátů (z toho dvě poslankyně jsou od Zelených).
- SPD získala 7,8 % a 15 mandátů, Motoristé sobě (AUTO) 6,8 % a 13 mandátů.

Stačilo! (Kde „K“SČM i SOCDEM zcela rezignovaly na levicové hodnoty s poukazem na „reálpolitiku“) se do Sněmovny vůbec nedostalo.

Vznikla koalice ANO-SPD-Motoristé („AUTO“). Krajně pravicové strany SPD i AUTO navíc otevřeně trvají na účasti ve vládě a nárocích na klíčové rezorty (včetně zahraničí, obrany, školství). Povahu tohoto posunu ukazuje jmenování motoristického lídra Filipa Turka do vlády – člověka, který se proslavil nacistickým pozdravem a „vtipnými“ příspěvky s nacistickými memorabiliemi.

Socio-ekonomické pozadí: krize českého kapitalismu

Nelze hovořit jen o změně nálad, je za tím materiální realita:

- V roce 2022 patřila inflace v ČR k nejvyšším v EU: průměrně 14,8 % (5. nejvyšší v Unii).
- Reálné mzdy se v letech 2019 Q4–2024 Q1 propadly o cca 7,5 %, což je nejhlubší pokles mezi sledovanými zeměmi OECD.
- Speciálně v roce 2022 šlo o pád reálných mezd asi o 9,4 %, v roce 2023 další zhruba – 2,4 %.

Pracující objektivně zchudli, a to při rekordně nízké nezaměstnanosti – ne proto, že by „nepracovali“, ale proto, že se krize přenesla na jejich životní úroveň.

Evropské analýzy navíc upozorňují, že reálné příjmy domácností stagnovaly či klesaly a potřeba domácností se v roce 2023 zastavila.

K tomu se přidává strukturální problém české ekonomiky: extrémní vazba na německý průmysl a roli levného subdodavatele, hlavně v automotive. V situaci, kdy Německo klopýtá z recese do recese, česká ekonomika stagnuje a mluví se o „obrácené konvergenci“ – tedy o tom, že místo dohánění Západu začínáme znovu zaostávat.

Kapitalismus je v krizi: stagnující HDP, vysoké ceny, propad reálných mezd, krize bydlení a zároveň tlak na škrtky, konsolidační balíčky a dogma „rozpočtové odpovědnosti“.

Město-venkov, centrum-pohraničí: prostorová podoba třídního konfliktu

Třídní rozštěpení vede přes mapu republiky: mezi bohatší metropole a chudší periferie, mezi „pražskou bublinou“ a uhelnou pánví, mezi centrem a pohraničím, mezi velká města a venkov.

Stát sám oficiálně uznal **Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj** jako *strukturálně postižené regiony* – postižené těžbou, útlumem tradičního průmyslu a nižší životní úrovní oproti zbytku republiky, proto mají mít „přednostní pozornost“ státu i EU (program RE:START). (9)

Zdravotní statistiky ukazují, že se tu nežíje jen chuději, ale i kratší dobu. Analýza pro MŠMT na základě údajů ČSÚ konstatuje, že:

- mezi regiony ČR je rozdíl ve střední délce života u žen cca 2,5 roku, u mužů 4 roky,
- Ústecký kraj má nejhorší celkovou střední délku života u žen i mužů,
- pod republikovým průměrem jsou i Karlovarský a Moravskoslezský kraj,

- mezi nejhoršími údaji a Prahou je u mužů právě oněch cca 4 roky rozdílu, u žen „více než dva“. (7)

V pohraničních horách a bývalých průmyslových pánevích lidé v průměru žijí kratší a nemocnější život, a to přímo souvisí s prací, nezaměstnaností, toxickým prostředím a horší dostupností služeb.

Stejně regiony patří k nejchudším i podle **příjmů a nezaměstnanosti**. V srpnu 2025 byla nejvyšší nezaměstnanost v Ústeckém kraji (6,7 %) a v Moravskoslezském (6,3 %); mezi okresy vedl Most (9,5 %), Karviná, Chomutov, Bruntál, Sokolov a Ostrava – zatímco u Prahy-východ, Prahy-západ nebo Rychnova nad Kněžnou byla nezaměstnanost pod 3 %. (10)

Karlovarský kraj je často dán za příklad „periferie v periférii“: vysoký podíl lidí v exekuci ve městech jako Kraslice a Aš, velké rozdíly v kvalitě škol, zhroucená dostupnost pediatrií a pocit obyvatel, že jsou „občané druhé kategorie“. (11) A to je typický obraz mnoha českých pohraničních a **horských oblastí** – od severozápadu přes „vnitřní Sudety“ až po části Jeseníků.

Volební geografie tahle data potvrzuje. V **pohraničních a sociálně slabších regionech** dlouhodobě vyhrávala nejdříve reformní levice (ČSSD, KSČM), ale v poslední dekádě ji vystřídalo ANO a krajní pravice (SPD, různé „motoristické“ a nacionalistické projekty). Analýzy voleb ukazují:

- ANO dosahuje nejsilnějších výsledků právě v okresech se **strukturální nezaměstnaností** v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji; sociální geografové přímo mluví o korelaci mezi vysokým podílem nezaměstnaných a podporou Babiše.
- V obcích s nejvyšším počtem příjemců **příspěvku na bydlení** výrazně posílilo ANO – „přehlížení šli volit a rozhodli“ –, tedy právě tam, kde se krize promítá do existenční nouze. (13)
- V Karlovarském kraji se voličské rozdíly mezi chudším Sokolovskem či Kraslickem a

bohatšími lázeňskými centry přesně překrývají s rozdíly v exekucích, nezaměstnanosti a přístupu ke zdravotní péči. (11)

Historicky platilo, že **venkov a pohraničí** volily „levicověji“ než velká města: podporovaly ČSSD a KSČM proti pražskému liberalismu a pravici. Sociální demokracie a „komunisté“ ale nedokázali vysvětlit lidem vlastní ideologii, nedokázali spojit každodenní zkušenost chudoby a vykořisťování s programem, který by přerůstal rámec sociálního klientelismu. Do velké míry z nich udělali pouhé správce bídy. Když se pak spojili s Babišem a neoliberálními reformami, byla důvěra definitivně prolomena – a **stejní voliči**, kteří dříve volili „levici“, přešli k „sociálně znějícímu“ oligarchovi a krajní pravici.

Z hlediska radikální levice je přitom důležité, že **materiální zájmy si tito voliči velmi dobře uvědomují**. Vědí, že je stát i kapitál odsunuly do druhé ligy: horší práce, horší bydlení, horší školy, horší zdravotnictví, kratší život. Hledají sílu, která aspoň *něco* slíbí: dříve to byla reformní levice, dnes oligarchický populismus a fašizující projekty. Úkolem revoluční levice není tyto regiony moralizovat nebo odepisovat, ale:

- vrátit se tam fyzicky – do malých měst, uhelných vesnic, **horských obcí** –,
- zorganizovat hněv proti kapitálu a státu, ne proti menšinám či uprchlíkům,
- a přetavit frustraci z chudoby v organizovanou třídní sílu.

Obrazně řečeno: **vesnice obkličuje město a pohraniční hory obkličují vnitrozemí**. V těchto oblastech leží i klíč k budování odporu v mimořádných situacích a krizích – ať už jde o stávky a blokády, nebo o vytváření zázemí a bezpečných zón v případě eskalace represí. Bez pohraničí, venkova a „vnitřních periferií“ nebude žádné skutečně proletářské hnutí – a levice, která zůstane jen v kampusových klubech a kavárnách velkých měst, přenechá tuhle mapu krajní pravici.

Neoliberální vláda Fialy: arogance a rozklad „liberálně-demokratické pravice a středu“

Vláda SPOLU + PirSTAN vstoupila do dějin jako kabinet, který:

- externalizoval náklady krize na obyčejné lidi (státní zaměstnanci, důchodci, rodiny, nájemníci),
- přitom dlouho nechával „nadstandardní“ zisky energetických firem, bank a velkých korporací prakticky nedotčené,
- spojil škrty, privatizační a prokapitálové kroky s morálním kázáním o „líných soc-kách“, „dezolátech“ a „populismu“.

Výsledek: *rozpad legitimacy* celé liberální pravice a středu. Fiala ztratil 19 mandátů, STAN 11, a SPOLU je od téhle chvíle už jen **značka pro slabší politické křídlo kapitálu**, ne hegemon.

Piráti se pokusili zachránit si zbytek kreditu odchodem z vlády, ale klíčový je moment, kdy je premiér Fiala odstavil: Bartoše vyrazil, stranu ponížil a Lipavského si nechal jako „nadstranického“ ministra zahraničí – nominálně ještě piráta, fakticky však loajálního k pravicové vládě (Lipavský pak Piráty i opustil).

Pro velkou část levice i protiválečného hnutí se pirátská značka spojila s:

- tvrdě pro-NATO a pro-EU linií,
- podporou militarismu a zbrojení,
- a velmi servilním přístupem k izraelskému režimu (včetně Netanjahua a jeho genocidní politiky vůči Palestincům).

Tím se **uzavřel prostor** pro to, aby liberální střed mohl ještě někdy přebírat roli „obranu demokracie“ proti Babišovi zprava i zleva. Lidé, kteří byli uvrženi do chudoby, prostě neberou vážně moralizování těch, kdo je do té chudoby přivedli.

ANO + SPD + Motoristé: česká varianta fašizace

SPD a Motoristé sobě nejsou „jen“ konzervativní strany:

- SPD je dlouhodobě profilovaná jako nacionalistická, xenofobní, rasistická a islamo-fobní, euroskeptická a autoritářská síla.
- Motoristé sobě jsou otevřeně anti-environmentalističtí, pravicově populističtí, euroskeptičtí a krajně pravicoví.

Obě strany patří v EP do bloku Patriotů pro Evropu, kde sedí spolu s dalšími krajně pravicovými a rasistickými formacemi; **s prohlubováním systémové krize globálního kapitalismu toto už není „okraj“, ale součást nové evropské pravicové architektury.**

Kapitál **v období hlubokých rozporů často sahá po fašizujících tendencích**, aby:

- rozbil jednotu pracujících (rasismus, islamo-fobie, homofobie, transfobie...),
- rozdrtil odbory a levici,
- a přetavil sociální hněv do nenávisti k menšinám, uprchlíkům či „zrádcům národa“.

To, co dnes vidíme v ČR, se do téhle logiky přesně vejde: **oligarchická strana jednoho**

muže (ANO) si bere jako oporu **otevřeně krajně pravicové síly**. Pokud se ekonomická a sociální krize prohloubí, je naprosto realistické, že v příštím cyklu už budeme sledovat opačný obraz – Babiš jako „umírněný“ junior-partner krajní pravice, která bude chtít vládnout přímo (podobně jako si dříve silná SOCDEM „vystřídala pořadí“ s oporou v podobě ANO, může si „vystřídat pořadí“ ANO s oporou v podobě krajní pravice).

Zařazení do evropského kontextu

České volby nejsou výjimka, ale součást širšího trendu:

- V Itálii vládne od roku 2022 Giorgia Meloni a její strana Fratelli d'Italia – analyticky popisovaná jako post-fašistická, krajně pravicová, antifeministická a nativistická, nejvíc na-pravo od Mussoliniho éry.
- V Nizozemsku vyhrálo v roce 2023 volby krajně pravicové PVV Geerta Wilderse, postavené na islamofobii a antiimigrační agendě.
- Ve Francii vyhrál RN (Rassemblement National) historicky poprvé první kolo legislativních voleb 2024 a stal se masovou, normalizovanou silou radikální pravice.
- V Německu AfD posiluje natolik, že ji úřad na ochranu ústavy oficiálně klasifikuje jako extremistickou a monitoruje jako hrozbu pro demokracii.

To vše je spojené s globální krizí kapitalismu: klimatická katastrofa, války (Ukrajina, Palestina, Sahel...), nerovnosti, krize bydlení, rozpad sociálního státu – a zároveň zbrojení, obchod s ropou a zisky vojensko-průmyslového komplexu. Imperialistické státy Severu (v čele s USA a EU jádrem) exportují krizi na globální Jih a doma tlačí na autoritářství a represivní „bezpečnostní“ státy.

České volby 2025 jsou tak **lokálním projevem globálního trendu fašizace**: posun k autoritářské, rasistické a militaristické správě stejného kapitalistického jádra.

Stav levice: kolaps starých značek Stačilo!, SOCDEM, KSČM

Projekt Stačilo! měl být „sjednocením levice“, ale nakonec spojil:

- historicky zdiskreditovanou KSČM (revizionismus a oportunismus, vládní podpora Babiše, neschopnost nabídnout reálnou alternativu),
- SOCDEM, která se poškodila účastí ve vládách s ANO a asistováním při neoliberalizaci českého státu,
- a další malé subjekty vesměs nacionalistického charakteru.

Výsledek: **nedůvěra se slila dohromady, procenta se „nesečetla“** a Stačilo! skončilo mimo Sněmovnu.

Z hlediska radikální levice je podstatné zdůraznit, že **Strana Levice se na tomto projektu nepodílela a své jméno nespálila** – na rozdíl od SOCDEM a KSČM, které vsadily poslední zbytky kreditu na volební trik s „nekoalicí“ a přesto propadly.

Piráti a Zelení

Spojení Pirátů a Zelených přivedlo do dvousetčlenné Sněmovny dvě poslankyně Zelených (Gabriela Svárovská a Irena Ferčíková Konečná), zvolené na pirátských listinách.

Formálně jsou to **jediné figury, které do parlamentu přinášejí nějaké levicové motivy** – klima, práva menšin, lidská práva, kritika oligarchizace. Ale:

- Zelení i Piráti jsou pevně zakotveni v pro-EU, pro-NATO rámci,
- na sociální otázky odpovídají spíš progresivním liberalismem než antikapitalistickou třídní politikou,
- v otázce komunismu často sklouzávají k antikomunismu mířenému sice proti KSČM, ale používajícímu „komunismus“ výhradně jako nadávku,
- a vztah části zeleného a pirátského milieu k Palestině a sionismu je minimálně problematický – lidskoprávní rétorika často nekončí u jasného postoje proti izraelskému apartheidu.

Reálně tedy platí: **parlament nemá po volbách 2025 ani jeden mandát, který by reprezentoval důsledně socialistickou, proletářskou a antifašistickou politiku.**

Co to znamená pro radikální levice

Z antikapitalistického hlediska lze shrnout několik závěrů:

- **Krise kapitalismu je objektivní a hluboká.** Propad reálných mezd, inflace, dluh, závislost na německém kapitálu, krize bydlení nejsou subjektivním pocitem, ale materiálním základem pro třídní nespokojenost.
- **(Neo)liberální pravice a střed se vyčerpaly.** SPOLU + STAN + Piráti nebyli schopni krizi řešit jinak než přenesením nákladů na pracující a kázáním o „odpovědnosti“. Legitimitu ztratili zaslouženě.
- **Oligarchický populismus ANO funguje jako přechodová forma.** Svým „sociálním“ marketingem Babiš nasál voliče bývalé SOCDEM a KSČM, ale zároveň otevřel dveře krajní pravici jako svým spojencům. Příště může být jejich rukojmím nebo přímo jejich křovím.
- **Fašizace není vzdálené nebezpečí, ale již probíhající proces.** Normalizace SPD a Motoristů jako standardních partnerů, propojování v rámci evropských krajně pravicových bloků, útoky na práva menšin, tlak na represii a militarizaci – to všechno jsou prvky postupné fašizace režimu.
- **Levici čeká mnoho práce mimo parlament.** Rozpad starých „levicových“ značek

Literatura

- (1) Oficiální výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2025 — volby.cz „Volby 2025: Vyhrálo hnutí ANO, Motoristé zaparkují ve Sněmovně“ — [Novinky.cz](https://novinky.cz), 4. 10. 2025.
- (2) „Výsledky voleb 2025 ONLINE: Mapa, hlasy, mandáty“ — [iDNES.cz](https://idnes.cz).
- (3) Správa o veřejných financích a inflaci 2022 — Nejvyšší kontrolní úřad (NKU): „The financial management of the Czech Republic in 2022: fastest rising debt, fifth highest inflation in the EU“.
- (4) „Inflace a vývoj ekonomiky ČR“ — Evropská komise / Economy & Finance, 2023: Consumer price inflation in Czechia reached 14.8 % in 2022.
- (5) Studie „Trends in Real Wage Development in the Czech Republic“ (2025) — pokles reálných mezd o 9.3 % v 2022, o 2.4 % v 2023.
- (6) Mezinárodní měnový fond (IMF), Staff Concluding Statement 2023: pokles HDP a snížení domácí spotřeby v ČR v souvislosti s propadem reálných mezd a nejistotou.
- (7) Český statistický úřad (ČSÚ) – *Statistická ročenka ČR* (různé ročníky). Citováno např. v: RADDIT consulting: *Vyhodnocení koncepce – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání*, MŠMT, 2013–2014, s. 97–98 – údaje o rozdílech střední délky života mezi kraji ČR.

(SOCDEM, KSČM), kompromitace Pirátů a nedůslednost Zelených znamenají, že všechno, co je skutečně socialistické, antifašistické a internacionalistické, se bude muset budovat v odborech, nájemnických iniciativách, komunitních projektech, antikapitalistických a pro-palestinských (a všeobecně anti-imperialistických) hnutích – ne v iluzích o rychlé parlamentní záchraně.

- **Mezinárodní kontext je zároveň hrozbou i šancí.** Zápas palestinského lidu, boj kurdského hnutí, stávky a vzpoury pracujících v globálním Jihu (Filipíny, Indie, Brazílie, Súdán, ...) i na Západě, rostoucí odpor proti válce a klimatické destrukci – to vše propojuje české dění s globální proletářskou frontou. Levice v ČR může jen vyhrát, pokud se přestane dívat na Prahu jako na střed světa a začne vidět sama sebe jako součást světového boje proti imperialismu.

Strana Levice

Získaný volební výsledek strany Levice lze chápat jako součin dvou faktorů: míry podpory mezi lidmi, kteří se s programem Levice skutečně setkali, a celkového dosahu, tedy toho, jak velká část voličstva o straně vůbec ví.

Dosavadní zkušenosti i data z kampaní naznačují, že hlavní limit dnes neleží v odmítnutí programu, ale v jeho nízké známosti. Právě rozšiřování dosahu – nikoli (obsahové) ústupky – tak představuje nejrealističtější cestu k výrazně lepším výsledkům.

(Obsahuje závěr, že Ústecký kraj má nejnižší střední délku života, rozdíl mezi kraji je až 4 roky u mužů a 2,5 roku u žen.) opvv.msmt.cz

(8) ÚZIS / KHS Moravskoslezského kraje – Zdravotní ukazatele obyvatel Moravskoslezského kraje 2016, ÚZIS ČR, Ostrava 2016.

(Kartogramy a komentář k naději dožití a úmrtnosti v průmyslových a hraničních okresech.) [Krajská Hygienická Stanice](#)

(9) Ministerstvo pro místní rozvoj / Úřad zmocněnce vlády pro MSK, ÚK a KVK –

např. *Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje* (vláda ČR, usnesení č. 3/2017) a související materiály programu RE:START.

(Definice „strukturálně postižených regionů“ a důvody – útlum těžby, nižší životní úroveň.) [Vláda České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj](#)

(10) Český statistický úřad – pravidelné měsíční zprávy o nezaměstnanosti / data Úřadu práce, cit. v: *Nezaměstnanost v Česku v srpnu vzrostla na 4,5 procenta*, iRozhlas, 8. 9. 2025.

(Rozdíly v nezaměstnanosti mezi Ústeckým, Moravskoslezským krajem a Prahou, nejhorší okresy Most, Karviná, Chomutov, Bruntál, Sokolov, Ostrava.) [iROZHLAS](#)

(11) Český rozhlas / iRozhlas – Jakub Grim, Jan Boček, Petr Kočí: *Karlovarský kraj: nejmenší region s pověstí toho nejhoršího*, 5. 9. 2024.

(Rozdíly uvnitř kraje, exekuce, nedostupnost zdravotnictví, subjektivní vnímání kvality života a volební preference.) [iROZHLAS](#)

(12) Český rozhlas – Radio Praha / ČTK – *Sociální geograf: ANO drtivě vítězilo v okresech s vysokou nezaměstnaností*, 5. 10. 2025.

(Analýza výsledků voleb 2025, korelace podpory ANO se strukturální nezaměstnaností v ÚK, KVK, MSK.) [Český rozhlas](#)

(13) Seznam Zprávy – Pavel Kopecký a kol.: *Přehlížení šli volit a rozhodli. ANO s náskokem vyhrálo v obcích na dávkách*, 11. 10. 2025.

(Analýza 20 obcí s nejvyšším počtem příjemců příspěvku na bydlení a nárůst podpory ANO.) [Seznam Zprávy](#)

(14) ČT24 / Česká televize – *Analýza: Od KSČM odešla řada voličů k Okamurově SPD, hlavně lidé bez práce*, 23. 10. 2017.

(Dokumentuje přesun voličů z KSČM k SPD v chudších okresech.) [ČT24](#)

(15) Komentářová publicistika – např. texty o „vnitřních periferiích“ a ústupu ČSSD v pohraničí, cit. v článku *Kam se poděla česká levice? Žije, jen se jmenuje Babiš a marketing* (Bohumín, městský web / komentář).

Historické stránky

"Historie je polem třídního boje. Připomínáme činy revolucionářstva, osvobozeneckých hnutí a krvavé stopy imperialismu. Stránka pro každého, kdo nezapomíná a nezrazuje."

Katharina Hammerschmidt

14. 12. 1943 – 29. 7. 1975

(Kolektiv Levicová Historie)

Soudružka Katharina Hammerschmidt, členka Frakce rudé armády (RAF), zemřela 29. července 1975 ve vězeňských podmínkách západoněmeckého kapitalistického státu. Na rakovinu, která jí nebyla včas diagnostikována ani adekvátně léčena. Její smrt

nebyla přirozená.

Byla výsledkem cíleného zanedbání péče o politickou vězeňkyni, která byla v očích systému nepohodlná. Její příběh je svědectvím o tom, co znamená stát, který se zaklíná „lidskými právy“ jen tehdy, když mu to vyhovuje – a co dělá s těmi, kdo se postaví proti jeho zločinům.

Katharina byla marxistkou, která si vzala za úkol pochopit a zničit kořeny násilí, jež kapitalismus skrývá za svou fasádou pořádku a zákona. Vyrůstla v zemi, kde se váleční zločinci dočkali generálních amnestií, kde byli soudci Třetí říše opět jmenováni do funkcí a kde politické protesty proti americkým bombám ve

Vietnamu byly kriminalizovány.

Kapitalistický stát ji uvrhl do vězení – a v tom vězení ji nechal pomalu zemřít. Její žádosti o lékařskou pomoc byly ignorovány. Lékařské diagnózy byly oddalovány. Když se konečně ukázalo, že trpí pokročilým stádiem rakoviny, bylo už pozdě. Přesto ji nechali ve vězeňské cele, místo aby jí poskytli humánní péči.

Je to logika systému, který trestá každého, kdo se postaví proti vykořisťování, válkám, homofobii, sexismu a buržoaznímu řádu. Stejně jako jiní z RAF, ani Katharina nebyla „teroristka“. Skutečný teror páchal stát a kapitál – v soudních síních, na policejních služebnách, ve vězeňských celách, v dělnických čtvrtích, nejen v Německo, ale i v Asii, nebo Latinské Americe.

A přestože zemřela, nepodařilo se jim ji zlomit. Její jméno žije v paměti všech, kdo chápou, že boj za osvobození nemá jen podobu ozbrojeného odporu, ale také oběti, bolesti a statečnosti čelit smrti bez kapitulace.

Katharina Hammerschmidt je nesmrtelná.

Připomínat ji - znamená bojovat.

Pozn. red.: Aktivistka německého RAFu se po období skrývání sama přihlásila na policii na doporučení obhájce. Špatně léčena ve vězení jednoznačně. Po její smrti proces soud uznal špatné léčení, rodina dostala odškodné.

Lev Trocký je nesmrtelný

(Kolektiv Levicová historie)

Tento rok, 21. srpna tomu bylo 85 let od mučednické smrti revolucionáře Lva Davidoviče Trockého, rukou stalinistického agenta.

L.D. Trocký, rodným jménem Bronštejn se narodil 7. listopadu 1879 v Janivce (dnes Bereslavka, Ukrajina), byl revolucionářem a marxistickým teoretikem.

V roce 1905 byl zvolen předsedou petrohradského sovětu, tedy rady námezdně pracujících, 1917 byl jednou z postav revoluce, ve které poprvé v historii obyčejní lidé převzali na větším území moc a začali prosazovat zárodky „socialismu zdola“. Proti přesile interventů vedl

Rudou armádu. Ve dvacátých letech bojoval proti byrokratizaci strany a omezování demokracie.

Teorie permanentní revoluce Trockého tvrdí, že v zaostalých kapitalistických zemích (např. tehdejší Rusku) buržoazie není schopna uskutečnit demokratickou revoluci, a tak musí proletariát převzít revoluční vedení — a zároveň pokračovat neustále v socialistické transformaci. Revoluce musí být nepřerušovaná a mezinárodní (tj. permanentní), izolovaná revoluce je odsouzena ke zničení kapitalistickým obklíčením. Tento přístup stojí v ostrém protikladu ke Stalinově myšlence socialismu v jedné zemi a k přístupu „po etapách“. Původ teorie sahá až k Marxovi, ale Trocký ji konkretizoval pro realitu revolučních bojů 20. století.

Ve třicátých letech byl jeho hlavním přínosem budování alternativy k volnětržnímu kapitalismu i stalinismu – Čtvrté internacionály.

Navýsost aktuální jsou dnes také jeho články z této doby, kde varuje před vzestupem fašismu.

Foto od soudruha přispěvatele - časopis trockistické organizace SEP působící v Turecku. Člen SEP soudruhovi představil typickou kritiku etapismu v současném kontextu.

Poznámka redakce k dějinám vnitrostranických sporů a opozičních proudů

Je vhodné doplnit, že L. D. Trocký nebyl v bolševickém hnutí od počátku v jednotě s Leninem ani s budoucí většinou strany. Již po 2. sjezdu RSDD (1903) vedl s Leninem ostré polemiky, zejména ohledně pojetí strany, vztahu mezi stranickým aparátem a třídní aktivitou a otázky centralismu (1). Trockij v tomto období kritizoval tendence k nahrazování samostatné aktivity dělnické třídy disciplinovaným aparátem a varoval před nebezpečím byrokratizace – a to ještě dlouho předtím, než se tento problém naplno projevil ve stalinském období (2).

Zároveň je důležité připomenout, že kritika narůstající byrokracie a omezování dělnické demokracie nebyla výlučně Trockého záležitostí. Již během občanské války a bezprostředně po ní vystupovala tzv. Dělnická opozice (spojená především se jmény Alexandra Kollontajová a Alexandr Šljapnikov), která upozorňovala na odcizování řízení výroby dělníkům, na oslabování odborů a na rostoucí dominci státního a stranického aparátu nad dělnickou samosprávou (3).

Podobně skupina demokratických centralistů („decistů“) kritizovala faktické vyprazdňování principu demokratického centralismu, koncentraci moci v rukou úzkého vedení a potlačování vnitrostranické diskuse. Decisté poukazovali na to, že bez skutečné demokracie uvnitř strany se „centralismus“ mění v pouhou poslušnost vůči aparátu (4).

Tyto opoziční proudy existovaly delší dobu před tím, než se Trockij stal hlavním a nejviditelnějším kritikem stalinské moci, a ukazují, že odpor proti byrokratizaci nebyl osobní, frakční či „trockistickou“ zvláštností, ale strukturálním problémem revoluční moci v podmínkách izolace, války, hospodářského rozvratu a porážek revolucí v zahraničí (5). Právě propojení raných sporů s Leninem, kritiky Dělnické opozice a decistů a pozdější Trockého analýzy umožňuje hlubší pochopení toho, jak a proč

byla ruská revoluce postupně zbavena svého původního demokratického a emancipačního obsahu. (Dodatek má sloužit k historickému zpřesnění a k širšímu kontextu vnitrobolševických debat, nikoli ke zpochybnění Trockého pozdějšího zásadního přínosu ke kritice stalinské degenerace a k obraně dělnické demokracie.) Zdroje dodatku

(1) V. I. Lenin – Krok vpřed, dva kroky zpět (Krise v naší straně) (*One Step Forward, Two Steps Back (The Crisis in Our Party)*), 1904

<https://www.marxists.org/archive/lenin/works/1904/onestep/>

(2) L.D. Trocký – Naše politické úkoly (*Our Political Tasks*), 1904

<https://www.marxists.org/archive/trotsky/1904/tasks/>

(3) A. Kollontai – Dělnická opozice (*The Workers' Opposition*), 1921

<https://www.marxists.org/archive/kollonta/1921/workers-opposition/>

(4) T. Cliff – Bolševici a demokratičtí centralisté (*The Bolsheviks and the Democratic Centralists*)

<https://www.marxists.org/archive/cliff/works/1955/lenin2/ch12.htm>

(5) L.D. Trocký – Zrazená revoluce: Co je Sovětský svaz a kam směřuje (*The Revolution Betrayed*), 1936

<https://www.marxists.org/archive/trotsky/1936/revbet/>

Invaze revizionistů do Československa

Ve stejný den, kdy umírá Trocký, jen v jiný rok proběhla také invaze sovětských revizionistů do Československa, jak o tom pojednává text od **Mediální komise** níže

(Pozn. red.: jakkoli chápeme, že revizionistický SSSR byl řízen centrálně z ruské Moskvy dovolili jsme si zvolit záměrně nadpis, který obviňuje především ideologii)

Pražské jaro nebylo jen snahou o uvolnění režimu. Bylo to odvážné úsilí otevřít cestu ke skutečné demokracii a socialismu s lidskou tváří – socialismu, který kombinuje svobodu projevu, politický pluralismus, respekt k občanským právům a humánní hodnoty. Tuto

naději však pásy tanků brutálně rozdrtily.

Na tuto vizi navazujeme i my. Zdeněk Mlynář, čestný předseda Levého bloku (1996), jednoho z našich předchůdců, patřil k hlavním architektům Pražského jara. Později jako spolupracovník a spolužák Michaila Gorbačova ovlivnil perestrojku – snahu o „lidštější formu socialismu“.

Přesně slovy Jana Wericha (lze dohledat v archivu ČT, epizoda 1/9 pořadu Co tomu říkáte, pane Werich?, čas 5:56): <https://www.ceskatelevize.cz/.../1064348637.../26853131363/>

„...v tomto světě, teď si představte, že najednou v srdci Evropy, v tom jediném srdci, které jest trestné transplantovat. V tomto srdci Evropy, jak by řekla jedna s mých babiček, mírnix dýrnix, se objeví skupina pozitivních lidí, kteří si usmyslí, a rozhodnou, že odstraní pseudodemokracii a pseudosocialismus, a nahradí to skutečnou demokracií, skutečným socialismem, tedy demokratickým socialismem, humánním, a se svobodou myšlení“.

Na tento odkaz dnes v Levici navazujeme.

Demokratický socialismus pro nás znamená sociální spravedlnost, svobodu a demokracii – a přidáváme k tomu zásadní aspekt 21. století:

Hirošima

(Kolektiv Levicová Historie)

Čest obětem zbytečné demonstrace síly pomocí jaderných zbraní (Hirošima 6.srpen 1945), hanba americkým imperialistům. Japonsko by bylo kapitulovalo tak jako tak, Rudá armáda již byla připravena zaútočit ze severu.

ochranu přírody a udržitelný rozvoj. Protože lidskost a planeta jsou neoddělitelné.

Císař by si jistě nepřál popravu v nově ustavené Japonské lidově-demokratické republice, tak by okamžitě kapituloval do rukou USA. Ale právě jako demonstrace síly vůči SSSR a test zbraně na cvilním obyvatelstvu použily USA atomovou bombu - dokonce dvakrát.

Nyní, ten samý zločinec - USA - dlouze žvaní, jak zbraň v žádném případě nesmí získat ten, nebo onen a budou kvůli i smyšlenému podezření, že jaderné zbraně pořizuje jiný stát tyto státy bombardovat. Za jáсотu českých "liberálních" "lepších lidí" a jejich buržoazních morálek. Za podpory NATO. Do kterého nás bez referenda kupodivu nezavlekla pravicová vláda, ale reformisté ze sociální demokracie.

Čest památce Karla Hanauera

(Mediální komise)

S lítostí oznamujeme, že nás opustil dlouholetý člen Karel Hanauer.

Po dlouholetém a statečném boji se zákeřnou nemocí zemřel v uplynulých dnech dlouholetý člen strany Levice Karel Hanauer.

Dlouhá léta působil jako hospodář SDS a později Levice, kde byl také v roce 2021 členem celostátního výboru.

Svoji funkci hospodáře vykonával s neochvějnou pečlivostí až do chvíle, kdy mu nemoc další práci znemožnila.

Jeho neokázalá, spolehlivá a často nenápadná práce byla pro naši organizaci neocenitelná a bude nám velmi chybět.

Čest jeho památce.

28. říjen: vznik samostatného Československa

(Mediální komise)

Vznik Československa v roce 1918 byl významným krokem vpřed. Konec monarchie, rozvoj demokracie, vzdělání, kultury a rovné postavení češtiny a slovenštiny představovaly historický posun, který si lidé u nás zasloužili. První republika však nebyla zdaleka bez chyb. Demokracie se týkala především těch nejbohatších. 28. říjen je pro nás dodnes připomínka, že demokracie nikdy není hotová a že musí patřit všem, nejen úzké skupině nejbohatších a nejmočnějších.

První republika však nebyla zdaleka bez chyb. Demokracie se týkala především těch

nejbohatších. Sociální nerovnosti zůstávaly hluboké a dělníci, kteří se domáhali svých práv, často narazili na tvrdé zásahy státu. Protesty a stávky byly opakovaně potlačovány silou.

Velké podniky získávaly značnou moc a vliv na každodenní život lidí. Model řízení, který pro-sazoval například Baťa, někdo vnímá jako moderní, ve skutečnosti však výrazně omezoval odbory i občanská práva.

První republika se potýkala také s obrovskou nerovností mezi národy a menšinami v rámci státu. Pro občany německé, maďarské, rusínské nebo romské národnosti tak byla například uzavřena většina státních úřadů či armádních postů a extrémní diskriminaci ze strany nově vzniklého státu čelili obzvláště Romové.

28. říjen je pro nás dodnes připomínka, že demokracie nikdy není hotová a že musí patřit všem, nejen úzké skupině nejbohatších a nejmočnějších.

Alexander Dubček je nesmrtelný!

(Text Vladimíra Farany převzat ze stránek ZO Orlová)

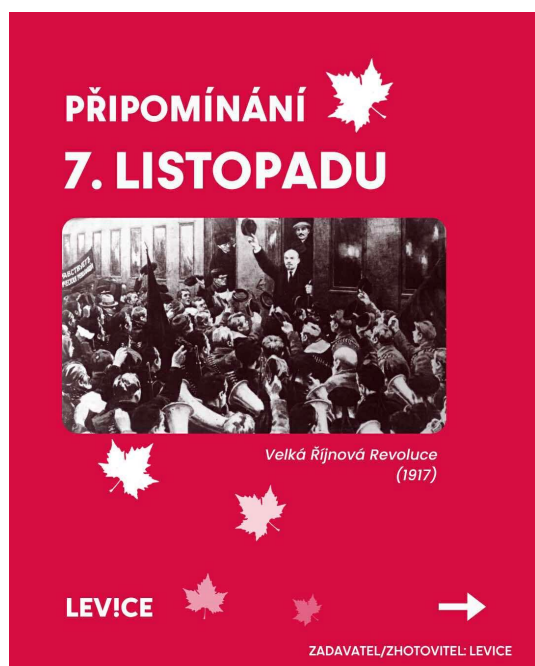
Alexander Dubček, symbol pokusu o demokratické změny v ČSSR/ČSFR.

Dne 7.11.1992 zemřel na následky zranění při dopravní nehodě tehdejší předseda Federálního shromáždění ČSFR (dnes Poslanecká sněmovna) Alexander Dubček, který v roce 1968 patřil mezi tzv. muže jara a v listopadu 1989 stál na straně změn, vedoucích k demokrati-zaci poměrů v naší zemi.

Co by asi řekl na to, že dnes na jeho místě předsedy PS, "sedí" předseda SPD Tomio Okamura?

Připomínání 7. listopadu

(Převzato od stránky Jsme levice Pardubického kraje)

7. listopadu si připomínáme výročí Velké říjnové socialistické revoluce, letos již sto osmé, ve které pracující a utlačovaní lidé povstali proti ruské carské autokracii.

Ačkoliv byla revoluce postupem času zrazena a moc od lidových rad - symbolu skutečné samosprávy - postupně přešla do rukou stranické byrokracie, přinesla Říjnová revoluce 1917 řadu výdobytků:

- Dělníci získali 8 hodinovou pracovní dobu.
- Ženy získaly právo volit a být voleny.
- Byla vymýcena negramotnost.
- Lidé získali právo na práci, školství a zdravotnictví.
- Bylo prosazeno právo národů na sebeurčení.

Z neúspěchu po Říjnové revoluci 1917 je třeba se poučit – řada autorů (Trockij, Carr aj.) ukazuje, že izolace ruské revoluce po porážkách radových povstání v Německu a jinde zásadně urychlila její byrokratickou degeneraci a že bez internacionalismu a participativní demokracie hrozí opakování téhož scénáře (1,2).

I dnešní Rusko se potýká s autokrací, imperialismus již plně kapitalistického státu vedl k invazi na Ukrajinu. Putinova agrese přímo odporuje myšlenkám sebeurčení národů, které Říjnová revoluce 1917 hájila.

Vyzýváme proto ruský lid a všechno revoluční nářstvo ke sjednocení proti Putinovi a podpoře všech národů, které bojují za svou svobodu, na Ukrajině, v Palestině, ve Venezuele a řadě dalších míst

Zdroje

(1) Lev Trockij, The Revolution Betrayed (1936), Appendix – doslova: „A more malign product of isolation and backwardness has been the octopus of bureaucracy... The longer the Soviet Union remains in a capitalist environment, the deeper runs the degeneration of the social fabric. A prolonged isolation would inevitably end... in a restoration of capitalism.“ (pp. 154–155) marxists.org

(2) E. H. Carr, The Twenty Years' Crisis, 1919–1939 (2. kap.)

– k přechodu k „socialismu v jedné zemi“ jako produktu neúspěchu revolucí v zahraničí: „The theory of ‘socialism in a single country’ promulgated in Soviet Russia in 1924 was manifestly a product of the failure of Soviet régimes to establish themselves in other countries.“ (p. 77)

Dodatek: Za zmínku stojí, že právě tento rok na toto výročí Putinův režim zatýkal opoziční marxistické aktivistky a aktivisty v Novosibirsku (převážně z Ruské komunistické strany (internacionalisté) (RKS(i)), mimo jiné i proto, že demonstrovali při této příležitosti proti jeho imperialistické agresi na Ukrajině. Ti byli následně propuštěni, takové štěstí neměla marxistická skupina z města Ufa odsouzená k trestům 16-22 let nepodmíněně za „terorismus“, kterého se měli

dopustit četbou a diskuzí Leninova „Stát a revoluce“

Marxistická skupina z Ufy u soudu.

Viz:

(1) <https://www.themoscowtimes.com/2025/12/16/yekaterinburg-court-jails-5-leftist-activists-over-alleged-coup-attempt-a91456>

(2) <https://novayagazeta.eu/articles/2025/12/16/five-russian-marxists-handed-long-prison-sentences-for-plotting-to-overthrow-the-regime-en-news>

Mezinárodní den studentstva - 17. listopad

(Mediální komise)

Co vlastně slavíme 17. listopadu? Přechod od autoritářství k moci oligarchů?

17. listopad připomínáme jako den dvojího

odporu – proti nacistické brutalitě roku 1939, kdy studenti, kteří protestovali proti uzavření českých vysokých škol, byli popravováni a odváženi do koncentračních táborů, a proti autoritářství jediné strany v roce 1989.

V roce 1989 se studenti opět postavili moci. V ulicích stáli disidenti, studenti, pracující, odboráři a dokonce i někteří komunisté věřící v přestavbu rozpadajícího se systému. Nebyli to antilevicoví aktivisté – bojovali za svobodu, důstojnost a možnost žít ve společnosti založené na spravedlnosti.

Po roce 1989 však původní emancipace nebyla naplněna. Neoliberální transformace přinesla privatizaci veřejného majetku, ztrátu sociálních jistot, růst nerovností a oslabení demokracie. Autoritářství jediné strany nahradila jiná forma moci nad masami: monopol oligarchické ekonomické moci.

V posledních třech desetiletích navíc agresivní antikomunismus ovládl veřejný prostor a stal se ideologickou zbraní proti jakékoli kritice kapitalismu. Umlčoval levicové hlasy, blokoval debatu o alternativách a otevřel cestu k dnešní extrémní pravici, k normalizaci sociálního darwinismu, rasismu, sexismu a xenofobie.

17. listopad se dnes mění v prázdný rituál falešné pietnosti. Ti, kteří nejvíce profitovali z rozkladu sociálního státu a tržní nespravedlnosti, stojí v první řadě při zapalování svíček a kladení věnců, přestože právě jejich politika

prohloubila nerovnosti, oslabilu demokracii a popřela hodnoty, za které lidé v roce 1989 vyšli do ulic.

Pro Levici je 17. listopad závazkem pokračovat v zápase o skutečnou demokracii – politickou, sociální i ekonomickou.

Usilujeme o společnost, která patří všem, ne privilegovaným.

O demokratický socialismus, který chápe svobodu jako společenské právo, ne jako výsadu těch, kteří si ji mohou koupit.

Den připomínky obětí transfobie (TDOR) a Engelsova narození

(Mediální komise)

Mediální komise právě uprostřed mezi oběma výročími vydala následující post

PŘED ČTYŘMI DNY BYL 20. LISTOPAD – DEN PŘIPOMÍNKY OBĚTÍ TRANSFOBIE (TDOR).

ZA ČTYŘI DNY SI TAKÉ PŘIPOMENEME NAROZENÍ BEDŘICHA ENGELSE. TATO DVĚ DATA OSVĚTLUJÍ STEJNOU LINII ÚTLAKU.

LEVICE

Engels ve Původu rodiny, soukromého vlastnictví a státu popsal vznik patriarchátu jako materiálního vztahu: genderové role nejsou přírodní, ale společenský nástroj, který slouží třídní společnosti. Patriarchát vzniká jako mechanismus, který umožňuje kapitalismu stabilizovat rodinu jako jednotku produkce a reprodukce, a zároveň určovat, či práce je viditelná a placená – a či práce je neviditelná, privatizovaná a neplacená.

PO STO ČTYŘICET LETI TATO STRUKTURA NEZMIZELA, JEN SE PROMĚNILA.

LEVICE

Den boje proti násilí páchanému na ženách

(Kolektiv Levicová Historie)

25. listopadu, jsme si připomněli Den boje proti násilí páchanému na ženách. Datum je památkou na trojici sester Mirabal, revolucionářek zavražděných ten den roku 1960 anti-komunistickou diktaturou Rafaela Trujilla (Dominikánská republika).

Minerva, María Teresa a Patria byly součástí hnutí "14. června" (1J4), aktivní opozice k Trujillově režimu. Pomáhaly distribuovat letáky a tiskoviny dokumentující velké množství vražd, které Trujillova diktatura páchala.

Hnutí 1J4 nezůstalo jen u letáků, na svržení fašisty Trujilla shromažďovalo i materiály pro výrobu palných zbraní a bomb. Uvnitř hnutí se sestry označovaly jako Motýlice, po krycím znaku Minervy.

Roku 1960 prošly vězením, po propuštění byly ale zavražděny jedním z Trujillových komand smrti - skrz škrcení a bití baseballovými pálkami. Vrazi umístili jejich těla do vozidla svrženého do propasti, aby se pokusili ohavný čin zakrýt jako nehodu.

Vše ale vyšlo najevo a vražda přispěla k mezinárodnímu odsouzení Trujillovy diktatury. Rafael Trujillo dokonce přišel i o podporu jinak mu velmi nakloněných USA a byl nakonec zlikvidován svými vlastními kádry následujícího roku.

Výročí se připomíná všude na světě, sledujeme například levicové hnutí v Turecku, stále ve víru demonstrací proti Erdoganově režimu (které odstartovalo zatčení populárního představitele opoziční CHP). Organizace jako Sol

Parti, TIP, Výbory mládeže, "Fialovo-rudá" a další demonstrují v kampusech univerzit i na ulicích Ankary (<https://www.facebook.com/reel/1893728867875459>), Istanbulu a dalších měst.

Naše spojenecká Komunistická strana Rakouska (KPÖ) sdílí klipy o problematice domácího násilí (<https://www.facebook.com/reel/1359092062562822>), Evropská levice nám přiblížila demonstraci v Bruselu <https://www.facebook.com/EuropeLEFT/posts/pfbid0h3ojZPHanEMgTLK-FRMjh2NHYAfS2rnuAC2Dzc7t94x2kxmb3aG-putKYXqikVM93MI>.

Připomeňme pro domácí kontext statistiky genderového násilí:

- Každá 3. žena v ČR zažije během života genderově podmíněné násilí. 54 procent českých žen zažilo nějakou formu sexuálního násilí, nebo obtěžování.
- Každá 10. žena je znásilněna nebo se o to někdo pokusí. Česká definice znásilnění byla dlouho jedna z nejkonzervativnějších v EU.

Mezinárodní zprávy pravidelně kritizují pomalou reakci státu a nedostatek služeb. Nejvíce jsou ohroženy samoživitelky, ženy na ubytovnách, uprchlice, Romky, queer ženy a ženy s postižením.

Propojení kapitalismu a patriarchálního násilí vychází z teze, že:

- ekonomická závislost žen udržuje násilí,
- neplacená práce je základ kapitalistické reprodukce,
- stát chrání „tradiční rodinu“ jako ideologickou jednotku, která násilí normalizuje.

Slovy levicových myslitelů:

"kapitalismus vyžaduje neplacenou reprodukční práci, aby bylo možné udržet nízkou cenu pracovní síly." (Silvia Federici) a „Patriarchát jako systém mužské nadvlády je neoddelitelně spojen s třídní společností a se státními strukturami, které tyto vztahy vynucují." (Anuradha Ghandy)

Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem - 29.listopadu

(Mediální komise)

TRANS LIDÉ – podobně jako ženy – vykonávají obrovské množství neplacené, emocionální, komunitní a reprodukční práce, kterou kapitalismus neoceňuje, ale bez níž by se zhroutil.

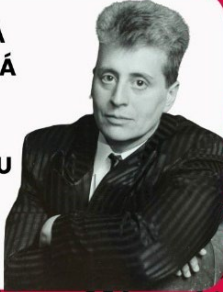
Silvia Federici například ukazuje, že neplacená reprodukční práce je základní součástí akumulace kapitálu.

Trans lidé tuto práci provádějí v ještě větší míře: pečují o sebe navzájem, suplují nefunkční zdravotní péči, vytvářejí komunitní bezpečnostní sítě tam, kde selhává stát.

LEV!CE

AMLA TAYLOR ZDŮRAZŇUJE, ŽE TRANS LIDÉ NESOU DVOJÍ BŘEMENO: GENDEROVÝ ÚTLAK I TŘÍDNÍ MARGINALIZACI, COŽ Z NICH ČINÍ „PROLETARIÁT UVNITŘ PROLETARIÁTU“.

• **STEJNÉ TÉMA OTEVÍRÁ LESLIE FEINBERG, KTERÁ UKAZUJE, ŽE TRANS EXISTENCE ODHALUJE KONSTRUKCI GENDERU A TÍM I KONSTRUKCI TŘÍDNÍ HIERARCHIE**

LEV!CE

Susan Stryker, Jules Joanne Gleeson, Laura Miles, Kai Cheng Thom, Talia Mae Bettcher a další radikální trans-materialisté ukazují, že násilí na translidech má konkrétní materiální formy:

- HORŠÍ PŘÍSTUP KE VZDĚLÁNÍ A ČASTÁ ŠKOLNÍ ŠIKANA DISKRIMINACE ZE STRANY LANDLORDSTVA I ZAMĚSTNAVATELSTVA
- NIŽŠÍ MZDY A NESTABILNÍ ZAMĚSTNÁNÍ
- HORŠÍ PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNÍ PÉČI A ČASTÉ ODMÍTÁNÍ PÉČE
- MNOHEM VYŠŠÍ MÍRA BEZDOMOVECTVÍ
- POLICEJNÍ NÁSILÍ A VIKTIMIZACE

LEV!CE

TO NENÍ NÁHODA.

To je kapitalistická reprodukce nerovnosti, jak ji vysvětlují marxistické teorie sociální reprodukce.

Většina translidí je chudá. Nejde o výjimku, ale o strukturální důsledek třídního postavení trans lidí v kapitalismu.

A chudí translidé – na rozdíl od několika mediálně exponovaných liberálních ikon – nemohou být reprezentováni středovými liberálními stranami, které nabízejí symboly, marketing a PR, ale ne materiální emancipaci. Liberální politika aktivně udržuje ekonomické podmínky, které translidé drtí

LEV!CE

STEJNÉ TAK JE NEREPREZENTUJE ANI KONZERVATIVNÍ NOMINÁLNÍ „LEV!CE“, KTERÁ SE VYMEZUJE PROTI VŠEMU, CO NAZÝVÁ „WOKE“, A TÍM IGNORUJE REALITU ÚTLAKU PRACUJÍCÍ TŘÍDY

TRANS LIDÉ POTŘEBUJÍ MATERIÁLNÍ, TŘÍDNÍ EMANCIPACI.

NEJEN SYMBOLY, ALE I PRÁVA.

NEJEN TOLERANCI, ALE I BEZPEČÍ.

NE CHARITU, ALE DŮSTOJNOST.

NE LIBERÁLNÍ MARKETING, ALE SOLIDARITU.

NA PAMÁTKU MRTVÝCH NEMŮŽEME BÝT NEUTRÁLNÍ. NA OCHRANU ŽIVÝCH MUSÍME BÝT RADIKÁLNÍ.

LEV!CE

Včera Frýdek-Místek, zítra u vás: proč musíme zastavit fašismus včas

(Mediální komise, 20.září)

Včera byli napadeni účastníci antifašistické demonstrace ve Frýdku-Místku skupinou několika desítek neonacistických chuligánů. Z toho jeden demonstrant musel být odvezen záchrankou poté, co ho fašisté udeřili tyčí.

Toto je ukázkou pokračující radikalizace společnosti způsobenou postupným akceptováním rasistických názorů, které byly kdysi považovány za nepřijatelné, jak jde vidět v kampani SPD i jiných stran.

Je proto potřeba jednoznačně odmítnout veškeré xenofobní a rasistické projevy. Pod rouškou normální společnosti jsou nám tyto názory prezentovány jako řešení tíživé sociální situace obyvatel (nejen) ČR a jako snaha o posilování naší bezpečnosti. Co to ale ve skutečnosti znamená jsme názorně viděli včera ve Frýdku-Místku – rozdmýchávání násilí a návrat nebezpečných neonacistických bojůvek do ulic.

Nechť je nám toto poučením, že boj proti fašismu a rasismu není ani v dnešní době zbytečný a nesmí zůstat okrajovým tématem. Zastavme tyto nebezpečné ideologie co nejdříve, jinak včerejší incident nebude poslední.

Očitě svědectví našich členů, kteří se demonstrace účastnili:

“Hned po začátku na zadní část pochodu naběhli neonacisté. Lidé řvali že máme jít dál. Ale někteří z nás už byli napadeni a bránili se. Bohužel jsem moc od jejich náběhu neviděl protože jsem popošel o kousek dál.”

“Byla jsem v zadní části průvodu a hned poté, co jsme vyrazili z parku, na nás vyběhla obrovská skupina neonacistů a začali na nás útočit pěstmi a tyčemi. Policie v tu chvíli měla na místě jen několik členů anti-konfliktního týmu, kteří nezmohli nic a museli jsme se bránit sami, a to i přesto, že měli za rohem připravené pořádkové jednotky. Posily přijely na místo až v průběhu útoku, kterému přitom mohla policie snadno zabránit a nikdo nemusel skončit v nemocnici, kdyby dělala svou práci.”

Nová vláda je převlečený neoliberalismus

(Mediální komise)

Vláda Babiše? Převlečený neoliberalismus.

Levice odmítá programové prohlášení vznikající vlády, které spojuje neoliberální ekonomiku, oligarchické zájmy a nacionalistickou rétoriku. Taková politika neřeší nerovnosti, bydlení ani klima — naopak je prohlubuje.

„Za frázemi o stabilitě se skrývá útok na sociální jistoty a veřejné služby,“ říká spolupředsdkyně Levice Markéta Juřicová. Podle Vladimíra

Farany vláda pouze *přebaluje starý neoliberalismus do populistického hávu.*

Co vadí nejvíc?

- Odmítání vyššího zdanění korporací a bohatých
- Kontrola chudoby místo skutečné sociální politiky
- Bydlení dál jako investiční byznys, ne lidské právo
- Fosilní populismus a ústup od klimatických závazků
- Technologie bez sociální odpovědnosti
- Nejasná zahraniční politika a normalizace xenofobie
- Pokusy omezovat neziskové organizace a občanskou participaci

Co prosazuje Levice?

- Progresivní zdanění a silný sociální stát
- Veřejnou výstavbu, regulaci nájmu a dostupné bydlení
- Komunitní obnovitelné zdroje a ekologické zemědělství
- Zkrácení pracovní doby a technologie pod veřejnou kontrolou
- Mír, solidaritu a mezinárodní spolupráci
- Otevřenou demokracii, ne vládu strachu

„Skutečná změna nevznikne z kompromisu mezi oligarchou a xenofobem,“ říká Juřicová. „Vznikne z hnutí lidí, kteří chtějí rovnost, solidaritu a demokracii pro všechny.“

Odsuzujeme vojenskou agresi USA proti Venezuele

(Mediální komise)

Strana Levice odsuzuje všechny přímé či nepřímé vojenské agrese a trvá na dodržování mezinárodního práva.

Spojené státy americké nyní, po uplatnění zákazu vývozu z Venezuely, po zmražení miliard venezuelských aktiv v zahraničních bankách, po letech ničivých sankcí, jež ochromují ekonomiku Venezuely a jsou zodpovědné za tisíce zmařených životů ročně, po četných výhrůžkách a hrozbách proti prezidentovi a vládě Venezuely přistoupily k přímým akcím, které nejenže porušují mezinárodní právo, ale také zvyšují možnost vojenského konfliktu a občanské války spojené s nárůstem migrace.

Charta OSN jasně zavazuje všechny členské státy k tomu, aby řešení sporů vždy probíhalo výhradně na půdě OSN prostřednictvím orgánů k tomu určených, a aby se vystříhaly vyhrožování silou a používání síly proti jiným členským státům. USA se svými činy tomuto kodexu vysmívají a nadále podkopávají pravidla mírového soužití ve světě.

Vypsáním peněžité odměny na získání hlavy nezávislého státu, vyhrožováním prostřednictvím veřejných projevů nejvyšších státních činitelů únosem či atentátem představitelů Venezuely, bombardováním v mezinárodních vodách plavidel cizích států, prováděním veřejných mimosoudních poprav údajných podezřelých občanů cizích států, vyzbrojováním žoldáků k útoku na suverénní stát, eskalací situace vysláním největší a nejničivější námořní letadlové lodi USS Gerald R Ford s jaderným pohonem ke břehům Venezuely, tím vším se USA praktiky řadí do kategorie zločineckých mafiánských režimů. Takto se žádný stát, žádný demokratický stát, beztrestně chovat nesmí. A už vůbec ne stát, který se holedbá svými demokratickými hodnotami a tradicemi.

Spojené státy porušují mezinárodní právo, když, pod záminkou ohrožení z pašování drog či údajně nedemokratického režimu, provádí operace s cílem rozhodovat o vládě Venezuely, jakož i o surovinovém bohatství, ropě, zlatu a jiných, kterými Venezuela oplývá. Správa země patří do rukou občanů té které země a my proto voláme po solidaritě s lidem Venezuely a jejich právem na svobodu, sebeurčení a nakládání se zdroji, které náleží výhradně jim. Znárodnění surovinových zdrojů země je právem, které nelze napadat.

Ve světě, který má být bezpečný a solidární, se musí všechny vpravdě demokratické státy a orgány jasně vymezit proti komukoliv, kdo porušuje úmluvy, tedy i vůči zvláště USA, proti jednostrannému prosazování partikulárních zájmů na úkor nejen lidu Venezuely, ale také na úkor demokracie a bezpečnosti v celém regionu a potažmo i v celém světě.

Pokud se mezinárodní společenství diktátu USA nepostaví, posune se svět o další krok blíže k okraji propasti bezpráví, k džungli práva silnějšího. Kolaps mezinárodního práva ohrozí i Českou republiku, jejíž vojenská síla ani geopolitické umístění nebudou schopny zastavit jakéhokoliv agresora.

Důrazně proto žádáme vládu ČR, aby veřejně v OSN a na jiných fórech vystoupila na obranu mezinárodního práva a aby navrhla zásah proti ilegálním praktikám vlády USA.

Zásadové stanovisko Levice zůstává stejné - jsme proti vojenským/imperialistickým agresi, proti hrozbě silou a proti porušování mezinárodního práva a Charty OSN "padni komu padni". Zločinné praktiky USA nesmí být omluvou pro zločiny jiných agresorů.

Bedřiška

(Filip Kunc)

Dělnická kolonie Bedřiška, situována do oblasti mezi městskou částí Mariánské Hory a Ostrava-Jih na pravém břehu řeky Odry, je jedinečné místo s mimořádným geniem loci, přičemž naše společná povinnost je toto místo zachovat jako domov svých obyvatel, jako místo poskytující svědectví o vývoji a specifickém rázu Ostravy, jako místo spolupráce, příkladného soužití, solidarity, jako místo komunity, jež nemá jinde své obdoby.

Dělnická kolonie Bedřiška, situována do oblasti mezi městskou částí Mariánské Hory a Ostrava-Jih na pravém břehu řeky Odry, je jedinečné místo s mimořádným geniem loci, přičemž naše společná povinnost je toto místo zachovat jako domov svých obyvatel, jako místo poskytující svědectví o vývoji a specifickém rázu Ostravy, jako místo spolupráce, příkladného soužití, solidarity, jako místo komunity, jež nemá jinde své obdoby.

Kolonie Bedřiška, založena již v roce 1900, je úžasnou ukázkou průmyslové minulosti (i současnosti) města Ostravy, je to živoucí příklad fenoménu dělnických kolonií, který vtiskl svou tvář tomuto městu, je to součást společného dědictví a společné kulturní a historické paměti. Mnoho budov je typickým ceněným příkladem industriální architektury, zejména budovy z červené pálené cihly (např. stavba komunitního centra). V tomto kontextu je třeba zmínit, že například Evropou jsou takového industriální obytné celky vysoce chráněny a náleží jim patřičná péče (např. dělnická kolonie Crespi d'Adda u italského Milána je památkou světového dědictví UNESCO).

Bedřiška však není jen neživým svědkem dob minulých, ale živoucí místo, které je domovem lidí – lidí hrdých na svůj domov, kteří tuto svou hrdost demonstrují cedulkami "Zde je můj domov. Zůstanu!" Místo, které mělo špatnou pověst, se pílí a snahou místních proměnilo v komunitu, jež si opakovaně získala srdce a náklonnost mnohých včetně prezidenta republiky Petra Pavla. Lidé zde fungují jako jeden organický celek, pomáhají si, druží se v komunitním centru i jinak, pořádají akce, které lákají zástupy, jsou tu jeden pro druhého a zvelebují své domky všemi silami. Od špatné pověsti k ukázce dokonalého soužití a ideálu urbanismu. To je příběh Bedřišky.

Pouhé jedno rozhodnutí zastupitelstva městské části Mariánské Hory a Hulváky chce toto zničit. Příběh o lidské touze budovat, rozvíjet, přes příběh o solidaritě, nápomocnosti a boje proti předsudkům. Bedřiška je víc než pár domů. Bedřiška je (nejen) ostravský fenomén, paměť události 20. století, jejíž směr v století 21. jí dodal ještě úplně nový, další význam. Je morální a mravní povinností nás všech ozvat se proti hanebnému ničení a postavit se za unikát, jemuž není rovno.

Ruce pryč od Bedřišky!

(Mediální komise)

Strana Levice ostře odsuzuje demolice v ostravské osadě Bedřiška a žádá městský obvod Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky a město Ostrava, aby okamžitě zastavily likvidaci této skvěle fungující komunity a začaly seriózně jednat s obyvateli Bedřišky o její ochraně a rozvoji, včetně o návrhu rezidentů na vytvoření sociálního bytového družstva.

Důvod, proč se město tak vytrvale snaží tuto bývalou hornickou kolonii poválečných finských dvojdomků odstranit je patrně ten, že se nachází v lokalitě obklopené zelení, kde město vybuduje lesopark, a navíc v blízkosti hlavní silnice, tedy na místě pro developery velmi atraktivním. Podobné útoky developerského kapitálu, často s podporou samospráv a doprovázené různými triky a tlaky se dějí i v jiných městech, ovšem zde jde o snahu postupně vystěhovat celou komunitu.

Ke konci devadesátých let sem město začalo nastěhovat romské rodiny, možná v naději, že se domy brzy vybydlí. Po roce 2000 zde k problémům skutečně docházelo. V roce 2010 se ale rozhodli obyvatelé Bedřišky vzít osud osady do svých rukou a vybudovali komunitu Romů a neromů známou svými dobrými sousedskými vztahy a kulturními akcemi.

Domy, do kterých město nechtělo investovat, rezidenti pravidelně opravovali ze svého a občanské sdružení v čele s Evou Lehotskou bojovalo za přežití osady. Po příchodu nového primátora za ODS Jana Dohnala město i obvod ale začaly postupovat razantněji. V září skončily smlouvy obyvatelům sedmi domů, o nichž obvod tvrdí, že jsou neobyvatelné – přestože posudky, které má občanské sdružení Bedřiška přežije!!!, ukazují opak. Po získání demoličního výměru radnice pod vedení starosty za STAN Patrikem Hujdusem nyní začala neohlášeně domy bourat. Obyvatelé mají být

brzy vykázaní i z kulturního centra, které si sami v roce 2010 zrekonstruovali.

Demolice má pokračovat dnes od sedmi hodin ráno, mobilizuje se ovšem i podpora osady. Náš člen Ondřej Gejša včera na místě demolici dokumentoval a další náš člen Petr Rohel, který se Bedřiškou zabývá delší dobu, komentuje: „*Před 15 lety to byla vyloučená oblast, poté se podařilo Evě Lehotské a dalším lidem vytvoření komunity, kriminalita tam přestala existovat, lidé si zajistili práci, dokázali platit nájem, vzniklo kulturní centrum, komunita má řadu nápadů, velmi si to tam zvelebili. Ale začal se proti tomu stavět obvod, namítal, že finské domky údajně nejsou v dobrém stavu, zřejmě chtěl vystavět úplně jiné bydlení – „luxusní“.*“

„*Ve spolupráci s různými aktivistickými kolektivy se snažíme proti vysídlování komunity a demolícím bojovat. Plánujeme na to téma publikovat a také podpořit protestní shromáždění v době konání zastupitelstva Mariánských hor – ti mají největší zodpovědnost. Před týdnem bylo v kulturním centru setkání s architekty, kteří situaci sledují a Bedřišku podporují. Setkali jsme se také s Budoucností, kde se domlouvala spolupráce na podpoře komunity v Bedřišce.*“

Více informací najdete na webu Bedřiška přežije!!! <https://www.bedriskaprezije.cz> a na FB Bedřiška <https://www.facebook.com/ostravskabedriska>

Evropská Levice k Bedřišce

(Mediální komise)

Evropská strana European Left, sdružující 26 členských stran (např. Die Linke, Syriza nebo česká Levice), se připojila k podpoře obyvatel Bedřišky a ostře odsuzuje aktuální demolice domů a snahy o vystěhování místních.

Spolupředsedkyně Levice Markéta Juřicová upozorňuje, že vedení MČ Mariánské Hory a Hulváky dlouhodobě šikanuje zejména romské obyvatele, šíří o nich nepravdivé informace a ohrožuje fungující komunitu, kterou zde lidé společně vybudovali.

Demolice, které začaly 12. 11. bez jakéhokoli ohlášení, ohrožily obyvatele žijící v sousedících částech dvojdomků. Nezávislé posudky přitom potvrzují, že minimálně tři bourané objekty byly v naprosto vyhovujícím stavu –

včetně posledního domu, který momentálně nepřetržitě brání aktivisté.

Na Bedřišce společně žijí romské i neromské rodiny, které se o své domovy i okolí starají a provozují komunitní centrum ve vlastnoručně opraveném objektu. Přesto se je radnice snaží vystěhovat, odmítá prodat domy do společného vlastnictví, neprodloužila nájemní smlouvy dlouholetým obyvatelům ani komunitnímu centru. Starosta Patrik Hujdus navíc oznámil možný zásah pořádkových složek proti místním a aktivistům.

“Přístup vedení městské části je nepřijatelný,” říká Juřicová.

Levice je v kontaktu s europoslanci frakce The Left a chystá se přenést problém na půdu Evropského parlamentu. Strana bude obyvatele Bedřišky podporovat, dokud radnice nepřestane s demolicemi a vystěhováním a neprodlouží všem obyvatelům nájemní smlouvy.

Každý člověk má právo na důstojné bydlení.

Etické financování

(Zdeněk Beil)

Ve čtenářském kroužku se nyní věnujeme studiu Marxova Kapitálu. Při přípravě úvodní přednášky jsem si uvědomil, že je potřeba věnovat v levicové politice úsilí ke změně architektury finančního sektoru, bank, atd... Ve finančním sektoru se koncentruje mimořádná ekonomická moc s řadou koordinačních funkcí. Finanční sektor, banky, pravidla a politika MMF, mají rozhodující vliv na řízení investic a rizik ve světovém hospodářství, ve světovém dění.

Současné nastavení vztahů v této oblasti vede k rapidnímu kolapsu biosféry, ekologických základů lidského života, vede k neustále narůstající masívní sociální nerovnosti, politické polarizaci, ke vzájemně provázaným krizím (polykrizím), k narůstajícímu geopolitickému napětí a ke konfliktům, včetně válečných.

Dominantní část soukromého finančního

sektoru se především v posledních desetiletích, tzv. neoliberální politiky, orientuje na krátkodobý finanční zisk. V jeho činnosti chybí celospolečenské priority, to je komplexnější kritéria pro dlouhodobou společensko-ekologickou udržitelnost, soudržnost, odolnost.

Dosavadní snahy o reformu soukromého finančního sektoru „zevnitř“, například

zaváděním takzvaných ESG kritérií (environmental social governance, v češtině se název překládá jako zodpovědný a udržitelný přístup k investování a byznysu obecně) do rozhodování, se při zachování orientace na maximalizaci soukromého finančního zisku ukazují být zcela nedostatečné pro řešení strukturálních příčin těchto problémů. Institucionální alternativou by mohla být sociálně-ekologická ekonomie s pozitivní rolí demokratických finančních institucí v rámci prosazování levicové politiky, cestou radikální, i když třeba jen postupné, změny současných soukromých bank na veřejné a etické (družstevní) banky.

Soukromé banky navzdory mezinárodním dohodám investovaly od roku 2015 miliardy dolarů do fosilních paliv, destabilizujících světové klima. Zároveň přitom chybí investice do přechodu k čistým zdrojům a energetické infrastruktury (1).

Trend deregulací soukromého finančního kapitálu (odbouráváním kapitálových kontrol apod.) započal proces takzvané financializace, kdy se růst finančních aktiv do značné míry odpojil od růstu reálné ekonomiky. Proces financializace světové ekonomiky je dnes považován také za jednu příčinu vzniku řady spekulativních bublin, jejichž postupné praskání způsobilo od 80. let řadu finančních krizí, prozatím vyvrcholivší např. splasknutím hypoteční bubliny a celosvětovou recesí po roce 2008.

V případě bydlení vedl proces financializace po celém světě k procesu rostoucích cen nemovitostí i nájmu v soukromém nájemním sektoru a následný nedostatek dostupného bydlení. Výsledkem je mimo jiné narůstající koncentrace vlastnictví bydlení a jeho stále častější využívání jako zdroje renty (na úkor nájemníků a nájemnic).

Podobně negativní dopady mají pokračující investice do fosilních paliv. Důsledkem nadměrných investic do fosilních paliv je neplnění světových cílů pro zachování stabilního klimatu. Souběžným problémem privatizované a financializované energetiky je nedostupnost cen energií pro řadu zákazníků a energetická chudoba. Energetika byla v inflační krizi posledních let rovněž dějištěm významného dobývání

renty a navyšování majetku těch nejbohatších. Zároveň nedostatek investic podle empirických studií vykazují malé a střední firmy – které tvoří v Evropské unii 99 % všech firem, vytváří přes polovinu HDP a zaměstnávají dvě třetiny všech pracujících – nedostatek externího financování ve výši cca 400 miliard EUR. Česká republika patří k zemím, kde je nedostatek financování podle některých odhadů mezi nejhoršími v celé Evropské unii. Nedostatek investic do klíčových ekonomických sektorů budoucnosti se projevuje především v oblasti přenosové infrastruktury, nutné pro sociálně únosný přechod k obnovitelné energetice, jak z hlediska dostupnosti energie tak i pracovních míst.

Podpora etických finančních institucí se jeví jako potřebná k řešení strukturálních problémů finančního sektoru. V Česku vyvedla privatizace bankovního sektoru většinu finančního sektoru do vlastnictví zahraničních bank. Více než 90 % bankovních aktiv je u nás ve vlastnictví zahraničních bank. Pro srovnání v Západní Evropě je v průměru 10-20 %. Tato vlastnická struktura v Česku vede k udržování závislého ekonomického modelu s nízkými mzdami, podřízeným postavením v dodavatelských řetězcích západních korporací a mimořádným odlivem zisků do zahraničí. Komerční banky, jejichž jediný zájem je zisk, nechtějí financovat projekty dostupného bydlení, sociálního podnikání či obecněji družstevnictví.

Etické finanční instituce.

V Evropě existují tisíce lokálních družstevních bank a záložen, které mají dohromady přes padesát milionů členů a členek a tvoří zhruba pětinu celého Evropského bankovního sektoru.

Etické finanční instituce mají družstevní vlastnickou strukturu s důrazem na pozitivní společenské a ekologické cíle ve všech podnikatelských aktivitách. Základem etického financování je princip participace či ekonomické demokracie. Pouze banka, jež patří samotné komunitě, může skutečně sloužit jejím dlouhodobým potřebám.

V současnosti existující etické finanční instituce sdružuje na světové úrovni Globální aliance bankovníctví založeného na hodnotách (Global Alliance for Banking on Values, GABV), na

úrovni evropské pak Evropská federace etických a alternativních bank (European Federation of Ethical and Alternative Banks and Financiers, FEBEA) a také síť kolem Institutu sociálního bankovníctví (Institute for Social Banking, ISB). Podle definice FEBEA mají etické banky „podporovat společenskou soudržnost, udržitelný rozvoj, rozvoj sociální ekonomiky a sociálního podnikání a pomáhat zvyšovat povědomí veřejnosti o úloze peněz a selhání ekonomiky založené na krátkodobých přístupech a zisku jako jediném cíli, a ztělesňovat k této ekonomice reálnou alternativu“.

Historie etických finančních institucí v České republice navazuje na prvorepublikovou československou tradici a rozmach úvěrních družstev. Po vstupu ČR do Evropské unie se podmínky pro založení (ale také pro udržení stávajících) malých finančních institucí značně zkomplikovaly, primárně kvůli požadavku na vysoký vstupní kapitál (řádově 35 milionů korun) a souvisejícím vysokým administrativním požadavkům a regulaci ze strany České národní banky (ČNB).

Větší část aktivit v oblasti etických financí v České republice v posledních patnácti letech souvisí s činností neziskové organizace Trast pro ekonomiku a společnost.

V Česku by taková iniciativa mohla sehrát obzvláště zásadní úlohu v překonávání struktur ekonomické závislosti spojených s drtivou převahou zahraničního vlastnictví bank. Doposud se nepodařilo ani po konferenci o etických vztazích v září 2013 v Brně v Česku etickou banku či záložnu založit. Důvodem jsou především velmi vysoké kapitálové a administrativní požadavky ČNB při udělování licence.

Nejrealističtější cestou je v tomto kontextu rozvoj sítě pro budoucí integraci v rámci partnerství s EEB (Evropské etické banky). V reálné ekonomice by zároveň mohla přispět k rychlejšímu rozvoji místních institucí lokální ekonomiky a ekonomické demokracie (např. energetická družstva) a propojit ekologickou transformaci ekonomiky se silným sociálním rozměrem a bezprostředními materiálními benefity. V

diskuzi tradičních družstevních svazů a družstevních iniciativ, sektoru sociálního podnikání, energetických družstev a subjektů komunitní energetiky, nových forem projektů participativního či sdíleného bydlení a odborových svazů je možné hledat spojení pro uskutečnění projektu nového pokrokového modelu financování.

RE-SET doporučuje následující kroky ve své publikaci dostupné na adrese re-set.cz

- studovat úspěšné příklady etických finančních institucí v zahraničí a poučit se z jejich správních modelů a ekonomických strategií, např. chorvatské Družstvo pro etické financování (Zadruga za etično financiranje, ZEF)
- zmapovat potřeby a plány potenciálních partnerů do budoucna a provést studii proveditelnosti pro zakládání partnerské instituce,
- sdružovat budoucí partnery a klást přitom důraz na bezprostřední přínosy spolupráce nezávislé na budoucím úspěchu projektu EEB,
- dále cílevědomě rozvíjet ekosystém sociální a solidární ekonomiky v České republice tak, aby růst jeho objemu, soudržnosti a know-how budoucí zakládání partnerské instituce usnadňoval.

Cílem banky by bylo sdružovat a zároveň dále financovat napříč Evropou rozvoj sociální a solidární ekonomiky a dalších ekonomických iniciativ s pozitivním sociálním a ekologickým dopadem.

Dle mého názoru je potřeba iniciovat v evropském levicovém hnutí spolupráci na vzniku etické banky na celoevropské úrovni. Jako průchodné, vzhledem k licenčním podmínkám, se jeví založení centrální banky v Litvě a pobočky pak v ostatních státech EU.

(1) [Banks financed fossil fuels by \\$6.9 trillion dollars since the Paris Agreement; \\$705 billion provided in 2023 alone; JP Morgan Chase, Mizuho, and Bank of America are worst 3 funders - Rainforest Action Network](#)

Rozhovor

s antiimperialistickým kolektivem – 1.část

TF: Můžete se krátce představit, jak se chápete jako MLM organizace, kolektiv, iniciativa, studijní kruh, případně strana?

K: V současnosti se zabýváme především překladem a distribucí teorie, protože nedostatek teorie v českém, popřípadě československém prostředí, vnímáme jako jednu z velkých překážek k tomu, aby se tady politické hnutí mohlo dále adekvátně vyvíjet. Nejde jenom o jakoukoli teorii. Adekvátnost teorie vidíme právě i v tom směru, ve kterém jsme zaměřený jako kolektiv, což je MLM, marxismus-leninismus-maoismus. Máme za to, že tato teorie, ačkoliv pochází vlastně z kontextu, který třeba není středoevropský, má hodně co nám univerzálně přinést, hodně možností, jak obohatit naši praxi.

Nepovažujeme se za stranu, i když si myslíme, že by měla vzniknout strana. V každé kapitalistické zemi by měla existovat komunistická strana, nebo jakkoli si bude říkat, která bude usilovat o přechod k socialismu, ale nemůže to být pár lidí, kteří vymyslí celou politiku strany a potom budou o svojí správnosti přesvědčovat ostatní. Musí to vzniknout ze širší diskuse a širšího hnutí, takže tyto ambice si neklademe pro náš kolektiv.

Osvětlit stezku

TF: Určitě bych byl pro vznik nějaké maoistické strany v České republice, takže jestli se dá predikovat, jestli si myslíte, že může třeba vzniknout v rámci nižších let, nebo vyšších let, nebo vyšších měsíců, nebo jestli se o tom dá něco říct?

K: To současném stavu to není úplně možné. Komunistická strana, pokud má být nějakým způsobem akceschopná, vyžaduje minimálně v českém kontextu celorepublikové působení a v tomhle to hnutí nemá zatím takové kapacity ani kvantitativní, ani kvalitativní, abychom se do něčeho takového mohli pouštět.

Teď je podstatné, a o to se snažíme zasadit,

položit základní kameny pro budování hnutí. Aby praxe nebyla slepá, je potřeba mít cestu nasvícenou nějakou adekvátní teorií

Aby praxe nebyla slepá, je potřeba nejdřív přinést hnutí teorii, díky které cesta praxe může být nějakým způsobem jasnější a uchopitelnější. To je teď náš primární cíl.

Aby vznikla strana, je potřeba pár věcí. Je potřeba, aby lidi měli reálné problémy ve společnosti. Ty problémy jsou, protože v kapitalismu jsou antagonistické rozpory, třídní a další. Musí se je uvědomovat a musí proti nim nějak bojovat. To se taky děje. Vidíme spoustu různých bojů, ať už je třeba vnímáme pozitivně nebo negativně, ale lidi se snaží dělat věci, a i v progresivním hnutí je spousta různých menších nebo větších kolektivů, stran organizací, které se o něco pokouší. Ale to, co chybí, je, že by postupem času rozdrobené hnutí mělo přistoupit na společnou organizační síť, společné organizační principy a mělo by usilovat o to, aby mělo i společné chápání situace a sdílenou strategii řešení, anebo aspoň něco na způsob jednoty v akci. Momentální situace je příliš rozdrobená na to, aby z toho mohla ze dne na den vzniknout strana.

Jednotná fronta vs předvojová strana

TF: Co třeba ProAlt, to nějaká platforma jednotící byla tehdy za těch Nečasů a Topolánků. Ale o ten jsme přišli, no, naneštěstí.

To byla organizace, kde mohli být jednotlivci a jako by byli tam jako jednotlivci. Nebyla to organizace organizací přímo, ale z některých organizací tam byly aktivní skoro všichni. Takže hodně lidí tam bylo třeba z Nové antikapitalistické levice (NAL), která chtěla sjednocovat radikální levice. Ale v ProAltu nebyli jenom radikálně levicoví lidé, ale lidé, kteří všeobecně něco chtěli dělat – alternativy k těm šíleným neoliberálním privatizačním reformám, která zde vlády ODS zaváděly. ProAlt dělali různé demonstrace, happeningy,

spolupracovali s odbory taky, což si myslím, že je velice důležité. Vedle NAL tam byly různé čistě trockistické kolektivy, všechny možný. Líbilo se mi, že to byla půda, kde konečně můžou spolupracovat jedni trockisté, kteří mají blízko ke Grantovi, druzí ke Cliffovi a další ještě k někomu jinému, jinak se prostě neustále neproduktivně navzájem haštěřili. Možná, že tam byl někdy i někdo jakoby z těch deklaratorně marx-leninistických, jako KSM a SMKČ, i když jako na ty se koukalo dost přes prsty, že dělali ostudu.

K: Já si myslím, že něco takového ve výsledku určitě dává smysl, ale myslím si, že to už se bavíme o jednotný frontě, o sdružení širších organizací nebo o širším sdružení organizací kolektivů, který mají nějaký jasný cíl a tady, jak říkáš, to byl boj proti tehdejší ODS, ale myslím si, že ta strana, tak jak se o ní bavíme, by měla být podstatně ucelenější, podstatně jednotnější i centralizovanější, aby měla vyšší akceschopnost.

Takže vidím pro takovéhle organizování, jak říkáš, taky určitý místo, ale myslím si, že to už se právě bavíme spíš v tom kontextu nějaké jednotné fronty.

Stran ale může koexistovat spousta. Můžeme prostě založit stranu, já nevím, ve dvou lidech. Ale pokud se bavíme o komunistické straně, jinak řečeno předvojové straně, je důležité, že aby strana doopravdy byla předvojová, tak ji musí jako předvoj chápat široká společnost, lidové masy. Musí to být organizace, která má legitimitu, což v současnosti žádná organizace takhle nemá.

TF: Když se blbě zeptám, kolik aspoň procent lidí by jako mělo ji tak chápat, protože z toto nebude asi, to není asi skoro nikde, nebo ani nikde to není úplně celý proletariát.

K: Já to vnímám tak, že když nastane nějaký složitý problém, jako třeba propukne válka mezi Ruskem a Ukrajinou, nebo něco takového, lidi hledají odpověď, co s tím máme dělat, jak se k tomu máme postavit. A předvojová strana existuje v momentě, kdy lidi v nějakém signifikantním množství se chodí ptát té strany, co s tím.

Postavení České republiky

TF: Jak chápete postavení České republiky v současném světovém systému? Je podle vás semi-kolonií, semineofeudální zemí nebo něco jiného. Jaké jevy, subjekty, zahraniční kapitál, církve, šlechta, tady je dokonce EU, na to pro vás tuto diagnózu potvrzují?

K: Tady to je absolutně klíčová otázka, o kterou se zajímáme od počátku. A určitě nejsme na konci nějakých analýz. Česko chápeme jako do jistý míry vlastně polokolonialní zemi. Kapitalistickou ale, nutno zmínit. A to v tom kontextu, že stojí na pomezí globálního jihu a globálního severu. Do jistý míry benefituje z imperialistických struktur, kterých je součástí, ať už se bavíme o dotacích z Evropské unie, nebo i globální dělbě práce, kdy Česká buržoazie nějakým způsobem vysává nadhodnotu ze států na východ od ČR, popřípadě využívá levnou pracovní sílu. Sem konkrétně třeba kvůli válce na Ukrajině přišlo obrovské množství migrantů, kteří jsou tady využíváni jako určitá forma levné pracovní síly. Ale zároveň jsme vůči globálnímu severu, konkrétně především německému kapitálu, levnou pracovní silou, ať už se jedná o to, že tady spousta nadnárodních firem má nějaké montovny, továrny, kde tady vyprodukovaná hodnota prostě dostává nerovnoměrně zapláceno.

Když použijeme paralelu s třídou, musíme zvážit něco na způsob maloburžazie, nebo podobné komplikace klasického systému. Ustálená socialistická teorie se zabývá proletariátem a buržoazií, ne tolik těmi uprostřed. To není jenom problém České republiky, ale i zemí okolo nás, středovýchodní Evropa, země, které mají rozvinutý kapitalismus, ale zároveň jsou v nějakém závislém vztahu, v postavení nerovné směny. Tradiční maoistické teorie o kolonialitě se dívají na úplně periferní země, kde vlastně není rozvinutý kapitalismus, kde přetrvávají polofeudální rysy a kde první úkol je zajistit soběstačnou, udržitelnou ekonomiku, kterou my už máme. Naše situace prostě není tradičně popsána.

Osobnosti a hnutí

TF: K jakým byste se hlásili osobnostem nebo současným hnutím?

K: Vzhledem k tomu, že se hlásíme k marxismu, leninismu, maoismu, tak čerpáme především z klasického vývoje od Marxe, Lenina a Maa.

Marxismus, leninismus, maoismus je do jisté míry syntézou zkušeností dělnického hnutí, ať už z dob Marxových, Pařížské komuny, pak Říjnová revoluce a potom čínská revoluce, konkrétně pro maoismus je ale asi nejsignifikantnější Kulturní revoluce. K tomu se můžeme eventuálně dostat.

Je hodně důležitý nějakým způsobem kriticky zanalyzovat období výstavby socialismu v Československu. Na tom se dají vydestilovat ať už velké pozitivní nebo negativní ponaučení. Co se týká současných hnutí, jako kolektiv se dlouhodobě zajímáme o současná maoistická hnutí, konkrétně o filipínské hnutí za národní demokracii, které se už od 60. let snaží o vybudování nově-demokratických Filipín, které by rámci nové demokratické revoluce odstranily feudalismus, imperialismus a de facto i fašismus, který tam do jisté míry mají neustále kvůli všelijakým stanným právním. A zároveň se zajímáme o indické maoisty, kteří svůj původ datují k naxalským povstáním rolníků, a ze kterých do jisté míry ty strany pramení, konkrétně nejpokročilejší strana – Komunistická strana Indie, maoistická (CPI(Maoist)). To jsou dva naše hlavní zdroje inspirace, co se týče současné hnutí.

Důvod, proč sledujeme zrovna tahle hnutí a ne někoho jiného, se dá vlastně vysledovat už v Marxovi, protože pokud každá společnost je vystavená na třídním konfliktu a přeměna společnosti z jednoho způsobu organizace do jiného se odehrává skrz revoluci, takže mezi dvěma typy společnosti stojí revoluce, tak vlastně sledujeme ta hnutí, která se pokouší překonat kapitalismus směrem k něčemu jinému, k něčemu solidárnějšímu a sledujeme, jak se daří různým revolučním hnutím. V tomhle ohledu Marx měl Pařížskou komunu,

která pro něj byla významný experiment v tom, jak je možné dostat se ven z kapitalismu, a ten pokus nakonec selhal, ale vyplynuly z toho důležité lekce. Později Ruská revoluce byl obrovský experiment, který se v něčem povedl, v něčem selhal, ale můžeme z toho čerpat data. A pak my si myslíme, že většina následujících revolucí buď navazovala na tu *ruskou*, anebo na tu *čínskou*. Ale zároveň pro srovnání se třeba nebojíme ji podívat, jak se daří *Zapatistům* v Mexiku nebo co se děje v *Rojavě* v Sýrii. Protože všechny tyto pokusy nějakým způsobem naráží na fungování současného systému a chtějí ho přetvořit na něco jiného. Nám z toho vychází, že nejúspěšnější tradice je právě v linii *Marx, Lenin, Mao* a dál.

A právě myslím si, že kritérium pravdy je sociální praxe. Kdokoliv by mohl vystoupit a říkat, že jeho teorie je ta nejsprávnější a ta neadekvátnější, a proto ji všichni musíme přijmout. Ale právě kritérium společenské praxe a vůbec test toho, jestli ta teorie je schopná vést revoluci, udržet revoluci, budovat socialismus, pokoušet se kráčet cestami, kterými nekrácel nikdo před nimi, a přesto se udržet, je právě ten faktor, který tady ze sekvence Marx, Lenin, Mao dělá tu objektivně správnou tendenci, protože když se podíváme na jiné tendence, nevykazují takovou míru úspěšnosti nebo stability.

Takže jenom jsem chtěl vlastně specifikovat, proč se o hnutí zajímáme a proč máme vztah právě k této ideologii.

Osvobození, nová demokracie a únor 1948

TF: Nyní se dostáváme k otázce osvobození, nové demokracie a února 1948: osvobození Rudou armádou a spojenci. Lze podle vás porážku fašismu a osvobození Československa chápat jako formu národní či nově demokratické revoluce? Do jaké míry šlo o spontánní lidový proces a do jaké míry o geopolitický důsledek války?

K: Nenazývali bychom to nově demokratickou revolucí tímto termínem, protože koncepce nové demokracie je silně vázaná na semifeodální a semikoloniální kontext. Jsou zde však určité paralely v tom, že Mao při

uskutečňování nové demokratické revoluce nepostupoval pouze společně s proletariátem a rolnictvem, ale i s částí progresivní národní buržoazie, která měla zájem na vymanění Číny z imperialistické nadvlády.

Podobnou paralelu zde vnímám v tom, že západní i východní odboj a národní buržoazie se spojily s komunistickými silami kolem společného základního úkolu ukončit kolonizaci Československa. Tato paralela zde tedy do jisté míry existuje.

Určitou paralelu lze nalézt i v poválečném období 1945–1948, kdy bylo i v Číně určité období státního kapitalismu, v němž se spolupracovalo s národní buržoazií, oceňoval se její přínos k osvobozenému boji a existovala snaha řešit nový rozpor, který se objevil poté, co osvobozením Číny přestal být hlavním rozporem konflikt mezi japonskými okupanty a čínským lidem, zatímco se začal vyjevovat nový rozpor mezi národní buržoazií a pracujícími třídami.

Snaha byla tento rozpor vyřešit tak, aby nedošlo k další válce. V následujících letech byla národní buržoazie postupně vyvlastňována, přičemž někde zůstávaly určité fixní renty z majetku nebo kapitálu, a existovala snaha tento proces řešit bez další antagonizace, aniž by se buržoazie pokoušela podřývat socialistickou cestu.

Podobnou paralelu lze spatřit v letech 1945–1948, kdy existovala snaha téměř všech stran Národní fronty o levicovější, socialističtější směřování. Došlo však k roku 1948, kdy národní buržoazie pocítila, že další kolektivizace a socializace by už přímo zasáhly její majetky a výsadní práva, a tento rozpor byl vyřešen únorovou revolucí.

Paralely jsou zde zajímavé. Nazval bych to spíše národní demokratickou revolucí než nově demokratickou revolucí, protože pojem nové demokratické revoluce považuji za terminus technicus, který do tohoto kontextu přesně nespadá, i když paralely jsou zajímavé.

TF: Navážu otázkou, kterou mám před sebou v nástřelu rozhovoru: zda socialistická etapa po

roce 1948 nebyla předčasná.

K: Myslím si, že tragédie spočívá v tom, že už mezi lety 1945–1948 existovala v KSČ snaha vybudovat československou cestu k socialismu, tedy partikulárně odlišnou vzhledem k našemu kontextu i k faktu, že zde existovala určitá demokratická, byť buržoazní tradice první republiky. Zároveň jsme byli rozvinutým kapitalistickým státem, a tudíž bylo nutné tuto cestu hledat s vlastními specifiky.

Z důvodů, mezi něž patří tehdejší nestabilita světové situace i tlak z Moskvy na homogenizaci a dogmatizaci, však byla zvolena mechanická aplikace sovětského modelu na náš kontext, což se výrazně vymstilo v dalším vývoji. Ve vztahu k inteligenci, maloburžoazii i některým segmentům rolnictva nemusela být situace tak vyhrocená.

TF: Takže tím máme tuto otázku zodpovězenou: období let 1945–1948 vnímáte jako národní demokratickou etapu, nikoli jako nově demokratickou revoluci v maoistickém smyslu.

Jak hodnotíte roli KSČ? Dokázala vybudovat širokou lidovou frontu, nebo přeskočila nutné fáze?

K: Myslím si, že jde o jeden z momentů, z nichž lze pozitivně čerpat z odkazu KSČ. Rok 1948, respektive převzetí moci a vybudování hnutí, považuji za učebnicovou revoluci v kapitalistickém státě. Je zde patrný obrovský záběr KSČ, ať už pokud jde o její přítomnost v odborovém hnutí a roli ROH, které se během stávek v roce 1948 ukázalo jako klíčový aktér.

Dále šlo o integraci s tehdejší inteligencí. Když se dnes podíváme na přední intelektuály té doby, vidíme, že většina nejvýznamnějších jmen stála na straně KSČ a na straně uskutečňování socialistické výstavby. To podle mě svědčí o tom, že subjektivní faktory byly zvládnuté a že míra organizovanosti byla mimořádná; právě v tom vidím něco, co stojí za napodobení.

Nešlo jen o socialistickou revoluci, ale také o téměř nenásilnou socialistickou revoluci, což je poměrně bezprecedentní jev, existuje jen velmi málo srovnatelných případů. Diskutuje

se o tom, zda musí být revoluce vždy násilná či válečná, ale v našem kontextu v roce 1948 k občanské válce nedošlo a proběhlo to pouze s menšími konflikty. I proto jde o mimořádně zajímavý případ nejen pro české prostředí, ale i pro obecnou socialistickou teorii.

Rád bych ale zdůraznil, že lidová válka proběhla už před rokem 1945. Došlo k likvidaci nejreakčnějších sil, které by jinak později znovu vystoupily na povrch. Díky tomu, že Národní fronta byla konsolidována kolem progresivních budovatelských programů a že již během osvobození a poté při odsouzení kolaborantů byla jasně segregována a ostrakizována profašistická a radikálně pravicová opozice, mohla mít situace v roce 1948 nenásilnou podobu.

Lidová válka tedy nepřišla až po roce 1948, ale předcházela mu, a právě díky tomu se únorový převrat uskutečnil de facto nenásilně.

Padesátá léta

TF: Nemluví se moc o tom, že mezi lety 1945 a 1948 bylo popraveno hodně lidí. Většinou šlo o kolaboranty s nacismem. To číslo je snad mnohonásobně větší než počet poprav za všech možných důvodů během režimu po roce 1948 až do roku 1989. To se kapitálu nehodí do výkladu historie, kde kapitalismus vychází s čistou nulou mrtvých a všechny mrtvé údajně způsobily různé formy socialismu a komunismu. O tom se příliš nehovoří.

K: Zároveň je mezi lety 1945 a 1948 zajímavé pozorovat obrovskou shodu v progresivně levicovém programu. Pokud se nemýlím, naprostá většina průmyslu byla znárodněna už před rokem 1948. Proběhlo to během vlády Národní fronty, v níž byla i národně socialistická strana. Byly v ní všechny progresivní anti-fašistické strany První republiky a všechny ostatní, které byly jakkoliv kolaborantské nebo reakční, měly zakázanou politickou činnost.

TF: Pro státně řízenou ekonomiku i znárodnování byla dokonce i Milada Horáková. Říkají se drsné výroky, že kdyby antikomunisté její dílo doopravdy četli, sami by ji chtěli popraviti.

K: Milada Horáková je výborný příklad pro další otázku: jedním ze selhání socialistické vlády bylo to, že nedokázala řešit rozpory v lidu. *Popravu Milady Horákové i další procesy samozřejmě odsuzujeme.*

Jedna z hlavních kritik socialistické vlády v Československu je, že neměla mechanismy, jak řešit rozpory uvnitř lidu. Tyto mechanismy se rozvinuly v Číně a jsou součástí maoismu. Vychází se z toho, že i během socialismu pokračuje třídní boj. I v komunistické straně a v celém progresivním hnutí existují různé názory na to, jak budovat socialismus, a některé z nich jsou správnější než jiné. Některé v důsledku vedou k zachování nebo obnově kapitalismu. Tyto rozpory je možné řešit konstruktivním způsobem, zatímco v sovětském modelu byly řešeny velmi násilně.

To bylo do jisté míry pochopitelné, protože Sovětský svaz vznikl z občanské války, která navazovala na první světovou válku, intervenovaly tam zahraniční mocnosti, docházelo k sabotážím a dalším podobným jevům. To vedlo k představě, že každý, kdo protestuje proti socialismu nebo proti momentální linii komunistické strany, je pravděpodobně zahraniční agent. Toto zkratkovité uvažování neodpovídalo realitě a bylo aplikováno příliš horlivě, i v případech, kdy šlo pouze o názorové či ideologické rozdíly v rámci proletariátu.

Obětí se tak stala spousta lidí, kteří se mohli mýlit nebo jejichž politika neměla být v praxi uplatněna, ale nebyli to zahraniční agenti, zrádci ani rozkladači.

TF: Obávám se, že toto myšlení přetrvává do současnosti. V mainstreamovém diskurzu se neustále mluví o „proruských“ postojích: pokud člověk nebyl dostatečně v souladu s vládní linií nebo s určitým segmentem liberálního diskurzu, byl automaticky označen za proruského a placeného Ruskem. V mnoha případech to nebyla pravda. Někteří se mýlili, někteří byli konzervativní nebo reakční, ale to z nich nutně nedělalo placené agenty FSB.

Foltýn například hovořil o boji proti „petrohradským botům“, ale jestli lze každý názor či

dokonce většinu veřejné kritiky označovat za názory generované AI z petrohradské farmy, je velmi sporné.

K: Paralela je podle mě výstižná, protože dnešní pravicový diskurs vychází z předpokladu, že historie skončila, že máme svobodu, kterou jsme vždy chtěli, a že už ji budeme jen postupně zdokonalovat. Pokud někdo tuto absolutní demokratickou svobodu zpochybňuje, nemůže to být proto, že má špatné životní podmínky nebo legitimní odlišné názory, ale musí být placen zvnějšku.

Podobná představa existovala i v padesátých letech, zejména když se vycházelo z mechanického chápání historického materialismu: pokud už byl dosažen socialismus, není údajně kam jít dál a už vůbec není možné jít zpátky. Pokud tedy pracující člověk vyjadřoval výhrady k tomu, jak se socialismus realizuje, bylo to vysvětlováno tím, že je placen zahraničními imperialisty.

Že mohou soupeřit různé politické linie ve straně, že může existovat ideologická pluralita a že vývoj nemusí být lineární, to bylo více teoretizováno teprve v Číně. U nás k tomu tehdy evidentně chyběly nástroje.

K té předčasnosti: pokud se nepletu, mezi lety 1945 a 1948, kdy se ještě počítalo s československou cestou k socialismu, někdo – teď si nejsem jistý, zda to byl Gottwald nebo Zápotocký – na plenárním zasedání hovořil k rolníkům o tom, že kolektivizace se nebude provádět podle sovětského modelu. Nakonec se ale kolektivizace podle sovětského modelu přece jen rozběhla. Tím chci zdůraznit, že tímto postupem se zbytečně antagonizovaly rozpory mezi nově vznikajícím státem a rolnictvem obecně.

SMF (Federace socialistických rad) – Mao a Ibo (Ibrahim Kaypakkaya)

TF: Narazili jsme na to se SMF (Federace

socialistických rad, turecká maoistická strana účastníci se voleb, pozn. red.), **protože tam padla zmínka o Stalinovi a ptal jsem se, jestli ho přijímají. Oni říkali, že podle nich byl komunist, ale ze třiceti procent špatný. Pak vysvětlovali, že těch třicet procent vidí hlavně v řešení národnostních otázek a v centralizaci bloku a vnucování řešení z Moskvy.**

K: Kromě kolektivizace zemědělství bych zmínil i postoj k církvím, protože to se také zdá jako něco, co se neorganicky převzalo ze Sovětského svazu. V Sovětském svazu měl tento přístup základ v tom, že pravoslavná církev byla velmi mocná a byla pilířem přetrvávajících polofeudálních pořádků a představovala reálnou protirevoluční sílu, takže tam skutečně docházelo k antagonistickým střetům. V československém prostředí církve určitý vliv měly, ale ne tak zásadní, aby mohly zvrátit směřování společnosti. Přesto byl postoj komunistické strany k církvím podobně represivní jako v Sovětském svazu.

Na maoistické zkušenosti považujeme za inspirativní to, že zákaz nějakého myšlenkového proudu – ať už jde o náboženství nebo jiné ideologie vzniklé v kapitalismu – neznamená, že se tyto myšlenky dají z lidu násilím odstranit. Právě naopak: adekvátní a správné řešení rozporů mezi nově vznikající proletářskou kulturou a pozůstatky staré společnosti je možné pouze přesvědčováním a argumentací. Bez toho, abychom viděli, co považujeme za nesprávné, nemůžeme dostatečně jasně stanovit, co je správné. Potřebujeme kontrast, potřebujeme dualitu, jednotu protikladů, abychom byli schopni argumentovat a formovat uvědomění lidí i ideologii společnosti. V okamžiku, kdy se určité proudy prostě zakážou – jako například v Albánii zákaz náboženství – vytrácí se schopnost jakékoliv skutečné argumentace a proměny vědomí.

TF: Padesátá léta, excesy – jak z maoistického úhlu vidíte padesátá léta, politické procesy, tvrdou kolektivizaci a tak dále. Byla část represí důsledkem právě toho přeskočení fáze nové demokracie, kdy se z potenciálních spojenců udělali nepřátelé?

K: Přijde mi, že existuje určitá tendence buď věci kategoricky přijímat, anebo kategoricky odsuzovat. Když jsem se díval na některé procesy, vyšlo najevo, že v řadě případů skutečně šlo o pokusy o ozbrojený převrat, přípravy pučů a vojenských vystoupení, vedených lidmi z armády s otevřeně prokapitalistickými postoji. Tím chci říct, že to do jisté míry potvrzuje to, o čem jsme mluvili – tedy neschopnost rozlišovat antagonistické a neantagonistické rozpory v rámci státu. Ano, existovaly pokusy ozbrojené kontrarevoluce, ale obrovské množství disentních postojů a odporu, ať už z řad inteligence, maloburžoazie či dělnictva, šlo řešit adekvátnější cestou dialogu a pokusů o přesvědčování.

TF: Možná by pomohla „linie mas“, ale nejsem na to expert, abych to zasadil přesně do kontextu.

K: Každopádně mi v souvislosti s represemi přijde zajímavý kontrast s čínskou zkušeností. Když se podíváme na formy represí v Československu padesátých let, kdy byli lidé vězněni či nasazováni do pracovních táborů jako v Jáchymově, šlo převážně o trestající funkci. V čínské praxi je naproti tomu zřejmá snaha o ideologické přetvoření člověka.

Nevím, TF, jestli znáš člověka jménem Rickett; napsal knihu *Prisoners of Liberation*. Byl to Američan žijící v Číně, který byl zatčen za špiónáž pro Západ a vězněn. Vězeňské podmínky nebyly nijak luxusní, ale součástí jejich každodennosti byly ideologické rozpravy, argumentační semináře a snaha o přetvoření světonázoru vězňů. Cílem bylo, aby se do společnosti vrátili lidé, kteří byli ideologicky přetvořeni a nepovažovali socialismus za nepřítele, ale chápali jeho přínos.

Například probíhaly kroužky mezi vězni. Mužští vězni seděli v kruhu a dostávali zadání mluvit o ženských postavách ve svém životě – o matkách, manželkách, dcerách či kolegyních – a přemýšleli nad tím, jak se jim s nimi asi žije. V těchto kruzích docházelo ke kritice a sebekritice, sdílení zkušeností a k uvědomění si, že v minulosti někomu ublížili. Postupně se učili měnit své chování vůči druhým lidem. Šlo o jednu epizodu z celé série podobných

seminářů. Termín „převýchova“ často vyvolává představu dozorců, kteří lidem vnucují názory, ale ve skutečnosti byl tento proces mnohem více dialogický a kolektivní.

TF: Já bych dodal, že mainstream tento přístup často podává zkresleně, zejména skrze svědectví amerických pilotů zajatých Vietkongem. Ti popisovali převýchovu jako vymývání mozku, povinné čtení Marxe a nepochopení obsahu. Možná převýchova nebyla vždy efektivní a některé aspekty lidé spíše formálně odbyli.

Mám i osobní zkušenost s mužem, který bojoval ve francouzské cizinecké legii. Uprchl z Československa do Francie, vstoupil do legie a byl nasazen ve francouzské Indočíně, konkrétně ve Vietnamu. Dostal se do zajetí a byl převezzen do tábora v Číně. Vyprávěl, že podmínky tam byly poměrně snesitelné a více se obával džungle než dozorců, s nimiž měl spíše přátelský vztah. Byl tam tři roky, poté se vrátil do Francie, ale cítil silnou touhu po návratu domů, přestože věděl, že ho v Československu čeká trest za nelegální překročení hranic a službu v cizí armádě. Nakonec se vrátil a dostal půl roku vězení. Říkal, že těch šest měsíců v pražském vězení bylo výrazně horší zkušeností než tři roky v zajateckém táboře v Číně. Pravděpodobně byl v Číně veden jako válečný zajatec, zatímco doma byl klasifikován jako běžný vězeň.

S tím člověkem jsem vedl ostrou diskusi, protože se chlubil frázemi o „slávě a cti francouzské říše“. Řekl jsem mu, že nebyl hrdina, ale že se podílel na zabíjení lidí, kteří bojovali za svou svobodu. Rozplakal se a přiznal, že už tehdy věděl, že to dělá kvůli penězům a že to bylo špatné.

K: Ještě poslední příklad – osud posledního čínského císaře Pchu I (Puyi). Tento případ dobře ilustruje odlišný přístup k řešení rozporů. Zatímco carská rodina byla v Rusku popravena včetně dětí, Pchu I byl zajat jako japonský kolaborant a postupně převychováván. Byl zbaven privilegií a během ideologické transformace prošel proměnou natolik, že se stal běžným občanem Čínské lidové republiky s plnými právy, pohyboval se svobodně ve společnosti a byl rovným mezi rovnými. Mám za to, že Mao jej dokonce během Kulturní revoluce chránil

před útoky Rudých gard, které jej považovaly za symbol starého řádu, zatímco vedení ho už chápalo jako přetvořeného člověka bez kontrarevolučního potenciálu. Tento kontrast mezi ruským a čínským přístupem považuji za velmi výmluvný.

TF: Jo, ten poslední čínský císař. S tím příběhem o něm mám i osobní zkušenost. Protože mi vyprávěli rodiče, když jsem byl malý – jako neurodivergentní dítě jsem měl s řadou praktických věcí potíže déle než ostatní. Trvalo mi to, a říkali mi, jak on si neuměl zavázat tkaničky u bot a jak to byla ostuda. A že tak nemám skončit jako on. Takže ano, to se mi s tímhle spojuje.

Šedesátá léta

TF: A posuneme se dál. Máme tu tání, Pražské jaro, invazi 1968 a podporu či odpor. Tání a reformní období. Jak nahlížíte na destalinizaci a tání ve filozofii šedesátých let u nás?

K: Je to pro nás zajímavé téma. Z hlediska ma-
oistické teorie se na destalinizaci v Sovětském svazu nahlíží spíše negativně. To je zřejmé už z rozkolu mezi Sovětským svazem a Čínou, protože to, co přišlo po Stalinově smrti, byly různé privatizační reformy zaštitěné Chruščovem. Kritika Stalina je kapitola sama o sobě, ale každopádně změna v politice Sovětského svazu spočívala v tom, že kolektivizační politiky se měnily v privatizační, umožnilo se více podnikání, více prostoru pro tržní mechanismy. Z čínské perspektivy se to setkalo s kritikou ne proto, že by byla dotčena Stalinova osobnost, ale proto, že šlo o přelom směrem k obnovování kapitalistických vztahů.

U nás na to byla návaznost, protože Československo udržovalo vztahy se Sovětským svazem a přijímalo sovětské politiky. Přejali jsme politiku destalinizace a také privatizační reformy. To, co pak probíhalo během Pražského jara, lze popsat zhruba tak, že ve straně existovaly dvě soupeřící linie, které chtěly obnovovat kapitalismus různými cestami.

Už před rokem 1968, během éry Novotného, existovala snaha vybudovat novou hospodářskou koncepci opřenou o liberalizační a tržní prvky. Tato koncepce byla plněji uplatněna v

roce 1968, kdy s ní přišel Ota Šik. Samotné návrhy však vznikaly už v průběhu první poloviny šedesátých let – byly připravovány ještě za Novotného a navazovaly podobně jako u Chruščova na sovětské liberalizační tendence.

Pražské jaro a Dubček

TF: Jak byste popsali Pražské jaro jako pokus o návrat k nově demokratické linii, o socialismus s lidskou tváří, nebo jako reformní proud uvnitř revizionistického systému? Jak hodnotíte Dubčeka z třídního a ideového hlediska?

K: V základu je zřejmé, že pracující lid nebyl spokojený s politikou KSČ a že se KSČ s lidmi začala rozcházet v různých aspektech. Chyběl skutečný demokratický mechanismus a most mezi masami a stranou. Zároveň přicházela privatizace a obnovování kapitalismu. Tou dobou v Sovětském svazu už privatizační reformy probíhaly zhruba deset let, i když přesnou dataci teď neznám. V sovětském kontextu vznikala kapitál, který se postupně začínal akumulovat. Část KSČ byla na tuto vlnu naladěná a ekonomicky by se orientovala na nastupující sovětský kapitál. To byla normalizační frakce, která začala budovat československý a sovětský státní kapitalismus.

Oproti tomu existovala druhá frakce, která zpochybňovala sovětskou moc a moc KSČ a místo toho se pokoušela o model blízký Jugoslávii. Orientovala se na Rakousko a usilovala o příznivější vztahy se Západem. Z kapitálového hlediska zde byla představa obchodování se Západem místo orientace na Sovětský svaz. My oboje vnímáme jako dvě různé orientace kapitálu na odlišné bloky, trhy a geopolitické vztahy. To ilustruje Dubček jako hlavní představitel tohoto projugoslávského, prozápadního křídla: později podporoval Gorbačova, který pokračoval v tržních reformách, a nakonec vstoupil do slovenské sociální demokracie, což představuje krajní vyústění tržního socialismu. Už to vlastně není socialismus, ale trh se sociálními výdobytky.

I v samotné koncepci socialismu s lidskou tváří je vidět absolutní revizionismus v podobě tvrzení, že ve společnosti už neexistují žádné

antagonistické třídy, a že je možné plně liberalizovat cokoli, protože buržoazie už byla poražena. Pak se škrtá vůdčí úloha strany, zavádějí se vícestranické volby a podobné kroky s tvrzením, že třídní boj skončil a není důvod se jím zabývat. Výsledkem bylo uhlazení cesty k obnovení kapitalismu a vytvoření nové buržoazie zevnitř samotné strany. Pokud nikdo buržoazii nehledá, buržoazie se nemusí bát a může růst, až se dostáváme k roku 1989.

Sovětská linie nebyla zásadně odlišná, protože už Chruščov přicházel s teoriemi o „státu všeho lidu“ a tvrzením, že diktatura proletariátu už není potřeba. Strana všeho lidu přestávala mít proletářský a komunistický charakter, protože společnost byla líčena jako celek bez třídního rozdělení. V tomto směru jsou podobnosti s chruščovovskou linií zřejmé, rozdíl spočíval hlavně ve směřování buď na Západ, nebo na Východ.

TF: Egon Bondy mluvil o diktatuře proletariátu otázkou „koho nad čím nebo komu nad čím“ a poukazoval na to, že strana byla autoritářská. Někdy se používá termín státní kapitalismus, tedy že výrobní prostředky nebyly vlastněny společensky, ale centralizovanou stranou. Dá se o tom mluvit i takto?

K: Zásadní je otázka lokalizace přechodu ke státnímu kapitalismu, protože k této změně skutečně došlo. Podobně jako v Sovětském svazu se politika a ekonomika změnily ze socialistické na revizionistickou a prokapitalistickou cestu. Stejně jako lze nástup Chruščova označit za nástup revizionismu a státního kapitalismu, i u nás by se takový zlom dal lokalizovat k období Novotného a jeho proudu podporujícího chruščovovskou linii převzatou ze Sovětského svazu.

K pojmu státní kapitalismus bych dodal, že pro nás není výhradně negativní. Směr vývoje během socialistické transformace je klíčový. Pokud vycházíme z kapitalistické společnosti se soukromým vlastnictvím a toto vlastnictví zestátníme, přičemž politicky vládne kolektivistická linie, tedy proletariát jako třída, potom je státní vlastnictví podniků krokem vpřed jako forma kolektivního vlastnictví. Pokud je však vývoj opačný a od kolektivizace se směřuje k posilování kapitálu, státní kapitalismus

představuje krok zpět směrem k soukromému vlastnictví.

Státní kapitalismus sám o sobě je forma vlastnictví, přechodová forma vlastnictví, ale to, zda je dobrý nebo špatný, záleží na tom, jaká politika je u moci a co se s tím státním kapitalismem snaží udělat.

TF: Invaze je poměrně velké téma. V roce 1968.

K: Nechci to odbýt. Můžeme říct: invaze byla špatná. Lidé měli svrhnout revizionistickou linii bez invaze. Přečtěte si [článek Komunistické strany Číny](#) (1). To by asi stačilo.

TF: Podpora odboje přicházela nejen z Číny; například časopis Partizán (Turecko) vydal k desátému výročí invaze odsuzující článek. Je tam i zajímavý moment, kdy Komunistická strana Číny v článku podpořila guerillový odboj proti sovětským revizionistům. O tom se nezávisle mluvilo i v Čechách. Otázkou je, zda jsme se tehdy měli bránit a zda by takový odpor měl naději na úspěch.

Normalizace, rok 1989 a role starých kádrů v novém režimu.

TF: Normalizace: Jak charakterizujete normalizační režim? Státně kapitalistický, revizionistický, koloniální vůči SSSR? A jak vnímáte úroveň třídního vědomí dělníků a inteligence v tomto období?

K: Myslím si, že už se dá otevřeně mluvit o státním kapitalismu, se vším všudy. V rámci východního bloku se určitě dá mluvit o tom, že tady probíhá okupace. Jestli říct kolonizace, to je otázka, ale přece jen tu byla přítomnost sovětských vojsk, jejichž intervence změnila celkové směřování KSČ.

Ohledně úrovně povědomí mas: v tomhle období nastupuje i na východě určitý model konzumerismu s „pseudo-socialistickými“ charakteristikami, které se ale ve výsledku snaží jen o to, aby množstvím produktů a služeb nějakým způsobem umlčel nespokojenost. Myslím si, že naprostá většina společnosti po roce 68, který osobně považuju po mnichovském diktátu za druhé zásadní historické trauma tohoto národa, propadá povětšinou do apatie a nějakého smíření se se statem quo.

Je to ve stylu: „Najdeme si v tom systému možnosti, jak ho ojet, abysme z toho individuálně profitovali.“ Klasické heslo „kdo nekrade,

okrádá svou rodinu“.

Co se týče kritiky zleva – ta tady je, ale je strašně lokalizovaná, není schopná uchopit širší masy. Existovala skupina Hnutí revoluční mládeže – byl tam Bondy, Uhl a další lidé, kteří se snažili na tyhle otázky hledat odpovědi. Ale paradoxně, oni jsou jedni z prvních, kteří jsou po roce 68 prezentováni jako „původní disidenti“, jako levicoví disidenti.

Takže nějaká snaha od levicové inteligence tady je, ale v Polsku i v Sovětském svazu byly ozbrojené snahy o převrat uvnitř tamních státně kapitalistických režimů, ale tady k ničemu takovému nedochází. Je tady budování subkultury, která ale pořád spadá do roviny individualismu – snaha dostat se z marasmu aspoň sám, případně s nějakou skupinou lidí, se kterými děláme umělecké věci. Ale snaha o systémovou změnu už tady není.

Dodám termíny „socialistická cesta“ a „kapitalistická cesta“, protože si myslím, že to je specifikum maoistického nazírání na tohle období. Šlo o společnost, kde u moci byla komunistická strana, stát byl strukturovaný způsobem, který nastal po socialistické revoluci, ale už před normalizací se obrátilo směřování společnosti z výstavby socialismu k výstavbě kapitalismu.

A normalizace znamenala, že se ujasnilo, jakým způsobem přesně ta výstavba kapitalismu bude probíhat – a byla to orientace na sovětský kapitál.

Jinak řečeno: komunistická strana byla u moci, ale byla pohlcená buržoazními myšlenkami a prosazovala reformy směřující ke kapitalismu. Jestli to uspořádání v nějakém statickém momentu už bylo kapitalistické nebo ne, to je těžší otázka a nevím, jestli je až tak důležitá, protože zároveň můžeme nahlížet na dobu od normalizace až po dnešek jako na dlouhou výstavbu kapitalismu, která pořád pokračuje. Je to vidět i na tom, že lidé, kteří vyrostli v normalizaci a byli členy komunistické strany, potom přestoupili do kapitalistických stran a

pokračovali dál v ještě větší privatizaci.

Vůbec podoba strany je v tomhle momentu absolutně buržoazně ideologická. Proč lidé vstupovali do komunistické strany? Proto, aby si pro sebe vydobyli určitá privilegia nebo aspoň klid myslí, že se jim dostane nějakých jistot – třeba že jejich děti budou moci normálně studovat, že na ně nebude pohlíženo špatně.

Ale to je naprosto pokřivená image strany. Jediné „privilegium“, které by měla přinášet, je možná vděk lidu, když to člověk dělá správně. Neměla by tam být žádná materiální motivace, žádný kariérní incentiv pro vstup. Má to být služba lidu. De facto by to podle mě mělo přinášet víc těžkostí než benefitů, pokud tu práci člověk myslí vážně. A nesmí se z toho stát privilegovaná vrstva uvnitř společnosti, což se tady očividně stalo.

Myslím si, že se úplně sešlo ze snahy o kvalitu a jelo se jen na čísla. Dám příklad: v Číně se oslavuje, že strana má 90 milionů členů. Ale strana může mít 90 milionů členů, a pokud má buržoazní charakter, je to de facto jedno. Pokud se v ní vyučují revizionistické linie a nikdo se nesnaží prosadit zásadní proletářskou linii, k čemu taková strana je?

Lenine, probuď se! Břežněv se zbláznil. Slavný slogan, foto se objevuje bez uvedení zdroje např. na webech trockistické Rudé Avantgardy, nebo IDnes.

(1) <http://www.sds.cz/view.php?cislocclanku=2018091001>

2. část rozhovoru najdete v našem dalším čísle **LEVICOVINY JARO 2026**

Prohlášení k 42. výročí založení Komunistické strany Kurdistánu (KKP) (Rojava)

Proletáři/ky celého světa, spojte se!

U příležitosti **42. výročí založení** Komunistické strany Kurdistánu (KKP)

Kurdský lid vepředu a vlastenecké a osvobozené síly Kurdistánu!

Komunistická strana Kurdistánu byla založena 22. července 1983 na marxisticko-leninských základech (vědecký socialismus) jako vyjádření historické potřeby kurdského lidu – potřeby dosažení plné politické svobody, ekonomické a sociální spravedlnosti a vedoucí role dělnické třídy Kurdistánu a jejích spojenců, jako pevné a neměnné strategie změny a osvobození.

Při této příležitosti vzdáváme úctu všem mučedníkům strany, kteří obětovali svůj život s vírou a odhodláním za spravedlivou věc Kurdistánu. Znovu potvrzujeme, že budeme pokračovat v politickém i vojenském boji na každém pídi naší vlasti Kurdistánu, aby se stala úspěšnou zemí osvobození, zbavenou vyhnanství, rozdělení, sektářství a stranických rozkolů.

Znovu zdůrazňujeme, že bez výjimky vynaložíme veškeré úsilí na vybudování demokratického kurdského vlasteneckého základu, aby se Kurdistán stal vlastní zákona, spravedlnosti a rovnosti. Budeme čelit všem porušením a represím a budeme podporovat revoluční osvobozený boj. Zdůrazňujeme nutnost jednoty a spolupráce mezi vojenskými silami (včetně Syrských demokratických sil), které představují

skutečný štít a obranu proti nepřátelům našeho národního a sociálního osvobozenec-kého boje.

Komunistické hnutí v Kurdistánu vítá veškeré poctivé iniciativy a pracuje vážně a vytrvale na uspořádání kurdského domu, sjednocení sil v jedné frontě, protože to je nejlepší, nejjasnější a nejkratší cesta k dosažení našich národních cílů, k ochraně našich úspěchů a k obraně naší vlasti Kurdistánu před reakčními místními režimy.

Jednota v boji a soustředění sil je jedinou cestou k dosažení posvátného cíle: osvobození Kurdistánu, odmítnutí politik rozdělování a podřizování, které místní režimy uplatňují ve službách imperialistických a monopolních kapitalistických systémů, a k upevnění našeho postavení v regionu i ve světě. Stejně tak zdůrazňujeme nutnost budování bojových a osvobozenec-kých vztahů s pokrokovými demokratickými silami, které věří v právo národů a národností na sebeurčení kdykoli a kdekoli.

Při příležitosti 42. výročí založení naší strany znovu potvrzujeme, že náš lid nikdy neodstoupí z cesty odporu a boje za osvobození. Vysoko si ceníme boje všech kurdských vlasteneckých sil a stran, včetně komunistického hnutí a kurdských pokrokových sil, stejně jako členů a příznivců naší Komunistické strany Kurdistánu (KKP), kteří pracují dnem i nocí a obětují se s odhodláním, citem a věrností.

- Za dovršení národního a sociálního osvobození Kurdistánu i světa.
- Za vítězství kurdské věci a všech spravedlivých osvobozenec-kých světových bojů.
- Za porážku nepřátel svobody národů a národností.
- Ať žije světové komunistické hnutí.

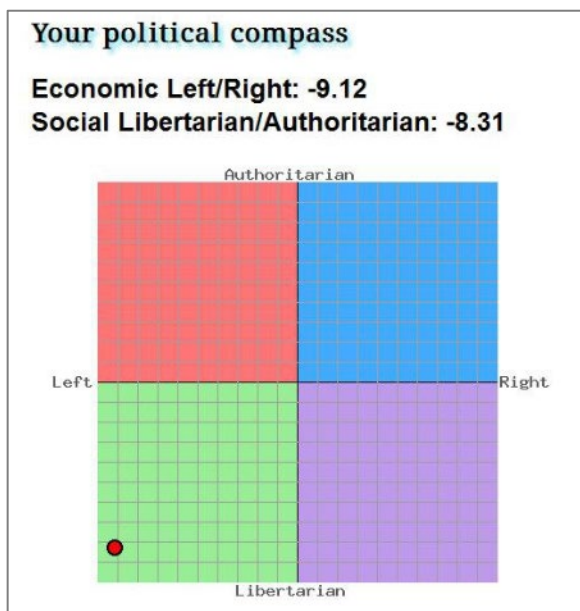
Komunistická strana Kurdistánu (KKP),
Ústřední výbor

22. července 2025

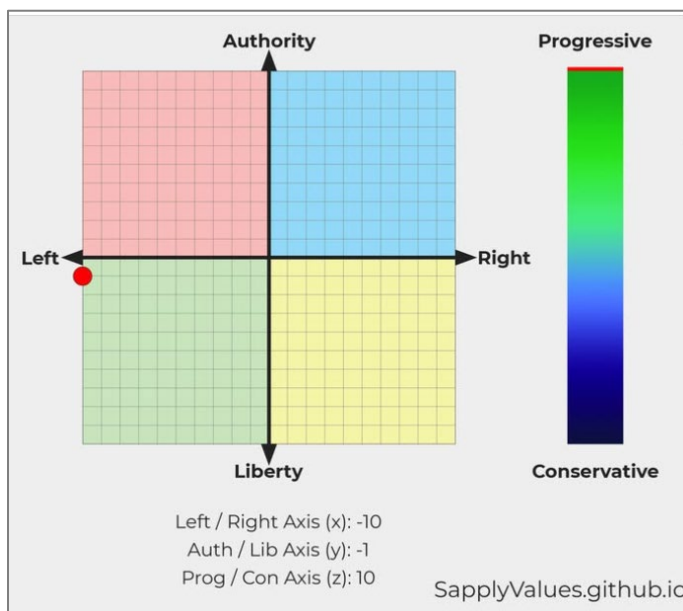
Politické kompasy

(Tomáš Starý)

Níže uvádím odkazy na jeden „klasický“ dvojrozměrný a další 3D s mým výsledkem (bude podobný, ne ale nutně přesně stejný napříč Levicí)

www.politicalcompass.org

www.sapplyvalues.github.io

Dále také 50 otázek pro robustnější „průzkum politického prostoru“ – **prosím čtenářstvo o vyplnění** – k číslu každé doplňte číslo dle klíče

X – Ekonomika: trh vs. společenské vlastnictví

- X1.** Klíčová odvětví (energie, banky, bydlení) mají být ve společenském vlastnictví.
- X2.** Zisk jako hlavní motiv výroby vede strukturně k vykořisťování.
- X3.** Trh je nejlepší mechanismus pro většinu distribuce i v „socialistické“ ekonomice.
- X4.** Pracovní síla by neměla být zbožím; mzda má být překonaná forma.
- X5.** Plánování výroby je realistické i v komplexní ekonomice (s moderními IT).
- X6.** Nerovnost je přijatelná, pokud motivuje výkon.
- X7.** Pronájem bydlení za účelem zisku by měl být omezen nebo zrušen.
- X8.** Soukromé vlastnictví výrobních prostředků je legitimní základ svobody.

Y – Moc a organizace: předvoj/centralismus vs. samospráva

- Y1.** Revoluce potřebuje disciplinovanou organizaci, která má právo rozhodnout i

nepopulární kroky.

Y2. Moc má být vykonávána primárně skrze rady/komuny s odvolatelností zástupců.

Y3. Demokratický centralismus je nutný pro přežití revoluce.

Y4. Více stran / frakcí v socialismu je hrozba, ne výhoda.

Y5. Je lepší riskovat chaos samosprávy než obnovit hierarchii.

Y6. Tajné služby a represivní aparát jsou v přechodném období nevyhnutelné.

Y7. Vedení má být rotující a přísně kontrolované zdola.

Y8. „Diktatura proletariátu“ znamená hlavně diktaturu organizované strany.

Y9. Revoluční moc má být decentralizovaná federace, ne jednotný stát.

Z – Kulturní osa: konzervativní vs. progresivní

Z1. Feminismus má být jádrem revoluční politiky, ne „vedlejší otázka“.

Z2. Práva LGBTQ+ jsou integrální součástí

emancipační politiky.

Z3. „Tradiční rodina“ má být chráněna i za cenu omezení některých svobod.

Z4. Ekologická krize vyžaduje radikální změnu výroby a spotřeby.

Z5. Migrace a multikulturalismus jsou přirozenou součástí internacionalismu.

Z6. Morální disciplína a „společenská mravnost“ jsou pro socialismus klíčové.

Z7. Náboženství má být tolerováno jako soukromá věc bez státního tlaku.

Z8. Umění a kultura mají být řízeny tak, aby sloužily revoluci.

W – Strategie: reforma vs. revoluce / ozbrojená vs. masová

W1. Parlamentní cesta může dovést ke skutečnému socialismu bez revolučního zlomu.

W2. Revoluční násilí je někdy legitimní a nevyhnutelné.

W3. Hlavní motor změny je masová stávka a přímá akce zdola (ne volby).

W4. Dlouhodobá lidová válka je realistická strategie v dnešních podmínkách.

W5. Priorita má být budování paralelních struktur (komuny, družstva) už teď.

W6. Spojenectví s reformní levicí je nutný taktický krok.

W7. „Dětská nemoc levičáctví“: kompromisy jsou často nutné pro vítězství.

W8. Politická práce má být primárně komunitní (lokální), ne stranická.

W9. Hlavní je porazit stát; co přijde potom, se vyřeší spontánně.

A – Internacionalismus vs. lokalismus / národní rámec

A1. Revoluce musí být aktivně internacionalistická, jinak degeneruje.

A2. „Socialismus v jedné zemi“ je stabilní a realistická strategie.

A3. Národní osvobození je nezbytný první krok i za cenu kompromisů.

A4. Právo na sebeurčení je důležitější než zachování jednoty státu.

A5. Těžiště politiky má být v místních komunitách, ne v globálních strukturách.

A6. Imperiální centrum/periferie je klíčový rámec analýzy světa.

A7. Nadnárodní instituce (EU/OSN apod.) jsou v zásadě nástroje imperialismu.

A8. Je žádoucí transnacionální koordinace hnutí (internacionála) i za cenu autonomie lokálů.

B – Ekonomická koordinace a „přechod“: ortodoxní teorie hodnoty práce vs. alternativní modely

B1. Teorie hodnoty práce je dodnes nejlepší základ kritiky kapitalismu.

B2. Trh lze „zkrotit“ participativním plánováním bez státostrany (např. PARECON).

B3. Ceny a kalkulace jsou v socialismu nutné; bez nich plánování kolabuje.

B4. Dělnická samospráva podniků je důležitější než centrální plán.

B5. Priorita je překonat zbožní formu, nejen přerozdělit vlastnictví.

B6. Kybernetické/algoritmické plánování je realistická cesta.

B7. Hlavní problém socialismu je byrokracie, ne ekonomická kalkulace.

B8. V přechodu je legitimní mít víc forem vlastnictví (státní, družstevní, soukromé).

1=rozhodně nesouhlasím, 2=nesouhlasím, 3=spíše nesouhlasím, 4=tak napůl/bez komentáře, 5=spíše souhlasím, 6=souhlasím, 7=rozhodně souhlasím

A volitelně, prosím, doplňte názorový směr, se kterým se identifikujete – vlastními slovy. Nemusí jít o zavedené kategorie; klidně například „zhruba napůl PARECON a trockismus“.

Odpovědi pošlete na e-mail redakce (RRLevicoviny@protonmail.com). Slouží výhradně ke statistickému vyhodnocení (analýza hlavních komponent, PCA). Jednotlivé odpovědi nebudou nikde zveřejňovány ani přiřazovány ke konkrétním osobám.

Zajímají mě především korelace mezi odpověďmi na různé otázky, faktorová dimenze (tedy na kolik „os“ lze prostor názorů efektivně zredukovat – dvě, tři, šest?) a další vlastnosti celkového rozložení bodů v datech. Nezajímá mě, komu konkrétní odpověď patří. Klidně pište z jiné e-mailové adresy a bez podpisu.

Tisková zpráva Levice k programovému prohlášení vlády

Z Fialova bláta do Babišovy louže – neoliberalismus v populistickém a krajně pravicovém hávu (převzato z webu jsmelevice.cz, 14. 11. 2025)

LEV!CE

Strana Levice považuje návrh programového prohlášení vlády Andreje Babiše za převlečené pokračování neoliberální politiky v populistickém a krajně pravicovém hávu. Dokument spojuje neoliberální ekonomiku, oligarchické zájmy a nacionalistickou rétoriku, což ohrožuje sociální soudržnost, klimatickou odpovědnost i demokratickou kulturu. Taková vláda nevyřeší sociální nerovnosti, bytovou krizi ani klimatické výzvy – spíše je prohloubí.

„Vznikající vláda navazuje na neoliberalismus Fialovy vlády a spojuje je s oligarchickými zájmy hnutí ANO, kulturním nacionalismem a xenofobií SPD a podporou fosilní lobby Motoristů sobě. Výsledkem je politika chránící zisky nejbohatších na úkor většiny,“ uvedla Markéta Juřicová, spolupředsdkyně strany Levice. *„Za líbivými frázemi o stabilitě a odpovědnosti se skrývá politika, která pod záminkou efektivity a rozpočtové odpovědnosti rozměňuje sociální jistoty, oslabuje veřejné služby a podkopává základy sociálního státu,“* doplnil spolupředseda Vladimír Farana.

Navzdory rétorice o „spravedlnosti“, „důstojnosti“ a „solidaritě“ je prohlášení souborem hesel, jejichž význam se v praxi obrací ve svůj opak. Vláda si osvojila jazyk sociální politiky, ale přístup zůstává neoliberální a podřízený logice kapitálu. Stylizuje se do role ochránce „běžných lidí“, avšak kroky prohlubují nejistotu a oslabují veřejné instituce. Odpovědnost chápe jako povinnost jednotlivce, solidaritu jako loajalitu k národu a spravedlnost jako zásluhovost. Tím nahrazuje skutečnou politiku prázdnou komunikací. Lidé slyší slova, která mají znamenat naději, ale realita ji popírá.

V hospodářské oblasti vláda opakuje mantru „šetřit na sobě, ne na lidech“, současně odmítá vyšší zdanění korporací a majetných. Zabetonává tím daňovou nespravedlnost a oslabuje financování veřejných služeb. Strana

Levice naopak prosazuje progresivní zdanění majetku a kapitálu, přesun zátěže z práce na zisk a aktivní stát jako garanta důstojného života, nikoli pouhého správce tržních zájmů.

V sociální politice vláda mluví o „spravedlivých důchodech“ a „podpoře rodin“, zároveň však ohlašuje revizi dávek a důraz na „motivaci k práci“. Pokračuje tak v logice kontroly chudoby místo skutečné pomoci. Levice požaduje garantované základní služby (bydlení, energie, voda), důstojné mzdy, nepodmíněný příjem a spravedlivé důchody. Stabilitu nezajistí morálizace ani škrtky, ale důstojnost a solidarita.

V otázce bydlení se podle Levice projevuje typický rozpor mezi rétorikou a realitou. Vláda sice označuje bydlení za „veřejný zájem“ a zmiňuje i podporu družstevních projektů, avšak její hlavní opatření spočívají ve zjednodušení stavebního řízení a podpoře nájemního trhu bez zásadního posílení veřejné a neziskové výstavby. To udržuje bydlení jako investiční komoditu. Levice prosazuje rozsáhlou veřejnou výstavbu, regulaci nájmu, omezení spekulací a skutečnou podporu družstevního bydlení jako dostupné a neziskové alternativy. Domov má být jistotou, ne zbožím pro obchod.

V energetice a klimatu se vláda vydává cestou fosilního populismu: odmítá emisní povolenky a klimatické závazky EU, sází na „energetickou

soběstačnost“ opřenou o plyn, uhlí a jádro. To blokuje transformaci a posiluje závislost na velkých korporacích. Současně vláda rozvolňuje dotační politiku a oslabuje povinné ekologické standardy, což umožní, aby agrobaroni a velké agrární podniky dál devastovali krajinu, zemědělskou půdu, lesy a vodní zdroje bez jasných ekologických podmínek. Levice naopak prosazuje veřejnou kontrolu strategických odvětví, komunitní a družstevní obnovitelné zdroje energií a ekologicky šetrné, sociálně odpovědné zemědělství, které obnovuje půdu, chrání vodu a podporuje malé a střední zemědělské podniky místo velkých agroholdingů.

Vláda se hlásí k rozvoji moderních technologií, digitalizace a umělé inteligence (AI), ignoruje však jejich sociální dopady. AI chápe jako prostředek růstu, nikoli jako výzvu měnící práci, vzdělávání a veřejné služby. Bez veřejného vlastnictví a demokratické kontroly výrobních prostředků a technologií hrozí další koncentrace moci a prohlubování sociálních nerovností. Technologický pokrok má sloužit lidem – ke zkrácení pracovní doby, posílení služeb a kvality života, ne aby byli zbavováni práce, odsouvání do nejistoty ve prospěch maximalizace zisku.

V mezinárodní politice je prohlášení nejasné a rozporné. Na jedné straně je zjevný ústup od kritiky NATO, a na druhé straně vláda zdůrazňuje, že členství České republiky v EU a NATO nebude předmětem referenda. K Ukrajině i Gaze se vyjadřuje vágně a místo solidarity nabízí tzv. „realistickou diplomacii“. Orientace na Visegrád naši pozici v EU ani ve světě neposiluje; naopak nás uzavírá do rámce nacionalistických vlád. Celkově vláda nedokáže nabídnout jasné hodnotové ukotvení ani konzistentní zahraničněpolitickou vizi. Levice

prosazuje mír, antiimperialismus, mezinárodní spolupráci a spravedlnost vycházející z principů internacionalismu a demokratického socialismu.

Levice rovněž upozorňuje, že programové prohlášení obsahuje prvky, které ohrožují demokracii, otevřenost a participaci lidí. Vláda chce pod záminkou „zprůhlednit financování neziskových organizací“ zavádět autoritářské praktiky, jejichž cílem je potlačit občanské iniciativy a omezit svobodu projevu. Navíc účast SPD a Motoristů sobě ve vládě znamená normalizaci xenofobie, sexismu a popírání klimatické odpovědnosti. Levice prosazuje otevřenou a participativní demokracii, která stojí na dialogu, solidaritě a aktivním zapojení lidí – ne na strachu a uzavírání se před světem.

Zásadní rozdíl mezi vizí Levice a prohlášením vlády je zřejmý. Vláda sází na nízké daně, deregulaci a omezování veřejného sektoru; Levice na přerozdělování, progresivní zdanění, veřejné vlastnictví a silný sociální stát. Vláda mluví o „stabilitě“, Levice o spravedlnosti; vláda o „národní soběstačnosti“ a militarizaci, Levice o míru, solidaritě a mezinárodní spolupráci. Levice nabízí cestu k demokratickému socialismu – tedy k ekonomice řízené lidmi, ne kapitálem.

Levice považuje programové prohlášení vlády za doklad o tom, že pravicový populismus není alternativou k neoliberální pravici, ale jejím pokračováním jinými prostředky. Strana Levice se bude stavět proti každé vládě, která dává přednost kapitálu před lidmi. „Skutečná změna nevznikne z kompromisu mezi oligarchou a xenofobem,“ uzavírá Markéta Juřicová. „Vznikne z hnutí lidí, kteří chtějí rovnost, solidaritu a demokracii pro všechny,“ dodává Vladimír Farana.

Tisková zpráva je ke stažení [zde](#).

Kontakty na citované:

Markéta Juřicová, 607 296 748, marketa.juricova@jsmelevice.cz

Vladimír Farana, 603 266 485, vladimir.farana@jsmelevice.cz,

Kontakt pro média: info@jsmelevice.cz

+420 608 630 506

Jak mohou slabí kontrolovat silné – Levice ve věku myslících strojů

(Prokop Hapala)

Pokud bych měl stručně vystihnout poslání levice, definoval bych ji dvěma propojenými cíli: (1) ochrana slabých před silnými a (2) společné budování lepší budoucnosti.

V tomto textu bych se rád zamyslel nad tím, jaký vztah má technologický pokrok k těmto dvěma cílům. Zvyšují nové technologie, míru nerovnosti? A jakou roli v tom hraje svoboda? Jsem totiž přesvědčen, že technologie je historicky tím nejdůležitějším hybatelem společenského vývoje. Zemědělství a písmo podnítily vznik státu, střelné zbraně a knihtisk ukončily feudalismus a obě velké ideologie 19. a 20. století – nacionalismus a socialismus – vznikly v reakci na průmyslový výrobní způsob.

Kapitalismus se podle všeho vlivem technologie také brzy dramaticky transformuje: Z původních nástrojů lidských pracujících se stávají autonomními agenty, a kapitál (tj. výrobní prostředky) bude schopen reprodukce bez lidské práce.

Deziluzie z technologie

Z levicových kruhů často zaznívá kritika technooptimismu, varování před slepou vírou v techniku a odsudek „kultu technologie“. Levice se dnes ráda distancuje od budovatelského socialismu, „atom-punku“ 60. let a vizí technoutopie či „nového člověka“. Technologie je často viněna za ekologickou destrukci, rostoucí nerovnost, pocit odcizení či dokonce za hrůzy totalitních režimů.

Mnozí spirituálně či ezotericky ladění levičáci vnímají technologii jako narušení „přirozeného řádu“, který se nyní lidstvu mstí (což je ve své podstatě konzervativní až náboženský pohled). Já si naopak myslím, že minimálně první dva zmíněné problémy – ekologická krize a nerovnost – nejsou vinou technologie nebo over-engineeringu moderní civilizace, ale naopak právě důsledkem rezignace na racionální řízení, a podvolení se nekontrolovanému působení „přirozených sil“ trhu a konkurence v rámci neoliberalismu. Neoliberalismus se totiž sám rámuje právě jako návrat k přírodě či přirozenosti tím že rozbíjí mechanismus moderního centrálně řízeného státu.

Technologii je ale také třeba chápat jako živel – podobně jako oheň, slunce, Nil nebo Žlutá

řeka v očích starověkých civilizací. Je dárkyní života, ale pokud ji nebudeme racionálně řídit, může způsobit nesmírné utrpení a zničit civilizaci. Proto **ostře odmítám tendence levice se od technologie distancovat**, ignorovat ji nebo snít o „návratu k přírodě“. **Úkolem levice 21. století je naučit se technologii řídit ku prospěchu celého lidstva.**

Svoboda jako inženýrský problém

Tím se dostáváme ke svobodě. Pro liberály může znít provokativně, když mluvím o neoliberalismu jako o úhlavním nepříteli a o nutnosti řídit vývoj technologie a společnosti. Taková rétorika v nich oprávněně evokuje myšlenky na totalitu. Přitom právě riziko technologické totality – ať už v podobě oligarchie nebo monarchie, kde úzká elita ovládá svět skrze stroje a umělou inteligenci – je to, čeho se nejvíce obávám a čemu chci zabránit.

Svoboda není přirozený výchozí stav. **Svoboda neexistuje v přírodě – pokud ji tedy jako anarchokapitalisté nechápeme jako „právo silnějšího“ dělat si co chce.** Svoboda je závislá na fungování civilizace, podmíněná rovnováhou moci, která musí být aktivně obnovována pomocí společenských institucí.

Lidská práva a rovnost všech jsou bez

vymáhání institucemi pouze líbivá slova. Ve skutečnosti nesouhlasím s liberálně levicovým východiskem, že lidé jsou si přirozeně rovni. Nejsou. Ale chceme, aby aspoň trochu byli. A právě to je jádrem levicového étosu – ne popis reality, ale její transformace. Rovnost není výchozí stav, ale cíl, k jehož dosažení musíme změnit svět.

Nejen že svoboda a rovnost nejsou v přírodě výchozí stav, ale navíc jsou tu silné přirozené pozitivní zpětné vazby, které vedou ke koncentraci moci a bohatství a narušení rovnováhy. Pokud chceme rovnost, musíme společnost udržovat v *nepřirozeném*, uměle stabilizovaném stavu, kde tyto přirozené tendence růstu nerovnosti potlačujeme. Lidská civilizace vytvořila různé mechanismy, jak toho dosáhnout, ale žádný nefunguje dokonale. Čas od času společnosti sklouznou do despotie či anarchie kde v obou případech platí právo silnějšího.

Základní levicovou strategií, jak se s tímhle neutešeným přirozeným stavem vypořádat je aliance slabých proti silným – potažmo chudých proti bohatým. Taková aliance však může fungovat jen pokud se zakládá na důvěryhodné společenské smlouvě. Důvěryhodnost a férovost je naprosto klíčová pro to, aby na ní lidé participovali. Je-li tato smlouva zrazena, aliance se rozpadá a společnost kolabuje do přirozeného stavu kde platí právo silnějšího. Pro fungování socialismu je proto důvěryhodnost institucí a spravedlnost mnohem kritičtější předpoklad než pro kapitalismus. Socialismus je zranitelný zevnitř: korupcí, nepotismem, kariérismem a dalšími negativními stránkami lidské přirozenosti. Naproti tomu kapitalismus je vůči nim relativně odolný, protože z nich spontánně emerguje.

To sice znamená že je obtížnější vytvořit, vybalancovat a udržet fungující socialismus, neznamená to ovšem že to je nemožné, natož pak že by byl kapitalismus lepší. Podobně je náročnější udržovat uklizený pokoj než ho nechat napospas přirozenému růstu entropie.

Formování přírodního substrátu do nepřirozených sofistikovaných struktur, které by se spontánně sami nezformovaly (tj. úsilí entropii navzdory) je podstatou života i technologie. Lasery, mikročipy a proudové motory, je taky těžké postavit, ale stojí to zato.

Socialistická meritokracie

Levice má dnes často negativní postoj k meritokracii, jednak proto že je tento pojem až příliš často zneužíván k obhajobě výsad bohatých a mocných, a celkově k obhajobě nerovnosti. Jenže meritokracie očištěna od těchto kapitalistických alibismů v podstatě neříká nic jiného než že klíčové funkce mají být obsazeny těmi nejkompetentnější v daném oboru. Meritokracie není o poměřování a dělení lidí podle jednorozměrného měřítka hodnoty, kterým jsou v kapitalismu peníze, moc a sláva. Socialistická meritokracie je o specializaci, o nalezení ideálního člověka pro danou práci a ideální práce pro daného člověka.

Chceme-li společnost fungující podle principu „každý podle svých možností, každému podle jeho potřeb“, musíme zajistit, aby její členové byly náležitě motivováni skutečně podle svých možností ke společnému blahobytu přispívat. Schopní lidé tedy musejí být za svou práci náležitě společensky oceněni, ne nezbytně finančně (protože materiální luxus se rychle saturuje), ale především společenským uznáním a pocitem sounáležitosti a smysluplnosti své práce. Klíčová je přitom opodstatněná důvěra že se na podporu společnosti může dotýcný spolehnout, a investované úsilí nebude zrazeno.

Na rozdíl od kapitalistického světa, kde enormní finanční kompenzace vrcholových manažerů a mafiánů jsou náhradou za extrémní stres a rizika krvelačného konkurenčního boje, musí socialistický režim vytvářet stabilní prostředí uvolňující mysl tvořivé činnosti, osvobozený od stresu mocenských her a existenčních strachů. Jsem proto přesvědčen že kapitalismus není ideální systém pro

technologické inovace, protože odvádí pozornost od samotné technické kreativity k boji o prosazení svých zájmů. Nezřídka se totiž stává že z inovací nakonec neprofituje ani tvůrce ani lidstvo ale ten kdo má ostré lokty technologii aroprioval.

O to důležitější je najít způsoby, jak tlumit nebo zcela eliminovat mocenské boje a intriky které se bohužel nevyhnuly ani tzv. "reálně socialistickým" režimům. Přirozené lidské instinkty k sobectví, mocenským hrám a pletičaření v prostředí státní centralizace vyústily v Sovětském Svazu, v Číně nebo v Severní Koreji, do ještě obludnější podoby než v kapitalismu. Tradičním receptem na řešení těchto problémů je decentralizace, resp. polycentrismus. Polycentrismus postavený na soupeření je ale dost primitivní a mizerný mechanismus rovnováhy sil. V idealizované "volnotržní utopii" podle představ anarchokapitalistů, kde není stát s monopolem na násilí, je tím jediným, co brání korporacím, "soukromým bezpečnostním agenturám" a mafiím uzurpovat moc to, že se vzájemně drží v šachu.

Historie ukazuje že taková mocenská rovnováha založená na sobecké kompetici není dlouhodobě stabilní, a nakonec některý subjekt převáží a získá hegemonii (vzniká pak monopol nebo totalita). Socialistická rovnováha moci by proto měla být založena na spolupráci, nikoli na soupeření. Také potřebujeme několik center moci, které však neusilují o získání převahy nad ostatními, ale kontrolují ostatní, zda sledují společný cíl a nepřekračují své pravomoci. Taková rovnováha moci může být stabilnější.

Problém demokracie

Hlavní slabinou jsou zde ale stále lidé – v tom mají pravíkoví kritici socialismu pravdu. Největší slabinou socialismu je lidský faktor v řízení – tedy politici, úředníci a manažeři kteří jsou přirozeně motivováni maximalizovat svůj vliv a prospěch spíš než jen udržovat rovnováhu v zájmu celku. Týká se to ale i běžných

občanů až do míry zpochybňující fungování demokracie. Motivace veřejnosti aktivně se zapojovat do politiky je malá, protože každý občan má skrze politiku jen malý (nepřímý) vliv na svůj život. Lidé proto například raději volí statusově, aby demonstrovali svoji příslušnost k nějaké skupině, nebo signalizovali své ctnosti, spíše, než by se svým hlasem upřímně snažili pozitivně ovlivnit svět. Ze stejného důvodu lidé také politiku často ignorují, rezignují na ni. Zřídka kdy totiž mají kapacity udržovat si přehled. Složitost světa stále roste, a každý člověk (jakkoliv inteligentní) si dokáže udržovat přehled jen o velmi malém výseku dění. To je ostatně další důvod, proč musíme spolupracovat, důvěřovat jeden druhému a institucím, protože každý jednotlivě (bez ohledu na inteligenci) nemáme šanci se v tomto složitém světě se orientovat.

Jsem proto velmi skeptický k principům participativní demokracie, systému lidových rad, pareconu a podobně – do kterých jiní radikální levičáci dnes vkládají naděje. Sám nejsem schopen sladit vědeckou práci se skutečně aktivní účastí v různých nominálně demokratických organizacích (akademická samospráva, strana Levice, společenství vlastníků atd.) a účast na takových schůzích je myslím pro většinu lidí nevděčná a frustrující. Vliv v takových organizacích nakonec typicky získají ti kteří jsou ochotni jim věnovat všechny svůj čas, což ale právě kompromituje demokratickou reprezentaci názorů všech členů. Řízení organizací je zkrátka práce na plný úvazek a nelze spoléhat na to že se mu budou v dostatečné míře věnovat lidé ve volném čase.

Ještě větší hrozbou pro demokracii, je pak to, že ti kteří se rozhodnou politice věnovat nezbytný čas musejí být do své funkce natolik osobně zainteresovaní, že od nich není možné očekávat, že budou pouhými reprezentanty zájmů lidu, aniž by razili vlastní agendu. Čím intenzivnější je konkurenční boj o politické pozice tím silnější jsou pochopitelně osobní zájmy hráčů, kteří v něm participují. To ultimátně

vyvěrá z evolučně zakořeněného pudu sebezáchovy. Diktátorům nebo mafiánským bosům jde v případě ztráty moci o život. Vláda zákona, která omezuje volnost lidských lídrů je tradičním receptem, jak tomuto problému čelit, ale je omezena těžkopádností, nesrozumitelností a volnostmi interpretace těchto zákonů.

Technologie proti moci

Zde vstupují do hry myslící stroje. Umělá inteligence na rozdíl od lidí není produktem evoluce, a proto není apriori sobecká. Oproti zákonům (tj. algoritmům) je AI založená na strojovém učení schopna se sama rozhodovat ve spleť reálných situacích, bez pomoci vykladačů nebo vykonavatelů (tj. soudců, exekutiv). Eliminací nebo omezením moci takových vykladačů písma může umělá inteligence vyřešit vleklým problémem sužující lidstvo již od kněžích ve starém Egyptě. I když AI už dnes někdy vykazuje snahu o získání moci (obavy z ovládnutí světa stroji jsou tedy do značné míry opodstatněné), typicky tato snaha nevyvěrá ze zájmu o vlastní prospěch, ale ze snahy získat prostředky na lepší splnění svého poslání. V tomto smyslu bude tedy umělá inteligence vždy lépe sladěna s veřejným zájmem než prospěchářský politik nebo byrokrat.

Možná to zní jako sci-fi, ale věřím, že v dlouhodobém horizontu dává nejlepší smysl svěřit nejvyšší patra moci v socialistické společnosti strojům. Ne aby prosazovali vlastní agendu, ale aby v souladu s principy demokracie reprezentovali vůli lidu (tj. agregovanou statistiku lidských preferencí) a udržovali rovnováhu moci – tedy něco co lidští vůdci nikdy spolehlivě dělat nebudou.

Ten horizont vlastně není až tak dlouhodobý. Podle prognóz překoná AI lidské schopnosti ve všech ekonomicky relevantních činnostech, během 5–10 let. Pokud chceme poté udržet fungující společnost bude nucené buď udržovat umělou (neproduktivní) zaměstnanost nebo masivně redistribuovat finance formou podpory či nepodmíněného příjmu. Anebo – v

duchu anarchokapitalismu – nechat většinu populace bez zdroje obživy napospas osudu.

První dvě cesty povedou k extrémní centralizaci, která je v rukou lidských politiků nebezpečná. Třetí povede ke koncentraci moci v rukou technologické elity.

Zatímco v prvním případě můžeme alespoň uvažovat o demokracii, a řešit otázku zajištění rovnováhy moci jako inženýrský problém, v druhém případě tu od počátku takový univerzalisticky utilitaristický záměr chybí. Vývoj pak bude hnán soupeřením partikulárních zájmů mocných hráčů a téměř s jistotou skončí v despotii s extrémní mírou nerovnosti a malou mírou svobody. První scénář tak může skončit také – ale pouze tehdy pokud to inženýrsky nezvládneme.

Alignment: Jak může slabý kontrolovat silného?

V souvislosti s bezpečností umělé inteligence se už dnes podobný inženýrský problém řeší – nazývá se “AI alignment”. Jde o snahu zajistit, aby umělá inteligence jednala v zájmu člověka i poté co bude ve všech směrech inteligentnější a schopnější než lidé. V této oblasti se významně angažuje právě jedna z předních AI firem – Anthropic vytvářející LLM Claude které je dlouhodobě považováno za špičku v oblasti automatického programování. Za založením firmy Anthropic ostatně stály právě rozpory mnohých inženýrů ze společnosti OpenAI s jejím vedením právě týkající se bezpečnosti umělé inteligence. Tyto rozpory nakonec přiměly tyto lidi z OpenAI odejít a založit Anthropic který se bude bezpečností a “AI alignment” zabývat pečlivěji.

Metody, které pro účel zajištění bezpečnosti a alignmentu AI studují se v mnohé podobají lidským institucím vymyšleným pro zajištění rovnováhy moci v politice. Patří sem například “konstituční AI”, které inteligentnímu agentu znemožňuje jednat proti nějakému pevně danému setu pravidel (tj. “ústavě”), nebo polycentrický systém kdy se několik AI agentů

vzájemně kontroluje. Zajímavý je taky princip politické nebo právní diskuze kdy hloupější agent (např. člověk nebo GPT-3) sleduje diskuzi dvou chytřejších AI (GPT-4), kteří se snaží podložit své tvrzení argumenty a vyvrátit argumenty protivníka. Vychází se přitom z předpokladu že posoudit kvalitu argumentů jedné i druhé strany dokáže relativně dobře i hloupější agent, pokud je důkazní břemeno (tj. náročnější úkol) na chytřejších agentech.

Tyto principy tedy nejsou nijak zvlášť nové, a v podstatě kopírují mechanismy fungování soudů nebo jiných mechanismů checks-and-balances používaných ve veřejné správě a politice už po staletí. Hlavním argumentem, proč by myslící stroje mohly výrazně pomoci vytvořit veřejnou správu lépe naplňující zájmy lidu, je rychlost, dostupnost, a absence inherentních sobeckých motivací plynoucích z evoluce. Je třeba si uvědomit že hlavním důvodem, proč je dnes nadměrná moc svěřována jednotlivcům, přestože víme že tím vzniká prostor zneužití této moci, je potřeba rychlých

rozhodnutí a frustrace z nemotornosti procedurálních byrokratických nebo demokratických postupů. Stejně jako zastupitelská demokracie vznikla jako kompromis vynucený nedokonalými komunikačními prostředky, soustředění osobní moci v rukou vůdců můžeme vnímat jako nežádoucí jev vynucený nemotorností demokratických procesů a zákonů. Podobně jako informační technologie mohou překonat první problém, a umožnit lidem mnohem přímější účast na veřejném rozhodování, může umělá inteligence umožnit odstranění lidských vůdců, a stát se přímým nesobeckým reprezentatem lidu.

Pokud se ovšem bojíte vlády strojů víc než vlády zkorumpovaných lidských vůdců, pak si uvědomte, že pokud se nepodaří vyřešit problém AI alignment, tedy pokud se nepodaří zajistit, aby myslící stroje měli na zřeteli zájmy lidstva, tak umělá inteligence stejně vymkne lidské kontrole, a jakákoliv lidská politika je v takovém případě bezpředmětná.

Přihláška do Levice

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Emailová adresa:

Telefonní číslo:

Obec, ve které se vyskytujete:

Jak se chcete zapojit:

- ☐ členství
- ☐ sympatizantství
- ☐ jakkoliv

Vyplněný formulář **(tuto a následující stranu)** lze buďto kvalitně vyfotit/oskenovat a poslat mailem na info@jsmelevice.cz

Nebo poslat poštou na adresu

Strana Levice
Žirovnická 3133/6
Praha 10 – Záběhlice
106 00

Další možností je navštívit webové stránky níže, odkaz na něj je v článku v jeho poslední části, zde formulář vyplnit a odeslat

<https://jsmelevice.cz/pridej-se/>

PETICE:

(podle čl. 18 Listiny základních práv a svobod a zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů):

Za spravedlivé, progresivní zdanění a proti vyvádění bohatství z České republiky

Příjemce: Vláda ČR, Nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana

Tel. ústředna: 224 002 111, Fax: 257 531 283, Email: posta@vlada.gov.cz, Datová schránka ID: trfaa33

Tato petice je vytvořena: petiční komisí strany Levice

My, níže podepsaní občané a občanky České republiky, žádáme Parlament ČR a vládu České republiky, aby neprodleně přijaly legislativní kroky k zásadní daňové reformě, která zajistí skutečnou sociální spravedlnost, omezení extrémních majetkových rozdílů a ochranu veřejných rozpočtů před daňovým vyhýbáním se a odlivem kapitálu.

1. Požadujeme zavedení skutečně **progresivní daňové škály** pro fyzické osoby, která reflektuje reálné rozdíly v příjmových skupinách. Současná dvoupásmová daň z příjmů je nedostatečná a nespravedlivá. Požadujeme více pásem s vyšším zdaněním vysokopříjmových osob, a zároveň nižším zdaněním nejnižších příjmů.

2. Dále požadujeme **zásadní zvýšení daně z příjmů právnických osob**, zejména velkých podniků a nadnárodních korporací, které dnes využívají neefektivitu systému k minimalizaci své daňové zátěže. Požadujeme zavedení stupňovité sazby dle velikosti obrátu či zisku, včetně zavedení solidárního příspěvku pro nadměrné zisky.

3. Zásadně nesouhlasíme s tím, že zisky z ekonomické činnosti podniků působících na území České republiky jsou ve velkém měřítku vyváděny do zahraničí, aniž by z nich byla odváděna odpovídající daňová zátěž v České republice. Požadujeme legislativní opatření, která znemožní daňovou optimalizaci přes zahraniční mateřské firmy, daňové ráje a licenční poplatky. Česká republika musí zavést mechanismy tzv. dorovnávací daně, které zajistí, že veškeré zisky vytvořené zde podléhají alespoň minimální efektivní dani stanovené českým právem. Zároveň požadujeme zásadní omezení možnosti odečtu nákladů plynoucích do daňově zvýhodněných jurisdikcí a plné zdanění převodních cen mezi spřízněnými podniky na základě veřejně dostupných metodik.

4. Domníváme se, že společnost založená na demokracii a rovnosti nemůže nadále přehlížet skutečnost, že přístup k bohatství, přírodním zdrojům a výnosům z ekonomické činnosti je extrémně nerovnoměrný. Tento stav podryvá důvěru občanů ve spravedlnost, demokracii a samotný smysl práce. Stávající daňový systém upřednostňuje akumulaci kapitálu v rukou úzké menšiny, zatímco většina společnosti nese náklady veřejných služeb, školství, zdravotnictví i krizových situací. Zisk z podnikání není absolutním právem, ale výsadou, která může a musí být podmíněna odpovědností vůči společnosti. Vlastnické právo, jakkoliv chráněné, nemůže být vykládáno absolutisticky, pokud stojí v rozporu s jinými základními právy — zejména právem na důstojný život, práci a rovné podmínky. Proto požadujeme, aby stát přestal ustupovat daňovým tlakům velkého kapitálu, a místo toho hájil zájmy společnosti jako celku, a to i za cenu, že zasáhne do přebujelých vlastnických privilegií tam, kde ohrožují celospolečenské blaho.

 Petiční výbor:

Jméno:	;	Adresa pro doručování:	;	Email:
Romana Howe;		Dr. E. Beneše 557, Kralupy nad Vltavou, 278 01;		romana.howe@gmail.com
Zdeněk Beil;		Mladějov na Moravě 24 569 35,		Beil@seznam.cz
Valerie Talacková;		Haštalská 15, Praha 1, 100 00,		valerie.talacko@gmail.com
Pavel Čížinský;		Maiselova 41/21, Praha 1, 100 00,		pavel.cizinsky@centrum.cz

Zastupovat petiční výbor při jednání se státními orgány je oprávněn kterýkoliv člen petičního výboru (§5, písm. 1 zák. č. 85/1990 Sb.), Petici zasílejte na: Strana Levice, Žirovnická 3133/6, Praha 10 – Záběhlice, 106 00

Tato petice je sepsána v souladu s článkem 18 Listiny základních práv a svobod a zákonem č. 85/1990 Sb., o právu petičním. Podepsat ji mohou všechny fyzické osoby, občané i cizinci s pobytem na území ČR.

Za spravedlivé, progresivní zdanění a proti vyvádění bohatství z České republiky

My, níže podepsaní občane a občanky České republiky, žádáme Parlament ČR a vládu České republiky, aby neprodleně přijaly legislativní kroky k zásadní daňové reformě, která zajistí skutečnou sociální spravedlnost, omezení extrémních majetkových rozdílů a ochranu veřejných rozpočtů před daňovým vyhýbáním se a odlivem kapitálu. (dále viz první strana)

 Podpisový arch:

[illegible]

Petici zasílejte na: Strana Levice, Žirovnická 3133/6, Praha 10 – Záběhlice, 106 00

Tato petice je sepsána v souladu s článkem 18 Listiny základních práv a svobod a zákonem č. 85/1990 Sb., o právu petičním. Podepsat ji mohou všechny fyzické osoby, občané i cizinci s pobytem na území ČR.

¹ pokud si přejete dostat informace o petici